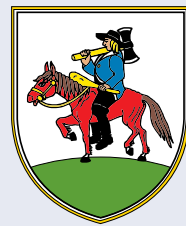

Pivški liš

Zelenikras

Iz vsebine:

3 Iz občinske hiše
Občinski svet se je sestel na 12. redni seji

8 Iz občinske hiše
Anketa o prometu v občini Pivka

11 Gospodarstvo
Podjetje Sitor z največjim naročilom v zgodovini podjetja

18 Doživite Pivko
Okusi Pivke 2024

25 Park vojaške zgodovine
V Parku vojaške zgodovine z ZgodoVikendom odprli jesensko sezono

28 Naši kraji in ljudje
Slovesno ob predstavitvi obnove dveh kapelic na Kalu

27 Naši kraji in ljudje
Petrovi v Narinu

36 Dediščina
Brezčasni Vilhar

38 Dediščina
80 let listine o ustanovitvi župnije Št. Peter

39 Kultura
Odprtje likovne razstave »Samotne poti«

40 Kultura
Glasbeno-literarni večer »Naprej s pesmijo!«

48 Zdravje
Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov: Dodatni prostori že konec septembra

Pivški list je glasilo Občine Pivka, ki izhaja šestkrat letno. Pivka, September 2024, leto izdaje 14, številka 96

Naslov uredništva: Pivški list, Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

E-naslov: pivski.list@pivka.si.

Glasilo je vpisano v razvid medijev pod zap. št. 1686. ISSN: 2536-4367.

Izdajatelj in založnik: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

Za Občino Pivka: župan Robert Smrdelj.

Uredniški odbor: Silvo Čelhar, Damjan Fatur, Irena Margon, Katarina Temkova in Majda Žužek.

Odgovorna urednica: Alenka Furlan Čadež

Na naslovnici: Prvošolci OŠ Pivka z učiteljicami

Fotografija na naslovnici: Občina Pivka

Lektoriranje: Irena Margon, razen oglasnih in promocijskih vsebin.

Oblikovanje: Multimedijsko ustvarjanje, Denis Komen s.p.

Tisk: Abakos d.o.o.

Naklada: 2.300 izvodov.

Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Pivka in prihodkov oglaševanja.

Uredništvo si pridružuje pravico, da članke ustrezno skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko zasnovno glasila ne sodijo v eno od rubrik, ne objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

Prispevke za novembrsko številko pričakujemo do 5. novembra 2024

Občinski svetniki in svetnice so se sestali na 12. seji Občinskega sveta Občine Pivka

Občinski svet Občine Pivka se je 11. septembra sestel na svoji 12. redni seji.

Svetniki so obravnavali in sprejeli **Poročilo o izvrševanju proračuna Občine Pivka za prvo polletje leta 2024**. V tem obdobju so bili prihodki proračuna realizirani v višini 4.542.695 evrov, medtem ko so odhodki znašali 5.095.203 evrov, kar predstavlja 39,11 odstotno realizacijo sprejetega proračuna. V prvih mesecih leta je Občina načrtovala aktivnosti in javna naročila za več projektov, katerih izvedba poteka v drugi polovici leta. Več o polletnem izvrševanju proračuna si lahko preberete v članku Projekta rekonstrukcije in dozidave gasilskega doma v Košani in izgradnja kanalizacije v Zagorju zaključena, v teku pa so številni drugi projekti - pivka.si

Predlog novega **Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave** so svetnice in svetniki potrdili po hitrem postopku.

Spremembe so potrebne zaradi prilagoditev zakonodaji in načrtovane reorganizacije, katere namen je povečati učinkovitost delovanja občinske uprave, izboljšati komunikacijo in doseganje rezultatov. Nov odlok bo omogočil boljšo koordinacijo nalog, prilagajanje delovnih procesov ter učinkovitejše izvajanje projektov, začetek izvajanja pa je predviden za 1. januar 2025.

Občinski svet je potrdil **Odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti na področju splošne in družinske medicine v občini Pivka**. Razlog za sprejem odloka je odpoved koncesijske pogodbe s strani trenutnega koncesionarja, ki opravlja splošno medicinsko dejavnost v občini Pivka. Zaradi upokojitve koncesionarja in prenehanja dejavnosti, ki bo nastopila takoj, ko bo zaključen postopek izbire novega koncesionarja, je potrebno izbrati novega ponudnika za opravljanje te javne zdravstvene službe. Občina Pivka je za podelitev nove koncesije pridobila soglasje Ministrstva za zdravje in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Svetnice in svetniki so obravnavali in po skrajšanem postopku sprejeli dopolnitev **Odloka o predkupni pravici**. Dopolnitve so usmerjene v vključitev novih območij, pomembnih za nadaljnji razvoj občine na področju

gospodarstva, turizma, stanovanjskega področja in infrastrukture.

Namen dopolnitev je omogočiti Občini, da uveljavlja predkupno pravico na določenih nepremičninah, s čimer bo zagotovila ustrežno ureditev in razvoj območij, kot so Industrijsko-obrtna cona Neverke, območje Ravne in posamezna stanovanjska območja v naselju Pivka. Predlog vključuje tudi določitev predkupne pravice na specifičnih zemljiščih v katastrskih občinah Košana, Narin, Petelinje in Radohova vas.

V drugem branju so svetniki sprejeli **Odlok o lokalni turistični vodniški službi na turističnem območju Zeleni kras**, ki določa pravila in pogoje za opravljanje turističnega vodenja na območju Zelenega krasa, ki obsega občine Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka in Postojna.

Svet se je seznanil s cilji priprave **Občinske celostne prometne strategije (OCPS)** občin Cerknica, Postojna, Pivka, Loška dolina in Bloke, ki jo je pripravil Prometni institut Ljubljana d.o.o. Ta strateški dokument bo usmerjal prihodnji razvoj prometa v regiji, s ciljem spodbujanja trajnostne mobilnosti, zmanjšanja emisij ter izboljšanja kakovosti življenja in zdravja prebivalcev. Pričakuje se, da bo končna strategija potrjena do marca 2025.

Na dnevnem redu občinskega sveta so bile tudi **kadrovske zadeve**.

Zaradi odstopa Danijela Kovačiča Grmeka so v Odbor za finance in proračun imenovali Jano Gržinič, v Statutarno pravno komisijo Evgena Pahorja in v Svet JZ Turizem Pivka, kot predstavnik zainteresirane javnosti je Jani Frank. Namesto Janeza Smrdela, ki je podal odstopno izjavo z mesta člana Sveta za preventivo in varstvo v cestnem prometu, so svetniki potrdili Ivana Železnika.

Svetnice in svetniki so podali svoje pobude in vodstvu Občine zastavili več vprašanj, na katere bodo prejeli odgovore do prihodnje seje občinskega sveta.

Občina Pivka

Projekta rekonstrukcije in dozidave gasilskega doma v Košani in izgradnja kanalizacije v Zagorju zaključena, v teku pa so številni drugi projekti

Občinski svetniki so se sestali na 12. redni seji, na kateri so obravnavali tudi **Poročilo o izvrševanju proračuna Občine Pivka v prvem polletju leta 2024**. Prihodki proračuna so bili realizirani v višini 4.542.695 evrov, odhodki so bili nekoliko višji, 5.095.203 evrov, kar predstavlja 39,11 % realizacijo prihodkov sprejetega proračuna.

V prvih mesecih leta je Občina načrtovala aktivnosti in javna naročila za več projektov, katerih izvedba poteka v drugi polovici leta.

V začetku leta smo zaključili z rekonstrukcijo in dozidavo **gasilskega doma v Košani**, kjer so v prizidku zagotovljeni garažni prostori za gasilska vozila, garderoba, sejna soba in ostali pomožni prostori. Urejene so bile tudi parkirne in dovozne površine.

*Vrednost celotne naložbe: 983.193 evrov
Viri financiranja: občinski proračun*

V februarju 2024 je izvajalec Asfalti plus d.o.o. zaključil z urejanjem krajšega odseka Tovarniške poti od hišne številke 6 do 8 v Pivki v znesku naročila 17 tisoč evrov.

*Vrednost celotne naložbe: 17.000 evrov
Viri financiranja: občinski proračun*

V sklopu ureditve otroških igrišč na območju LAS smo iz programa CLLD v športnem kompleksu, poleg otroškega igrišča v Pivki, uredili poti in postavili lesen paviljon.

*Vrednost celotne naložbe: 36.142 evrov
Viri financiranja: ESRR 11.475 evrov, občinski proračun 24.667 evrov*

Meseca maja smo zaključili z izgradnjo kanalizacijskega in vodovodnega omrežja v Zagorju. V sklopu del se je obnovilo še vozišče in prenovilo igrišče pri gostilni Stari Tišlr. Sočasno z izgradnjo kanalizacije in obnove vodovoda je bila izvedena tudi elektro kabelska kanalizacija za kasnejše nizko napetostno in srednje napetostno zemeljsko omrežje.

*Vrednost naložbe: 753.224 evrov
Viri financiranja: 505.239 evrov občinski proračun iz namenskih sredstev koncesijske dajatve za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem v okviru proračunskih let 2023-2025, občinski proračun 247.984 evrov*

V januarju je bila podpisana pogodba o izvedbi sanacij in preplastitev delov lokalnih cest v občini. Sanacija odsekov cest se trenutno izvaja v Neverkah, od hišne številke 2 do hišne številke 26, vključno s križiščem za Dolnjo Košano in Neverke 27 do Neverke 18 a, medtem ko so bile že izvedene sanacija poti do igrišča v Drskovčah, sanacija lokalne ceste v naselju Šmihelu in Narin, preplastitev dela ceste v Gornji Košani, ter ureditev odseka lokalne ceste v Kleniku od hišnih št. 56 do 1 ter 30 do 88.

*Vrednost celotne naložbe: 421.247 evrov
Viri financiranja: občinski proračun 421.247 evrov*

Občina Pivka v Zdravstveni postaji Pivka ureja prostore za namene izvajanja zdravstvene dejavnosti fizioterapije. Ambulanta bo opremljena s čakalnico, pisarno, garderobo,

telovadnico, 3 boksi za terapijo, WC za paciente in WC za zaposlene. Dela vključujejo ureditev tlakov, ometov, notranjih sten ter tudi sistemov za ogrevanje, prezračevanje ter hlajenje prostorov z drugimi potrebnimi strojnimi in elektroinstalacijskimi deli. Poleg gradbenega dela je predvidena tudi dobava in montaža pohištva in medicinske opreme. Dela bodo zaključena do konca novembra 2024, začetek opravljanja dejavnosti je predviden z januarjem 2025.

Vrednost celotne naložbe: 207.003 evrov
Viri financiranja: Ministrstvo za zdravje 144.000 evrov, občinski proračun 63.000 evrov

Na Kolodvorski 11 se izvaja rekonstrukcija objekta, v sklopu katerega se ureja pet neprofitnih stanovanj s pripadajočimi prostori in parkirišči. Gradbena dela so v zaključni fazi, v teku so še obrtniška dela. Investicija bo zaključena do konca leta.

Vrednost celotne naložbe: 890.862 evrov
Viri financiranja: Sklad za okrevanje in odpornost 308.997 evrov, občinski proračun 581.865 evrov

V podružnični šoli v Šmihelu je v teku ureditev učilnice za nov oddelek vrta, obnova sanitarij in kuhinje ter nabava celotne opreme. Poleg gradbenih del v objektu urejamo tudi zunanje površine, vključno z novim otroškim igriščem.

Vrednost investicije: 120.000 evrov
Viri financiranja: občinski proračun 120.000 evrov

V Dolnji Košani smo letos zaključili z ureditvijo balinišča v sodobno balinarsko središče z neto tlorisno površino 583,6m². Namen investicije je bila posodobitev obstoječega štiristeznega balinišča z ureditvijo ustreznega temeljenja podlage, izravnavo in preplastitvijo vseh štirih stez ter razširitvijo za tribune, izvedbo razsvetljave in obrobe balinarskih stez. Pokrito balinišče z montažno kovinsko konstrukcijo z dvokapno pločevinasto streho zagotavlja osnovno športno infrastrukturo za interesno športno dejavnost ter športno vzgojo otrok in mladine, usmerjenih v kakovostno vrhunski šport.

Vrednost investicije: 252.077 evrov
Viri financiranja: Fundacija za šport 60.235 evrov, MGTŠ 81.296,50 evrov, občinski proračun 110.545,50 evrov

Konec avgusta je bila podpisana pogodba za sanacijo fasade na telovadnici v Košani. V preteklem letu je občina na telovadnici zamenjala strešno kritino, v telovadnici je bil položen nov športni pod in nameščena nova športna oprema. Med zamenjavo strešne kritine se je ugotovilo, da je zunanja obloga fasadne NF silikatne opeke neustrezna in nujno potrebuje prenovo. V sklopu del bo poleg sanacije fasade nameščen nov strelovod, zamenjane bodo vhodna vrata ter izdelana betonska rampa pred vhodom, s čimer bo objekt dostopen tudi invalidom. Investicija bo zaključena do konca leta.

Vrednost investicije: 171.700 evrov
Viri financiranja: MGTŠ 100.000 evrov, občinski proračun 71.700 evrov

Uredili smo pločnik mimo Osnovne šole Pivka, ki je povezal parkirišče pri športni dvorani Skala z obema vhodoma v osnovno šolo, ter tako zagotovili varnejšo pot do šole.

Vrednost naložbe: 12.000 evrov, Viri financiranja: občinski proračun

Zaključek javne razgrnitve dopolnjenega osnutka OPPN za večstanovanjska bloka v Pivki

10. septembra se je zaključila javna razgrnitev dopolnjenega osnutka občinskega podrobnega prostorskega načrta za večstanovanjska bloka v Pivki EUP PI 12/4 in zahodni del območja EUP PI 12/3 (OPPN). Javna razgrnitev slednjega je potekala od 27. julija do vključno 10. septembra.

Predstavniki izdelovalca, podjetja Projekt Nova Gorica, predstavniki Občine Pivka, vključno z županom Robertom Smrdeljem, so na javni obravnavi zainteresirani javnosti predstavili dopolnjen osnutek OPPN.

Po zaključku javne razgrnitve bo akt dopolnjen na podlagi sprejetih stališč do pripomb, ki so bile oddane med razgrnitvijo in na javni obravnavi ter bo pripravljen predlog prostorskega akta, s katerim bomo zaprosili nosilce urejanja prostora za drugo mnenje. Po pridobitvi mnenj bomo pripravili usklajen predlog OPPN za obravnavo in sprejem na seji občinskega sveta.

Soseska, namenjena mladim družinam

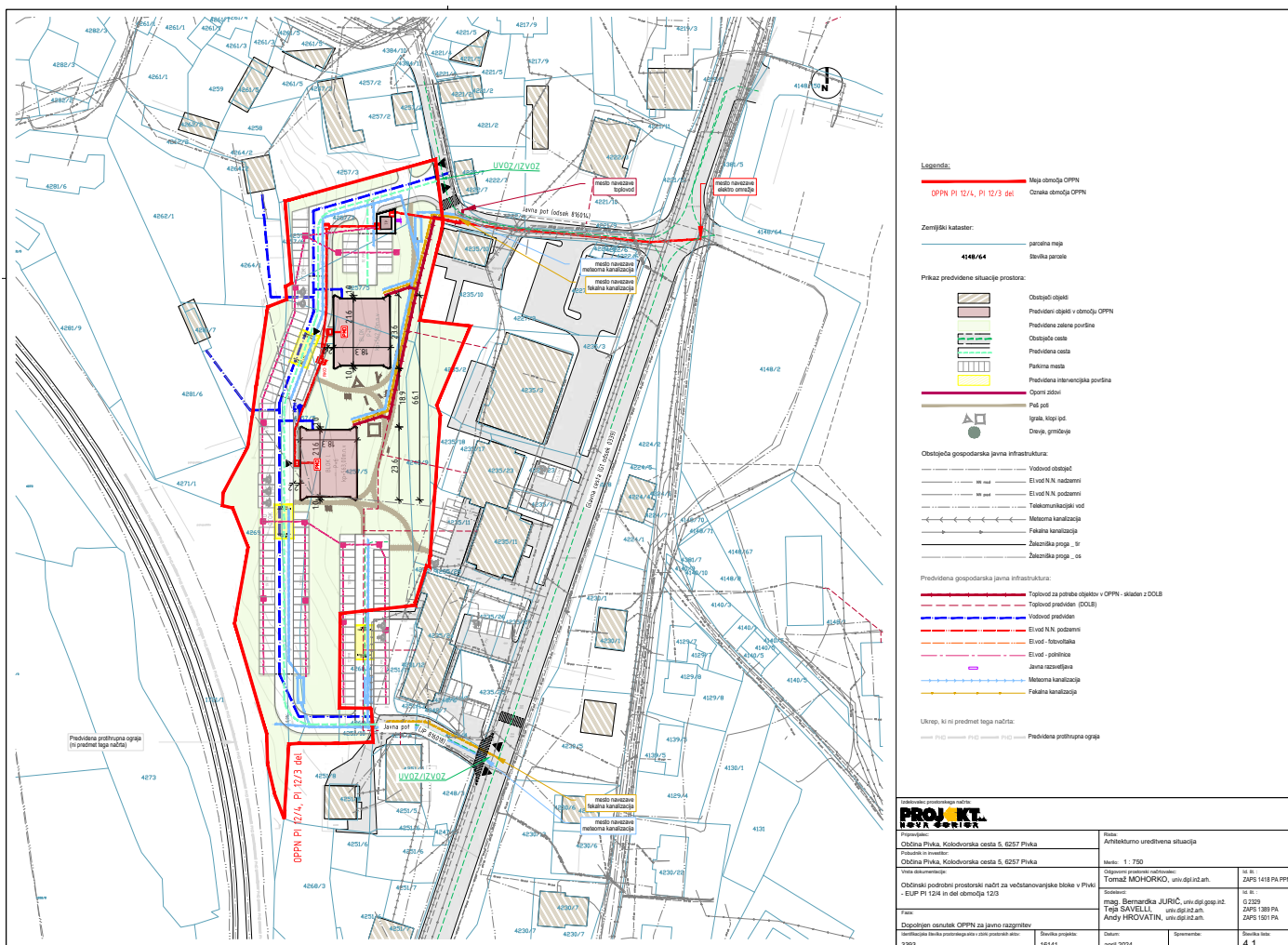
Občina Pivka je začela projekt izgradnje neprofitnih stanovanj z nakupom 6811 m² zemljišča za Zdravstveno

postajo. Gradnja je načrtovana v sodelovanju s Stanovanjskim skladom RS. Občinski podrobni prostorski načrt iz leta 2013 je na lokaciji predvideval izgradnjo doma za starejše občane. Predvideno potrebo je zapolnila izgradnja doma na Bedinku. Občina je pristopila k izdelavi podrobnega prostorskega akta, ki bo predstavljal pravno podlago za izdajo gradbenega dovoljenja ter pripravo dokumentacije za izgradnjo neprofitnih stanovanj, namenjenih predvsem mladim družinam. Začetek gradnje je načrtovan v letu 2025 s predvidenim zaključkom gradnje do leta 2027.

Načrtovana ureditev

Na območju dopolnjenega osnutka OPPN je predvidena gradnja dveh večstanovanjskih objektov, vsak s približno 25 stanovanji, kar skupaj pomeni okvirno 50 neprofitnih stanovanj. Stavbi bosta imeli pritličje in šest nadstropij. Zasnovani sta sodobno. Poleg stanovanjskih objektov je načrtovana skupna dovozna cesta z vso potrebno gospodarsko infrastrukturo, gradnja nove trafo postaje, vključno s parkirišči, igrišči in ekološkimi otoki.

Občina Pivka

Objava javnega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem ter za dodelitev tržnih stanovanj

Občina Pivka obvešča, da je na svoji spletni strani www.pivka.si dne 16.9.2024 objavila **Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem ter za dodelitev tržnih stanovanj**.

Na spletni strani najdete poleg podrobnejših pogojev in meril za dodelitev stanovanja tudi vlogo za prijavo na razpis.

Vlogo s priloženimi dokazili lahko oddate na naslov Občine Pivka do vključno srede 9.10.2024.

Za dodatne informacije lahko pokličete na tel. št. (05) 721 01 16 ali pišete na jana.lemut@pivka.si.

Občina Pivka

Podpisana pogodba za prenovo fasade na telovadnici v Košani

27. avgusta sta župan Občine Pivka Robert Smrdelj in predstavnik izbranega izvajalca v postopku javnega naročanja Nedeljko Dolgan iz podjetja Stanovanjska d. o. o. podpisala pogodbo za prenovo fasade na telovadnici v Košani. Vrednost pogodbe znaša 196.562,41 evrov, pri čemer bo Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport prispevalo 100 tisoč evrov. Dela naj bi bila zaključena do novembra 2024. Nadzor nad izvedbo bo opravljalo podjetje Karsus d. o. o. iz Sežane, z nadzornico Veroniko Morelj.

Neto tlorisna površina telovadnice je 490,42 m², skupaj s spremljajočimi prostori pa 774,16 m². V letu 2023 je Občina Pivka izvedla več izboljšav. Zamenjana je bila strešna kritina, v telovadnici je bil položen nov športni pod in nameščena je bila nova športna oprema. Med novo opremo sodijo koši za glavno in stransko košarko, semafor z odštevalnikom sekund, roketni in futsal goli, šolski in tekmovalni kompleti za odbojko, oprema za badminton, slackline in novo plezalo. Prav tako je bilo urejeno zapisnikarsko mesto, shramba za orodje in nameščena nova premična športna oprema, kot so mize za namizni tenis, žoge, blazine in sobno kolo. Dvorana je bila prepleškana, urejena je bila ograja na galeriji ter postavljena zunanja razsvetljava za preprečevanje vandalizma.

Med zamenjavo strešne kritine v letu 2023 se je ugotovilo, da je zunanja obloga fasade iz fasadne NF silikatne opeke statično neustrezna in nujno potrebuje prenovo. Zato je bil izdelan projekt za izvedbo (PZI) z namenom pravilne izbire podkonstrukcije in izvedbe energetske sanacije. Da smo lahko nadaljevali z deli v notranjosti, smo sanirali nujni del fasade neposredno pod streho, preostali del pa smo zaradi zagotavljanja varnosti zavarovali z gradbiščno ograjo.

Cilj projekta je prenoviti preostali del fasade tako, da se obstoječa zunanja obloga pazljivo odstrani. Med armiranobetonskimi (AB) stebri, ki imajo razpon 5,5 metra, bo nameščena nova jeklena podkonstrukcija, ki bo omogočala sidranje notranjega siporex polnila ter vgradnjo toplotne izolacije. Na zunanjo stran AB stebrov bo dodana podkonstrukcija iz jeklenih horizontalnih elementov, ki bodo omogočali vgradnjo fasadnih panelov s skritim spojem, ki bodo energetske in požarne ustrezni. Vmesni prostor bo zapolnjen z ustrezno toplotno izolacijo, ki bo prav tako energetske in požarne učinkovita.

Poleg tega bodo izdelani zaključni spoji na stikih z okni, fasadnim podzidkom in streho, ki bo v naklonu - brez atike. Na stiku fasade s tlemi bo urejena hidroizolacija, odvodnjavanje meteorne vode s strehe pa bo prilagojeno obstoječim peskolovom. Delno bo nameščen tudi nov strelovod. V sklopu prenove fasade bodo zamenjali dvojne vhodnih vrat, ki bodo razširjena, ter izdelana betonska rampa pred vhodom, s čimer bo objekt dostopen tudi invalidom.

Občina Pivka

Sodobno pokrito balinišče v Dolnji Košani

V Dolnji Košani je bilo 2. avgusta uradno odprto prenovljeno balinišče, ki zagotavlja sodobne pogoje za treninge in tekmovanja. Nova pridobitev obsega 583,6 m² neto tlorisne površine in vključuje štiri balinarske steze, razširitev za tribune, razsvetlavo ter obrobe stez. Dvorana je pokrita z montažno kovinsko konstrukcijo in dvokapno pločevinasto streho, kar omogoča njeno uporabo skozi vse leto. Prenovljeno balinišče bo prispevalo k razvoju balinanja, saj zagotavlja boljše pogoje za tekmovanja in treninge ter omogoča redno organizacijo tekem prve lige. Naložbo sta namenu predala župan Občine Pivka, Robert Smrdelj, in predsednik Balinarskega kluba Košana, Jože Štradjot. Dogodka se je udeležil tudi predsednik Balinarske zveze Slovenije Primož Marinko, ki je Občini Pivka in Balinarskemu klubu Košana podelil plaketo Balinarske zveze Slovenije.

Prenovo balinišča je izvedlo podjetje Stanovanjska d. o. o., nadzor pa je izvajal Tomaž Biščak iz Biro Biščak d. o. o. Celotna investicija, vredna 252 tisoč evrov, je bila sofinancirana s strani Fundacije za šport v višini 60.235 evrov in Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport v višini 81 tisoč evrov.

Balinarski klub Košana ima tradicijo z več kot 40 let delovanja, vsakih deset let se zahvalijo posameznikom in skupinam za zaslužno delo v društvu. Priznanja za dolgoletno delovanje so prejeli: Mršnik Franc, Morelj Franc, Morelj Oton, Marija Smrdelj, Kastelic Milan, Kastelic Renato, Sušelj Ivan, Miro Dougan, Sila Edo, Aljoša Morelj, Stanko Glažar, Bobek Slavko, Urh Ivan. Priznanja za pomoč pri izvedbi projekta balinarskega nadstreška so prejeli: Občina Pivka, Balinarska Zveza Slovenije, Tadeja Zadelj ter Tomo Tiringar iz Športne zveze Postojna.

Ob dogodku so podelili zahvale zaslužnim

Novo balinišče je preizkusil tudi župan Robert Smrdelj

Balinišče je blagoslovil župnik Zdenko Štrukelj. Kulturni program so soustvarili Klapa Škvadra, duo Tian Jagodnik s harmoniko in Ian Avsec z violino ter domači cerkveni pevski zbor in moderatorka Sidonija Zega.

Občina Pivka, foto: Jože Pavzin

Anketa o prometu v občini Pivka

Spoštovani občani!

Občina Pivka pripravlja Občinsko celostno prometno strategijo (OCPS), ki bo podlaga za pridobivanje finančnih sredstev za izvedbo ukrepov s področja trajnostne mobilnosti v občini. Pri nastajanju OCPS je eden od bistvenih poudarkov tudi vključevanje javnosti, prebivalcev občine Pivka. V ta namen smo pripravili vprašalnik, kjer bomo lahko ugotovili vaše sedanje potovalne navade in zadovoljstvo o prometnih ureditvah. Vaši odgovori nam bodo v pomoč pri izbiri ustreznih ukrepov in ureditev za razvoj celotnega območja občine.

Občinska celostna prometna strategija Občine Pivka bo pomembno vplivala na razvoj trajnostne mobilnosti, boljšo povezanost vseh območij v občini, zmanjševanje prometnih zastojev, izboljšanje kakovosti življenjskega prostora in zraka ter povečanje prometne varnosti. Anketo lahko izpolnite na povezavi <https://www.1ka.si/AnketaObceniPivka> ali prek QR kode.

Občina Pivka vabi vse zainteresirane, da na zemljevidu, ki se nahaja na povezavi canvis.app | a mapping platform.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

I FEEL LOVE

Sofinancira
Evropska unija

označite najbolj problematične točke v prometu v občini. Za izpolnjevanje prijava ni obvezna, zemljevid se odpre po kliku na besedo NEXT. Navodila so na levi strani zaslona.

Vaš prispevek je zelo dragocen in bo pomagal pri oblikovanju ukrepov trajnostne mobilnosti v občini Pivka.

Za sodelovanje se Vam najlepše zahvaljujemo.

Operacija Celostna prometna strategija je sofinancirana v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje občinskih celostnih prometnih strategij (JROCPS), ki se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji, prednostne naloge 5 »Trajnostna (čez) regionalna mobilnost in povezljivost«, specifičnega cilja RSO 3.2 »Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne proti podnebnim spremembam, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo«

Občina Pivka

Obisk predstavnikov srbskih in albanskih občin v Pivki

17. septembra smo v Krpanovem domu v Pivki gostili 27 predstavnikov šestih srbskih in albanskih občin, ki so v okviru projekta AGE+ obiskali Slovenijo. Namen obiska je bil spoznavanje inovativnih programov in storitev za starejše v okviru Slovenske mreže starosti prijaznih mest in občin.

Obiskovalce je pozdravil župan Robert Smrdelj, ki je predstavil občino Pivka, razloge za vključitev v mrežo Starosti prijaznih mest in občin ter izzive in dobre prakse na tem področju. Gostom je dobrodošlico izrekla tudi Jana Gržinič kot predstavnica Zavoda za turizem in članica lokalne akcijske skupine za starosti prijazno občino. Sledila je predstavitev programa Starosti prijazne občine Pivka s poudarkom na prednostnih nalogah in aktivnostih, ki so trenutno v izvajanju.

Obisk je bil uspešen in je udeležencem prinesel dragocene izkušnje za nadaljnji razvoj starosti prijaznih okolij v njihovih občinah.

Občina Pivka

Občina Pivka bo postavila sončne elektrarne na javnih objektih

Občina Pivka sodeluje kot vodilni partner v konzorciju pri projektu postavitve sončnih elektrarn skupaj z občinami Ilirska Bistrica, Logatec in Komen ter Domom starejših občanov Ilirska Bistrica. V okviru projekta bo postavljenih 1.096 kW novih sončnih elektrarn. Vrednost projekta znaša 1,36 milijona evrov, od tega bo konzorcij pridobil več kot 800 tisoč evrov sofinancerskih sredstev. V občini Pivka bodo sončne elektrarne nameščene na štirih javnih objektih, projekt pa bo zaključen v prvi polovici leta 2025.

Sončne elektrarne bodo nameščene na strehah štirih javnih objektov v občini Pivka: **Podjetniškem inkubatorju Neverke, Parku vojaške zgodovine Pivka, Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer in novem pokritem balinišču**

v Košani. Skupna vrednost investicije v občini znaša 551.455,98 evrov, pri čemer bo občina prejela 268.369,90 evrov sofinancerskih sredstev.

Skupna instalirana moč novih sončnih elektrarn v občini Pivka bo znašala 367,63 kWp, pričakovana letna proizvodnja pa bo 430.650 kWh električne energije, kar bo pokrilo približno 54 odstotkov skupne letne porabe. Projekt bo izveden v prvi polovici leta 2025.

Trenutno v občini Pivka še ni nameščenih javnih sončnih elektrarn, saj do zdaj ni bilo na voljo ustreznih finančnih virov za njihovo postavitve.

Občina Pivka

Poziv k odgovornemu ravnanju na območju otroškega igrišča

Na **Občini Pivka** opazamo zelo neodgovorno ravnanje na območju otroškega igrišča, še posebej v paviljonu. Razbito steklo, ki se širi po potkah in travi, predstavlja resno nevarnost za otroke.

Vsak dan se soočamo s problemom, ki ogroža varnost naših najmlajših. Občanke in občane prosimo za odgovorno vedenje: ne razbijajte nevarnih predmetov, smeti odlagajte v koše in ne poškodujte opreme ter objektov. Samo s skupnimi močmi lahko poskrbimo za čisto, varno in prijetno okolje za vse družine in njihove otroke. Prosim vas, da upoštevate pravila in za sabo vedno pospravite.

Hvala za vašo odgovornost in skrb za naše skupno igrišče.

Občina Pivka

Tudi v Šmihelu je vrtec

Na Podružnični šoli v Šmihelu potekajo zaključna dela za vzpostavitev novega oddelka vrtca. Občina Pivka je pred letom dni predala namenu novo večnamensko dvorano pri Podružnični osnovni šoli Šmihel in s tem omogočila petnajstim šolarjem, ki obiskujejo podružnično šolo, izredno dobre pogoje za športne in prostočasne aktivnosti. V prostoru, kjer se je prej odvijala športna vzgoja, pa sta Občina in Vrtec Pivka tudi na pobudo staršev iz Šmihela in okolice uredila novo igralnico za predšolske otroke. Vpisanih je 13 otrok. V sklopu izvedbe je popolnoma prenovljeno: kuhinja, jedilnica, zbornica in igralnica s povsem novo opremo ter sanitarije. Ureditev obsega še

Poletje so v Vrtcu Košana izkoristili za prenovo, ki prinaša še boljše pogoje za dobro počutje otrok v vrtcu. V dveh igralnicah so zamenjali tla, kar bo prispevalo k prijetnejšemu bivanju otrok. Foto: L.F.

vse varovalne ograje in vrata. Do konca septembra pa bo Občina na zemljišču, ki ga ima v najemu, uredila še večnamensko otroško igrišče, ki bo namenjeno tako vrtcu, šoli, kot prostočasnim popoldanskim dejavnostim otrok ter učilnico na prostem. Tako nova športna dvorana kot nov oddelek vrtca ter novo otroško igrišče bodo pomembno prispevali k razvoju kraja in nenazadnje tudi obstoju podružnične šole v Šmihelu.

Občina Pivka

Iz poslanskih klopi

Prazne Golobove obljube. In vedno bolj prazni žepi ljudi.

Pred letom dni je velik del Slovenije zajela huda ujma. V prispevku septembra 2023 sem zapisal: »Slovenija je stopila skupaj. Ne samo ljudje, narod, tako kot pri osamosvojitvi, pač pa tudi celotna slovenska politika.«

Po prvih dneh in tednih po ujmi, ko je bilo za nami najhujše, pa vladajoča Svoboda & co. ni izkoristila ponujene roke Slovenske demokratske stranke. V drugem zakonu smo predlagali številne izboljšave, ki bi omogočile hitrejšo obnovo. Predvsem pri odpravi birokratskih zapletov. Bili smo zavrženi. V celoti. **Po letu dni ni zgrajen niti en nadomestni stanovanjski objekt.** Še več. Po letu dni ni izdano niti eno gradbeno dovoljenje za nadomestni stanovanjski objekt.

Krepko smo zakoračili v drugi polčas mandata Golobove vlade. Najbolj dragocen čas za spremembe, ki bi šle v prid ljudem, je za nami. Golobova koalicija je imela sanjsko večino. Triinpetdeset glasov in konstruktivno opozicijo, ki lani v najtežjih trenutkih ni kolesarila pred parlamentom, tako kot pred tremi leti v času Covid krize tisti, ki vladajo danes, pač pa obula škornje in šla pomagat ljudem. Še več. Predsednik Slovenske demokratske stranke je bil v škornjih in na terenu že takrat, ko je predsednik vlade Robert Golob v belih supergah v vladni palači šele razlagal o škodi in kolikšna je.

Udobne parlamentarne večine Golob žal ni izkoristil v prid ljudem. Izkoristil pa jo je za brutalne in v veliko primerih nezakonite kadrovske zamenjave na vseh nivojih. »Čez ramo« pa je vrgel tudi nekaj lastnih ministric in ministrov, ki niso bili poslušni oz. so se zamerili njegovi novi spremljevalki.

Po dobrih dveh letih se je državna poraba iz dobrih 12 milijard povzpela na 17 milijard evrov, javne storitve za ljudi pa zaradi tega niso nič boljše. Slabše so.

Vlada je za razrednega sovražnika razglasila zdravnike in zdravstveno osebo.

Pred dvema letoma so obljubljali 30 dni do specialista, danes pa je 150.000 ljudi brez osebnega zdravnika. V bolnišnici Trbovlje so pred kratkih zaprli pediatrični oddelek. Najmlajši so ostali brez zdravstvenih storitev. In to v Zasavju, kjer je Golobova stranka ne le na parlamentarnih volitvah pred dvema letoma in pol, pač pa tudi letos na evropskih volitvah, dobila daleč najboljši rezultat.

Pred dobrima dvema letoma so obljubljali 30.000 stanovanj, danes se gradijo samo tista, za katera je sredstva, predvsem iz Načrta za okrevanje, zagotovila že prejšnja vlada. Minister Maljevac pa brezsrčno reže trakove »njihovih« dosežkov, kot je to nedavno storil v Kopru ob dokončanju stanovanj Dolinska na Olmu, kjer ne on, ne ta vlada nista za ta projekt storila ničesar. Verjetno bo podobno tudi oktobra, ko bo v neposredni bližini odprt Dom za starejše, za katerega je bila koncesija podeljena v času vlade, ki jo je vodil Janez Janša, predsednik Slovenske demokratske stranke.

Po čem si boste torej zapomnili mandat vlade, ki jo sestavljajo Golobova Svoboda, Socialni demokrati in Levica? Gotovo po tanjših denarnicah večine, razen redkih posvečenih, ki so blizu oblasti. In po Golobovih praznih obljubah, ki so se sesule v prah, še predno so bile izrečene. Pa po avtoritarni oblasti, ki jo na najbolj grob način pooseblja predsednica Državnega zbora s samovoljnim teptanjem Ustave. Pa po 10.000 zastarelih računalnikih, ki že leto dni ležijo v skladišču. Po propadajoči, mastno preplačani podrtiji za sodišče, ... Spisek je dolg. Vse to gre iz vaših / naših žepov. In vse to omogočajo glasovi, ki so bili dani Svobodi, Socialnim demokratom in Levici.

Zvone Černač, poslanec

Podjetje Sitor z največjim naročilom v zgodovini podjetja

Hidravlična stiskalnica za proizvodnjo plastičnih plošč

Podjetje Sitor Stiskalnice d.o.o., vodilni proizvajalec hidravličnih stiskalnic za proizvodnjo plastičnih plošč, je nedavno prejelo največje naročilo v svoji več kot 25-letni zgodovini. Naročilo iz Avstrije, vredno več kot 5,5 milijona evrov, vključuje štiri stiskalnice in kompleksno opremo za manipulacijo z orodji. Kljub nedavnim izzivom, vključno z motnjami na trgu zaradi vojne v Ukrajini in naraščajočimi cenami energije, je podjetje uspelo prebroditi težke razmere in potrditi svoj vodilni položaj na globalnem trgu.

Direktor Rudi Tomšič poudarja, da bosta timsko delo in predanost ključnega pomena za uspešno izvedbo projekta. »Ker obseg novih naročil presega zmogljivosti podjetja, bomo poskušali pridobiti dodaten kader, tako v proizvodnji kot v razvoju, poleg tega pa bomo skušali del opreme dati v izdelavo zunanjim izvajalcem,« je pojasnil.

Priložnost za strojnike

Ob tej priložnosti v podjetju vabijo predvsem strojnike, ki bi jim projekt predstavljal izziv. »V želji, da pridobimo nove kadre, ves čas stremimo k izboljšanju pogojev dela, zadovoljstvu zaposlenih in ustreznemu nagrajevanju. Po prejetju novih naročil smo v mesecu juliju povečali osnovne bruto plače za deset odstotkov, hkrati pa še variabilni del plače za deset točk. Tako da variabilni del plače sedaj znaša približno 20 odstotkov, s čimer želimo spodbujati zaposlene k večji učinkovitosti,« je poudaril.

Sitor je v zadnjih desetletjih postal sinonim za kakovost in inovativnost na področju hidravličnih stiskalnic, namenjenih predvsem proizvodnji plošč iz umetnih mas, kot so polipropilen (PP), polietilen (PE) in ultra visoko molekularni polietilen (UHMWPE). Stiskalnice tega podjetja so prisotne pri proizvajalcih plastičnih plošč po vsej Evropi in Združenih državah Amerike, kar predstavlja kar 90 odstotkov njihove celotne proizvodnje. Preostalih deset odstotkov proizvodnje sestavljajo stiskalnice za gumarsko in lesno industrijo ter polproizvodi. Plošče iz umetnih mas imajo širok namen uporabe: v strojogradnji, rudarstvu, ladjedelništvu, medicini (transplantati), pri transportu sipkih materialov, predelavi hrane itd.

Uspeh podjetja je zgrajen na osnovi dolgoletnih izkušenj in v tesnem sodelovanju s strankami, kar je omogočilo neprestane izboljšave in prilagoditve izdelkov po meri

kupcev. Vendar pa je bilo zadnje obdobje za podjetje polno izzivov, predvsem zaradi motenj na trgu, ki jih je povzročila vojna v Ukrajini, in zaradi podražitve energije, ki je močno prizadela evropske kupce.

Uspešno prebrodili izzive na trgu

Nemški trg je v zadnjih desetih letih predstavljal več kot 70 odstotkov prodaje podjetja. Vendar je vojna v Ukrajini povzročila upad novih večjih naročil iz Nemčije, kar je močno vplivalo na prodajo. Rast cen energije je dodatno obremenila evropske kupce, saj so stiskalnice za plastiko velik porabnik zemeljskega plina ali nafte, ki sta tudi osnovna surovina za proizvodnjo različnih polimerov. Kljub tem težavam je podjetje krizo dokaj uspešno prebrodilo zahvaljujoč prejšnji zasedenosti proizvodnje ter novim naročilom, vključno z naročilom za angleškega kupca in prvim naročilom za japonsko tržišče. Na ruski trg so dobavili dve stiskalnici, vendar je nova naročila ustavila vojna v Ukrajini.

Zaradi pomanjkanja novih investicij s strani obstoječih kupcev je podjetje v prodajnem oddelku povečalo prizadevanja za pridobivanje novih naročil. Poleg ponudbe hidravličnih stiskalnic so začeli nuditi tudi obnovo rabljenih stiskalnic, izdelavo rezervnih delov ter opravljanje storitev in proizvodnjo izdelkov zunaj svojega standardnega programa. Zaradi negotovih tržnih razmer so se odločili prestaviti načrtovano investicijo v izgradnjo nove hale in peskalnice, kljub že pridobljenemu gradbenemu dovoljenju in kupljenemu zemljišču.

Sitor Stiskalnice d.o.o. se kljub številnim izzivom, ki jih prinašajo trenutne tržne razmere in naraščajoče cene energije, izkazuje z inovativnostjo in uspešnim obvladovanjem težav. Največje naročilo v zgodovini podjetja ne le potrjuje njihov vodilni položaj v industriji, ampak tudi odpira nove priložnosti za rast in razvoj. **Direktor Rudi Tomšič** je prepričan, da bo s timskim delom in inovativnostjo podjetje nadaljevalo uspešno pot, ob tem pa vabi nove strokovnjake, da se pridružijo njihovu uspešnemu timu. S podporo in prilagoditvijo potrebam kupcev bo podjetje še naprej ostalo sinonim za kakovost in inovativnost v svojem sektorju.

Alenka Furlan Čadež, foto: Sitor d.o.o

LIV praznuje 70 let

Podjetje LIV, ustanovljeno 3. septembra leta 1954, obeležuje 70 let. Fluidmaster Postojna, kot eno od petih podjetij naslednic nekdanjega podjetja LIV Postojna, danes del globalne korporacije Fluidmaster, nadaljuje tradicijo inovacij in razvoja na področju sanitarne in kopalniške opreme. Podjetje je prisotno v več kot 90 državah in je sinonim za inovativne ter kakovostne izdelke, so sporočili v izjavi za javnost po tiskovni konferenci na sedežu v podjetju. Ob obletnici, 7. septembra, so v sodelovanju z Liv Systems pripravili slavnostni dogodek na sedežu obeh podjetij v Postojni. Na praznovanje so povabili zaposlene in njihove družinske člane, upokojene zaposlene, poslovne partnerje in lokalne goste, ki so uživali v vodenih ogledih, predstavitvah inovativnih izdelkov ter slavnostnem kosilu. Dva dni po dogodku, 9. septembra, sta podjetji organizirali še dan odprtih vrat, kjer je širša javnost imela priložnost spoznati podjetje, njegove inovacije in proizvodne procese ter se seznaniti z načrti za prihodnost.

Podjetje LIV je skozi desetletja imelo ključno vlogo pri razvoju lokalne skupnosti, saj je zagotavljalo delovna mesta in spodbujalo gospodarski napredek regije – enako zavezanost ohranjajo tudi v podjetju Fluidmaster. Leta 2014 je ameriški Fluidmaster prevzel program sanitarne opreme podjetja od tedanjega lastnika, Kolektor Group. V desetletju od prevzema je Fluidmaster v Sloveniji dosegel znaten napredek, podjetje pa od leta 2017 posluje z dobičkom, so zadovoljni v podjetju. Povprečna bruto plača v prvih šestih mesecih leta 2024 presega regionalno povprečje v predelovalni industriji za več kot deset odstotkov, osnovne plače pa so vsaj na ravni minimalne plače. Dodana vrednost na zaposlenega znaša 60.000 evrov, kar je več kot dvakratno povečanje v primerjavi z letom 2013.

Vizija za prihodnost

Podjetje deluje kar na treh lokacijah, kjer najemajo prostore. Prostorsko stisko so reševali tudi s preselitvijo dela proizvodnje v **industrijsko-obrtno cono Neverke** leta 2022. Konec avgusta oziroma v sredini septembra prihodnje leto pa naj bi celotno podjetje preselili v tovarno, ki jo gradijo na Prestranku.

Podjetje se usmerja v uvajanje inovativnih kopalniških rešitev, širitvi na nove trge in se osredotoča na trajnostne izdelke. Nov poslovni objekt v Prestranku, ki bo dokončan v prihodnjem letu, bo omogočil nadaljnjo rast in izboljšanje operativne učinkovitosti. »Izjemno ponosni smo na našo

Od leve: Damjan Švigelj, direktor podjetja Liv Systems, Milan Potužák in Aleksandar Bogunović, direktorja Fluidmastra

dediščino in dosežke v zadnjih 70 letih, a še bolj nas navdušuje prihodnost, ki je pred nami,« pravita **Aleksandar Bogunović in Milan Potužák, direktorja Fluidmastra**. »Naša osredotočenost na inovacije, kakovost in naše zaposlene nas bo vodila naprej in zagotavljala, da bomo ostali med vodilnimi v industriji še desetletja.«

Ob praznovanju 70-letnice je **Damjan Švigelj, direktor podjetja Liv Systems**, predstavil poslovanje še ene izmed naslednic nekdanjega Liva. V podjetju, ki je vodilni slovenski proizvajalec, specializiran za proizvodnjo transporta koles, platišč ter ostalih izdelkov s preoblikovanjem pločevine, se pohvalijo z izvajanjem naložbe v višini 8,6 milijona evrov za obdobje 2024-2025 v širjenje kapacitet za proizvodnjo koles za kontejnerje. Poleg naložb v širitev proizvodnih kapacitet pa je podjetje investiralo 1,4 milijona evrov v trajnost s sončno elektrarno, ki prekriva celotno streho prostorov družbe.

Podjetje LIV Systems si je zastavilo cilj nadaljnje rasti, saj naj bi z novimi naložbami v naslednjih štirih letih povečalo promet za 70 odstotkov, pojasnjujejo v podjetju.

Alenka Furlan Čadež, foto: Blanka Markovič Kocen

Fluidmaster d.o.o. Slovenija je del korporacije Fluidmaster, pomembnega globalnega proizvajalca sanitarnih in kopalniških rešitev. Podjetje ima sedež v Postojni in je znano po razvoju ter proizvodnji visoko kakovostnih vgradnih in nadometnih splakovalnikov, aktivirnih tipk, sifonov ter drugih inovativnih rešitev za kopalnice. Fluidmaster d.o.o. Slovenija je tudi pomemben regionalni center za distribucijo teh izdelkov po Evropi in Bližnjem Vzhodu.

LIV Systems d.o.o. je vodilni slovenski proizvajalec, ki je specializiran za proizvodnjo transportna koles, platišč ter ostalih izdelkov s preoblikovanjem pločevine. Podjetje LIV Systems je znano po svoji zavezanosti k trajnostnemu razvoju, inovacijam in avtomatizaciji ter zagotavlja visokokakovostne in trajne izdelke z velikim poudarkom na zmanjševanju vpliva na okolje. Zaradi učinkovitih proizvodnih metod in predanosti zadovoljstvu strank je podjetje postalo zaupanja vredno ime v Evropi.

Primorska podjetja in zadruga za ohranitev lokalne pridelave in slovenskega lastništva

6. septembra je bila v Cerjah novinarska konferenca, na kateri so se predstavniki primorskih živilskih podjetij in zadrug, povezani v neformalnem združenju »Po primorsko«, zavzeli za ohranjanje slovenskega lastništva podjetij v agroživilski panogi. Na državo bodo naslovili pobudo, ki bi javnim zavodom omogočila naročanje več lokalnih izdelkov.

Pobudnica povezovanja Anka Lipušček Miklavič je poudarila, da bodo skupaj z župani primorskih občin predlagali zakon, ki bo omogočal lokalnim dobaviteljem prodajo izdelkov v vrtce, šole in druge javne ustanove, kar bi prispevalo k večji uporabi lokalnih živil.

V skupino »Po primorsko« se povezuje enajst podjetij: Kmetijska zadruga Tolmin, Kmetijska zadruga Idrija, Vinakras, Mlinotest, Vinakoper, Klet Brda, Mlekarna Planika, KZ Agraria Koper, Kras, Pivka perutninarstvo in Delamaris. Na dogodku so sodelovali tudi župani primorskih občin, ki so poudarili, da sta lokalno sodelovanje ter podpora domačim izdelkom ključna za ohranjanje podeželja in krepitev lokalnega gospodarstva.

Janez Rebec, predsednik uprave skupine Pivka - Delamaris, je poudaril, da se lokalni proizvajalci soočajo z vse večjim pritiskom. »Naša prizadevanja, da zagotavljamo dnevno sveže in kakovostne lokalne izdelke, so vse bolj ogrožena zaradi nenehnega zniževanja odkupnih cen, ki jih narekujejo veliki trgovci in zaradi vse večje ponudbe izdelkov iz uvoza – predvsem piščančjega in govejega mesa, mleka in drugih izdelkov, pri katerih smo lahko samooskrbni. Treba je razumeti, da takšni pritiski ne

ogrožajo zgolj poslovanja kmetij in živilsko-predelovalne industrije, temveč tudi dolgoročno vzdržnost celotnega sistema lokalne pridelave. Z zniževanjem cen se zmanjšuje možnost za nadaljnje vlaganje v kakovost, tehnologijo in kadre, kar lahko vodi v zmanjšanje konkurenčnosti in dostopnosti domačih proizvodov.«

Da je nujno ohraniti in spodbujati lokalno pridelavo, sicer bi lahko prišlo do zaraščanja krajine, kar bi povečalo tveganje za gozdne požare, je izpostavil **Stojan Hergouth, direktor podjetja Kras d.o.o.** Opozoril je, da brez sistemskih vzpodbud lokalna pridelava hrane tvega, da bo v prihodnjih letih zamrla, kar bi imelo negativne posledice za celotno regijo. Poudaril je, da mora država oblikovati regijske strategije, ki bodo podpirale kmetijsko pridelavo, in dodal, da bi morala javna naročila prednost dajati lokalnim dobaviteljem.

Sodelujoči so poudarili pomen povezovanja za krepitev lokalne pridelave in gospodarstva ter uresničevanje dolgoročnih ciljev, kot so ohranjanje tradicije in razvoj lokalnega okolja. Izpostavili so, da je za trajnostno ohranitev lokalne pridelave in kulturne krajine nujen celovit pristop, ki bo vključil vse deležnike. Domače lastništvo spodbuja naložbe v lokalno proizvodnjo in infrastrukturo, zmanjšuje tveganja v oskrbovalni verigi, krepi kroženje denarja v državi in zagotavlja večjo podporo lokalnim kmetom, kar obenem povečuje tudi prehransko varnost.

Alenka Furlan Čadež, foto: Po Primorsko

Pivka perutninarstvo je vodilni ponudnik visokokakovostnega piščančjega mesa za peko in žar ter že pripravljenih piščančjih izdelkov blagovnih znamk Pivka in Njami. Podjetje 80 % svojih izdelkov proda na domačem trgu, preostalih 20 % pa izvozi v več kot 18 držav po svetu. Pivka je v 100 % slovenski lasti in se ponaša s tradicijo, ki sega vse do leta 1959. Podjetje je prvi proizvajalec mesa v Sloveniji, ki potrošnikom ponuja stalen izbor slovenskega piščančjega mesa iz skrbne reje, 100 % brez uporabe antibiotikov. Skrbna reja piščancev poteka na 60 družinskih kmetijah, predvsem na Krasu in v Vipavski dolini. Prednost podjetja je celovit sistem nadzora kakovosti, ki pokriva vse faze od pridelave krmil, reje piščancev do končnega izdelka.

Delamaris je ponudnik visoko kakovostnih ribjih izdelkov iz povsem naravnih sestavin iz lastnega razvoja in proizvodnje. Blagovna znamka Delamaris je sinonim tradicije ribjih jedi od leta 1879. Delamaris je edini slovenski ponudnik že pripravljenih visoko kakovostnih ribjih izdelkov iz povsem naravnih surovin. Narejeni so izključno iz ribe, zelenjave, stročnic, žitaric ter izbranih olj. RIBE z zelenjavo in v olju so brez aditivov – brez konzervansov, ojačevalcev okusa, barvil. Najbolj poznani izdelki so tradicionalna Turistična pašteta, skuše z zelenjavo Izola Brand, Weekend in Picnic ter Fileti skuše v Mediteran olju. Vrhunska kakovost Delamarisa je priznana v več kot 25-ih državah sveta.

Med kampi na Pivškem

Na Pivškem delujejo trije družinski kampi, ki privabljajo obiskovalce iz vseh koncev sveta. Kamp Plana v Selcah, pod vodstvom družine Ross Pantelič, Kamp Na Meji v Trnju, ki ga upravlja Marko Mezgec, ter Sunrisehill družine Fatur ponujajo edinstveno izkušnjo pobega od mestnega vrveža. Umeščeni v slikovito naravno okolje omogočajo gostom, da se sprostijo in uživajo v pivških naravnih lepotah.

Kako uspešna bo letošnja turistična sezona, bomo podrobneje poročali ob njenem zaključku v naslednji številki Pivškega lista. Za zdaj pa lahko razkrijemo, da se gostje vse bolj prilagajajo spreminjajočim se podnebnim razmeram, na kar se odzivajo tudi nekateri kampi s podaljšanjem svoje obratovalne sezone.

Kamp Plana v Selcah

Camp Plana & Bar 66 se nahaja na kmetijskem posestvu Plana, umeščenem v edinstvenem naravnem okolju pivškega krasa. Ponudba storitev kampa je poleg pristne prijaznosti usmerjena v izpolnjevanje osrednjega slogana Campa Plana & Bara 66: »Objem narave«, ki celovito odraža lepoto neukročenega kraškega okolja, izjemno kakovostne pridelke lokalnih kmetij, ugodno klimo in ambiente iz naravnih materialov. Posestvo, ki je v lasti Gisele Ross Pantelič, ima bogato zgodovino kot center vzreje islandskih konjev. Vodenje je lastnica predala sinovoma, kamp sinu Maximilianu, kmetijo pa Julijanu. Zaposlujejo štiri osebe in ambiciozno načrtujejo prihodnost. Redno se uvrščajo med najboljše kampe v Evropi, kar potrjujejo ocene gostov na portalu camping.info.

V lanske poletni sezoni je Kamp Plana opravil kar 45 odstotkov julijskih nočitev v občini Pivka, ko je kamp obiskalo približno 2800 gostov. Tudi letošnji obisk je primerljiv z lanskim, pove Maximilian Pantelič. Povprečen gost se po njegovi oceni zadrži v kampu med dvema in petimi dnevi, polovica pa je tranzitnih gostov. Najštevilčnejši so gostje iz Nemčije, Nizozemske, Belgije in Francije.

V Kampu Plana ponujajo prostor za šotore, prikolice in avtodome, poleg tega pa se ponašajo s sodobnimi objekti. V bližini kampa je bungalov za največ štiri osebe. Bar 66, ki je odprt za vse obiskovalce, med 8. in 22. uro, poleg sprejemnega prostora nudi tudi raznoliko ponudbo pijač ter jedi iz lokalne kuhinje. Po predhodnem naročilu pripravljajo raznolike in okusne zajtrke, iz lokalnih sestavin, kvalitetnih domačih kmetij. Obiskovalce pa vabijo v restavracijski del tudi v popoldanskem času.

Poleg osnovnih storitev nudijo izposojlo koles, jahanje, igranje odbojke, biljarda in pikada. Za najmlajše so na voljo peskovnik in igrala, gostje pa se lahko osvežijo v manjšem bazenu. Na posestvu se pasejo tudi islandski konji. Vsako leto dodajajo nove aktivnosti, da gostom omogočijo čim bolj pester in zanimiv oddih.

V naslednjih petih letih načrtujejo na posestvu, ki meri 30 hektarjev, ureditev sob ali bungalovov. Infrastrukturi dodajajo tudi vsebino. So soorganizatorji dogodkov, kot so dirka Gravel, ki je bila 15. septembra, in Car meet, 28. septembra. V prednovoletnem času želijo ponuditi tudi gostinsko ponudbo za podjetja in zaključene družbe, saj restavracija sprejme v notranjosti do 80 oseb. Razmišljajo tudi o organizaciji božičnega sejma po vzoru tujih mest. Kljub prostorskim možnostim za organizacijo večjih dogodkov, pa vodstvo kampa Plana poudarja, da to ne sodi v njihovo vizijo.

Penzion in kamp Na Meji v Trnju

Družinski penzion in kamp Na meji, ki ju vodi Marko Mezgec, nudita obiskovalcem pristen stik z naravo, mir, sprostitev ter vrsto udobnih namestitev, ki zadostijo vsem potrebam popotnikov. V letošnjem juliju jih je obiskalo že 600 gostov, v povprečju so ostali tri dni. Največ gostov se je pripeljalo iz Nemčije in Francije.

Na voljo so dve dvoposteljni sobi, dve triposteljni sobi, ena štiriposteljna soba ter dva prostorna apartmaja. Sobe so opremljene z lastnimi kopalnicami, balkoni z razgledom na Pivško dolino ter okoliške hribe, apartmaji pa nudijo tudi kuhinjo, teraso ter v enem izmed njih celo finsko in infrardečo savno. Penzion nudi gostom tudi možnost pranja in sušenja perila, kar je še posebej priročno za daljše bivanje. V pritličju je jedilnica, kjer vsako jutro, ob predhodnem naročilu, goste pričaka zajtrk iz domačih dobrot. Poleg jedilnice je manjši prostor, kjer si gostje lahko sami pripravijo čaj ali kavo ter uporabljajo skupen hladilnik. Za tiste, ki iščejo bolj neposreden stik z naravo, je Kamp Na meji idealna izbira. Na voljo je 15 prostorov za kampiranje in »glamping« hišica za dve osebi. Kamp je opremljen z otroškimi igrali, igriščem za košarko, prostorom za žar in številnimi kotički za sprostitev. Gostje, ki se pripeljejo s kolesom, pa lahko svoje kolesa varno shranijo v zaprti garaži.

Marko Mezgec se zaveda, da je gostom potrebno ponuditi več kot le prenočišče. Zato penzion vključuje domačo klet, kjer lahko obiskovalci poizkusijo domače žganje in likerje, ter mini trgovinico z unikatnimi izdelki iz lesa. Na voljo je tudi degustacija medu iz domačega čebelnjaka.

V prihodnosti pa se obetajo spremembe, saj se Marko Mezgec namerava postopoma umakniti iz vodenja kampa in penziona, ter vodenje prepustiti svojemu sinu.

Kamp The Sunrise hill

V mirni naravi Drskovč, kjer se stikata kamnita kraška pokrajina in zeleni notranjski gozdovi, že šesto leto uspešno deluje Kamp The Sunrise Hill. Zaposluje tri ljudi, v času turistične konice pa ekipi na pomoč priskočijo tudi študenti. Kamp, ki obratuje med majem in septembrom, je letos v juliju zabeležil kar 20-odstotni porast gostov v primerjavi z lanskim letom. Največ obiskovalcev prihaja iz Nemčije, Francije, Nizozemske in Belgije, kar polovica pa

jih je t.i. prehodnih gostov, ki ostanejo le kratek čas. Vse več pa je tudi tistih, ki se vračajo že tretje ali celo četrto leto zapored, kar kaže na zadovoljstvo gostov s ponudbo in lokacijo kampa.

Kamp The Sunrise Hill s svojo edinstveno lokacijo privablja predvsem tiste, ki želijo svoj prosti čas preživljati na svežem zraku in v neokrnjeni naravi. Ljubitelji narave bodo navdušeni nad nepredvidljivimi presihajočimi jezери in rekami, ki poleti izginjajo, za njimi pa ostajajo slikovita cvetoča polja, obdana z urejenimi sprehajalnimi potmi. Kamp je tudi odlična izhodiščna točka za športne aktivnosti, saj okolica ponuja urejene pohodniške in kolesarske poti, ki povezujejo naravne in kulturne znamenitosti v regiji.

V kampu poleg klasičnega kampiranja ponujajo tudi nočitve v treh tradicionalnih lesenih glamping hišicah – dveh za dve osebi in eni za štiri osebe. Gostje imajo na voljo popolnoma opremljeno skupno kuhinjo s teraso, prostor za peko na žaru ter skupne sanitarije. Za športno aktivne goste je omogočena brezplačna uporaba koles, ljubitelji jahanja pa lahko obišejo bližnji ranč z islandskimi konji. Kamp ni le destinacija za aktivne popotnike, temveč tudi za tiste, ki iščejo mir, tišino in sprostitev. Z odlično lego, ki omogoča čudovit razgled na bližnja hribovja, kamp privablja goste, ki želijo ubežati vsakdanjemu vrvežu in se potopiti v spokojnost narave. Kot so nam zaupali v kampu, gostje pogosto raziskujejo okolico, obišejo presihajoča jezera, Šilentabor in Grad Kalc ter izkoristijo priložnost za celodnevne izlete po Sloveniji.

Alenka Furlan Čadež

Čar lesa tudi v Pivki

Razstave Čar lesa že več kot desetletje in pol krožijo po Sloveniji in spodbujajo rabo lesa ter ozaveščajo potrošnike o trajnostnem pomenu predelave lesa in uporabe lesnih izdelkov. Kot pravijo v Društvu za zaščito lesa Slovenije in Svetu za les, se današnja družba premalo zaveda pomena lesa za okolje, s tem pa tudi za zdravje in dobro počutje človeka. Prepričani so, da bo imel les odločilno vlogo za prihodnost, pa ne (le) kot energent, ampak kot gradivo za objekte in najrazličnejše izdelke. Projekt spodbuja izdelavo in uporabo lesenih izdelkov, ki bodo na letošnji razstavi, od 27. septembra dalje, na ogled tudi v Krpanovem domu v Pivki.

Za prihodnost človeštva ne bo pomembno, kako proizvesti čim več energije, ampak kako z manj energije in emisije toplogrednih plinov ter manjšim vplivom na okolje proizvajati izdelke in graditi objekte, poudarjajo organizatorji. Družba se čedalje bolj zaveda, da je treba proti podnebnim spremembam ukrepati, tudi s preusmeritvijo gospodarstva na uporabo »zelenih« materialov, med katerimi ključno vlogo igra prav les. Skrajni čas je, da po 200 letih iz industrijske preidemo na okoljsko evolucijo, menijo in opozarjajo, da bi morali biti les in drugi bio-materiali tudi v ospredju ekonomske politike Slovenije.

Slovenija ne razpolaga z rudnimi bogastvi ali lastnimi energetskimi viri, ponaša pa se z lesnim bogastvom, ki predstavlja neizmerno priložnost za preusmeritev

slovenske industrije v energetsko varčno in okolju prijazno »bio-gospodarstvo«. »Les je pomemben tudi kot gradivo, ne pa le kot kurivo, kar že več kot 25 let enostransko finančno podpira **Eko-sklad Slovenije**, kar negativno vpliva na podnebne spremembe in okolje,« pravijo organizatorji in poudarjajo da se trajnostni razvoj začne z zmanjšanjem porabe energije. Rešitev pa namesto v alternativnih virih energije (AVE) vidijo v alternativnih materialih (AM).

Z namenom promocije predelave lesa in rabe lesnih izdelkov Društvo za zaščito lesa Slovenije in Svet za les letos že šestnajsto leto zapored pripravljata razstave Čar lesa, ki se selijo po vsej Sloveniji. Med 27. septembrom in 14. oktobrom bo razstava na ogled tudi v Krpanovem domu v Pivki. Slovesno odprtje bo 30. septembra ob 17. uri.

dr. Dunja Mahne, foto: Franc Pohleven

Podjetno nad izzive – tretji javni poziv

RRA Zeleni kras je 16. julija 2024 objavila tretji javni razpis za vključitev v projekt **Podjetno nad izzive - PONI Primorsko-notranjske regije**, ki je namenjen posameznikom z inovativnimi poslovnimi idejami. Glavni cilj programa je, da udeleženci pridobijo potrebna znanja za uspešen razvoj in zagon lastnega podjetja. Prijavijo se lahko osebe s stalnim ali začasnim bivališčem v

Primorsko-notranjski regiji, ki še niso bile vključene v podoben program.

Rok za prijavo je **4. oktober 2024** do 12. ure. Več informacij na: info@rra-zk.si.

AFČ

V IOC Neverke so na voljo sodobni poslovni prostori

V Podjetniškem inkubatorju Neverke so na voljo sodobni in urejeni poslovni prostori. Prostor je primeren za podjetniško dejavnost, seminarje in poslovne dogodke.

Za ogled prostorov in dodatne informacije pišite na: info@inkubator-perspektiva.si ali pokličite na 051/311 656.

Zavod za turizem Pivka

Jesenski urnik v Centru Dina in Ekomuzeju

V septembru in oktobru nas lahko obiščete:

- **Center o velikih zvereh Dina**
 - Ponedeljek – petek: 10.00 – 15.00
 - Sobota, nedelja in prazniki: 10.00 – 17.00
- **Ekomuzej Pivških presihajočih jezer**
 - Ponedeljek – petek: po dogovoru
 - Sobota, nedelja in prazniki: 10.00 – 17.00

Za občane in občanke občine Pivka velja prost vstop v obe razstavišči. V času jesenskih počitnic bo za Ekomuzej in Center DINA veljal počitniški urnik. Med 28. in 30. oktobrom bodo potekale različne brezplačne počitniške aktivnosti – vabljeni, da se nam pridružite.

Zavod za turizem Pivka

Pestro počitniško dogajanje

Že tretjo sezono smo na **Zavodu za turizem Pivka** pripravili poletne počitniške vsebine za otroke. Če smo prejšnji dve leti udeležence vabili predvsem pred Krpanov dom, smo letos dogajanje selili tudi izven centra Pivke. **Predstavniki policije, vojaki, podjetje Kovod, Kulturno društvo Lipa Pivka, Notranjski muzej, Čebelarstvo društvo Pivka, Center za krepitev zdravja, Kino Pivka, Društvo upokojencev, ekipa PVZ in Kegljaški klub Pivka** so svoje aktivnosti odlično predstavili na ploščadi pred Krpanovim domom ali v njem. Novost je bil računalniški tečaj za mlade **Digi mladi**. Različne vsebine o računalnikih so otroci spoznavali kar 22 šolskih ur. Tečaj je pripravila **Ljudska univerza Postojna** s ciljem, da mladi pridobijo ključne digitalne veščine in samozavest za učinkovito uporabo in jih spodbudi k ustvarjalnosti. V Krpanovem domu so otroci sodelovali na slikarski delavnici, z raziskovanjem Dine praznovali njen rojstni dan in izdelali smrekov namaz.

Mladi za Pivko so vodili otroške aktivnosti na mivki. Začeli so z odbojko, po tekmi pa gradili peščene gradove.

Dvakrat smo otroke povabili pred **Ekomuzej** v Slovensko vas. Prvič smo jih popeljali na sprehod z lovcom, drugič so spoznavali delovanje Mladih nadzornikov (Young rangers) s predstavniki **Zavoda za gozdove Slovenije in projekta LIFE WolfAlps EU**.

Posebno zanimive so bile dejavnosti na terenu. **Kmetija Slavec** v Knežaku ponuja otrokom veliko užitkov z domačimi živalmi in odličnim sladoledom, ob dvorcu Ravne

so otroci z zgodovinarjem **Igorjem Gardelinom** primerjali zgodbe iz pravljic in resnično dvorsko življenje. **Oskrbnik hlevov Lipice**, vrtca za lipicance, jim je predstavil pasmo in njihovo vzgojo. Pri **Petrovih v Narinu** so se naučili, kako nastane kruh. Na koncu so zamesili vsak svoj hlebec in ga odnesli domov. **Predstavniki podjetja Publicus** so udeležence njihove delavnice odpeljali v **Zbirni center Pivka v Neverke**. Poučili so jih o pomenu ločevanja odpadkov, jim predstavili center, delavnico so zaključili s šaljivimi igrami. S **Planinskim društvom Postojna** so kljub vročini osvojili Primož in ob poti spoznavali posebnosti naših krajev. S pomočjo beležke **DINAmična Pivka** so odkrivali naravno in kulturno dediščino starega centra Pivke. Zanimivo dopoldne so preživeli v **Depojih državnih muzejev v Pivki**.

Poletne aktivnosti smo zaključili v **Trnju** s spoznavanjem sveta netopirjev. Otroci so iskali njihovo zatočišče v cerkvi nad zakristijo. V času obiska so seveda spali, so namreč nočne živali.

Vsakodnevno zanimivo dogajanje, ni kaj. Hvala staršem in starim staršem za spremstvo in prevoze otrok na posamezne točke. Hvala vsem izvajalcem, ki so se potrudili, da so bile vse skupne ure poučne, pa nikoli dolgočasne. Prepričani smo, da so se udeleženci delavnice veliko naučili, se vmes zabavali in sproščeno družili.

Zavod za turizem Pivka

Vabilo k vpisu v otroški abonma Piščanec Peter za sezono 2024/25

Zavod za turizem Pivka vabi starše k vpisu otrok v **otroški abonma Piščanec Peter** za sezono 2024/25. Abonma, ki je namenjen otrokom med 3. in 8. letom starosti, vključuje pet izbranih predstav, ki bodo med oktobrom 2024 in marcem 2025 na sporedu vsak tretji četrtek v mesecu ob 17. uri.

Sezono bo odprla predstava **Buča Debeluča** (Gledališče Pravljličarna) 17. oktobra, sledile pa ji bodo **Vidkova srajčica** (Gledališče FRU FRU) 21. novembra, brezplačna praznična predstava **Praznična pomoč** (Lutke Pika Poka) 19. decembra, **Velik lonec, majhna miš** (Hiša otrok in umetnosti) 16. januarja, **Hišica iz kock** (Hiša otrok in umetnosti) 20. februarja in **Pošastozavri in jabolko spora** ter delavnica **Dežela dinozavrov** (Gledališče Bičikleta in KUD Galerija C.C.U.) 20. marca.

Cena abonmaja za sezono znaša 24 evrov in vključuje vstopnico za enega otroka ter odraslega spremljevalca. V

primeru vpisa več otrok iz iste družine je cena za drugega in vsakega naslednjega otroka 22 evrov.

Vpis v abonma se je pričel 1. septembra in bo potekal do razprodaje mest na recepciji Krpanovega doma v Pivki. Odprta je od ponedeljka do petka med 8. in 15. uro ter ob vikendih med 10. in 17. uro. Za več informacij lahko pokličete na telefonsko številko 030/644-799.

Zavod za turizem Pivka

Okusi Pivke 2024 in dan odprtih vrat skupine Pivka-Delamaris

Približuje se zaključni dogodek letošnjega programa "Doživite Pivko" - Okusi Pivke 2024! Kulinarični festival, ki se bo odvijal 29. septembra, obljublja pravo poslastico za vse gurmane in ljubitelje okusne hrane. Pripravite se na nepozabno doživetje v Pivki, kjer se bodo lokalni okusi združili s številnimi aktivnostmi za vso družino.

Kulinarična razvajanja

Devet ponudnikov bo pripravilo vrsto različnih jedi, ki bodo temeljile na lokalnih okusih. Namesto klasičnih obrokov boste lahko ponovno kupili bone, ki vam bodo omogočili, da poskusite več različnih krožnikov. Po okušanju lahko glasujete za svojo **Naj jed Pivke 2024**. Pika na i? Lahko boste prejemnik praktične nagrade, najboljši ponudnik po mnenju obiskovalcev pa bo nagrajen s simbolično plaketo.

Tržnica in mednarodni okusi

Na tržnici se bodo predstavljali ponudniki s svežimi lokalnimi proizvodi. Poleg domačih okusov vas bodo razvajali tudi prijatelji iz Brodskega Stupnika s svojimi dobrotami Slavonije, bavarsko pivo iz pobratenega Duracha pa bo poskrbelo za pravo osvežitev.

Glasbeni užitki

Celoten dan bo obarvan z glasbo. Začeli bomo s Postojnsko godbo 1808 ob 11. uri, nato pa bodo na odru nastopile številne glasbene skupine, vključno s Fanti spod Šilentabra, Klapo Jadran iz Tivata, Drumaricami iz Brodskega Stupnika ter lokalnimi in nemškimi harmonikaši. Za plesno popestritev bodo poskrbele plesalke in plesalci skupine Colorado Country Line Dance.

Slavnostno odprtje

Dogodek bosta s pozdravnima nagovoroma otvorila **Majda Godina, podžupanja občine Pivka**, in **Janez Rebec, direktor Skupine Pivka – Delamaris**.

Aktivnosti za vse okuse:

Načrtujemo izvedbo pohodniškega, kolesarskega in konjeniškega izleta. Štart bo pri Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer (Slovenska vas 10, 6257 Pivka) ob 9.00, zaključite pa ravno v času za kosilo na Okusih Pivke 2024. Za naše najmlajše obiskovalce bo pri Krpanovem domu na voljo tudi otroški kotiček, da se bodo starši lahko medtem razvajali z gurmanskimi poslasticami. Ob 11:30 in 15:30 si bodo lahko ogledali tudi kamišibaj predstavi z naslovom **Drevo volkov**, kjer stoletno kostanjevo drevo oživi in nas popelje skozi skrivnosti narave, predstavi pa bo sledila otroška ustvarjalna delavnica.

Dan odprtih vrat Skupine Pivka – Delamaris

V Skupini Pivka – Delamaris organizirajo prvi Dan odprtih vrat, ki bo potekal vzporedno z Okusi Pivke 2024, v prostorih njihove tovarne na Kalu 1, Pivka. Proizvodnja ta dan ne bo obratovala, zato si boste lahko z vodičem ogledali prostore, ki so načeloma skriti pred očmi javnosti. Obisk je brezplačen. Ogledali si boste lahko prostore industrije mesa in proizvodnje konzerviranih izdelkov. Prijavite se lahko preko QR kode ali s klikom na povezavo na spletni strani <https://visitpivka.si/dozivate-pivko/> Se vidimo na Okusih Pivke 2024!

Zavod za turizem Pivka

7. septembra smo doživljali Pivko z Vilharjem

Prva sobota v septembru je v Zagorju tradicionalno namenjena spominu na velikega domačina Miroslava Vilharja. Letos smo se ga spominjali prav na njegov rojstni dan, rojen je bil namreč 7. septembra 1818 v Planini. Dogajanje je bilo v soboto zelo pestro, na več lokacijah, v organizaciji Kulturno prosvetnega društva Miroslav Vilhar iz Zagorja, Zavoda za turizem Pivka, RRA Zeleni kras, Študijskega krožka Vilharjeva pot za vse generacije in sodelavcev Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera.

Pohodniki po Vilharjevi poti smo se zbrali v Zagorju, pozdravil nas je predsednik VS Zagorje Tomaž Česnik. Zgodovinarica Tatjana Lutar nam je povedala nekaj zanimivosti o zagorski cerkvi in njenih, v Vilharjevi pesmi opisanih zvonovih, pevke Jezerke so nam pred odhodom pesem z izvirnim naslovom Zagorska tudi zapele. Na poti proti pokopališču sv. Barbara v Knežaku, nam je domačinka Tina Kirn razložila več o izviru Pivke in o človeških ribicah, ki jih ob izbruhih večkrat najdemo na tem mestu. Na pokopališču so kulturni nastop v spomin

Vilharju pripravili člani KD Tuščak Bač. Sprehodili smo se do Kalca, kjer je že bilo živahno. V delavnici Raznoživost pivških jezer so otroci spoznavali življenjski prostor netopirjev in jim izdelali dom. V glasbeni delavnici pa smo izvedeli nekaj podrobnosti iz življenja Miroslava Vilharja in za pokušino slišali moderne interpretacije dveh njegovih pesmi. Pohiteli smo proti Zagorju, zvečer smo na koncertu v Pivki slišali še ostale Vilharjeve v sodobni preobleki in imenitnih izvedbah.

Miroslav Vilhar je bil slovenski skladatelj, pesnik, dramatik, politik in časnikar. Čeprav Občina Pivka praznuje občinski

praznik na dan slavnega tabora na Kalcu, se njegove veličine premalo zavedamo. Narodni buditelj, »notranjski slavec«, se je poleg stikov z zavednimi izobraženci zblížal tudi z domačini, jim svetoval in pomagal. Silvo Fatur o njem pravi, da je na Pivko zanesel vse, kar se je pomembnega zgodilo na Slovenskem: čitalnice, besede, tabore in liberalno misel o Sloveniji. Pivka se je šele ob njegovem delu zbudila.

Hvala vsem, ki ste prispevali k pestremu sobotnemu praznovanju in tudi drugače pomagale ohranjati Vilharjevo bogato kulturno dediščino. 6. septembra 2025 se bomo zagotovo ponovno podali po Vilharjevih poteh, njegova dela in življenje pa bomo odkrivali tudi ob drugih priložnostih.

Zavod za turizem Pivka, foto: Marjeta Marinčič

Kino Pivka

Nova sezona v Kino Pivka

Kino je v današnji popularnosti malih ekranov pomembno gonilo za vse ljubitelje filmske umetnosti. Prav tako je prostor za druženje, izobraževanje in sprostitev. Ponuja nam možnost kolektivnega ogleda filma, tako kot so si tudi nekoč gledalci ogledovali filme. Ker se zavedamo pomembnosti kinematografije in filma, v Kino Pivka pripravljamo novo kino sezono s pričetkom v oktobru.

Filmski program bo po novem razdeljen v tri sklope.

Mini kino - program namenjen mlajšim gledalcem.

Cilj Mini kina je naučiti mlajše generacije prepoznavati kvalitetnejše vsebine. Poleg filmskih vsebin bomo nudili tudi filmske delavnice za lažje razumevanje, kako animirani filmi sploh nastanejo.

Art kino - program namenjen vsem tistim, ki cenijo filmsko umetnost in tistim, ki si jo želijo vzljubiti. V sklopu Art kina bomo predvajali kvalitetne filmske vsebine, evropske/ neodvisne produkcije in avtorske filme. Art kino program bo na sporedu ob četrtkih, pred projekcijami pa bodo krajši uvodniki, kjer bomo gledalcem predstavili posebnosti filma.

Preostali kino program pa se bo osredotočil na predvajanje komercialnih filmov, ki so po kvaliteti na višjem nivoju in zato vredni ogleda na filmskem platnu. Programi so strokovno in skrbno izbrani tako, da zajemajo vse interesne skupine, in jim nudijo kvalitetne vsebine.

Za lažjo orientacijo po programih nas v oktobru ob začetku kino sezone pričakuje nova vizualna podoba Kina Pivka. Prav tako se bo možno prijaviti na novi e-novičnik, ki bo informiral o mesečnem programu. Novo sezono bomo odprli v četrtek, 3.10., s filmom **Jutri je še en dan** (Art kino) ter dobrodelno projekcijo (soorganizacija s KŠOPP) filma **Konča se z nama v soboto**, 5.10. Več o programu si lahko preberete tudi na naši spletni strani - <https://visitpivka.si/kino-pivka/> in spremljate našo Facebook stran. Vabljeni ste tudi, da se v oktobru prijavite na novi e-novičnik (informacije bodo objavljene na spletni strani).

Ob novem programu in podobi pa imamo tudi novo programsko vodjo, **Silvijo Šutej**. Magistrirala je na Fakulteti za humanistične študije v Kopru, ljubezen do filma pa je razvila v otroštvu. Poleg študija se je skozi leta udeleževala strokovnih predavanj o filmu, prav tako pa je redno zahajala na relevantne filmske festivale v regiji (Motovun film festival, Liffe, FeKK, Kino Otok, itd.). Že v lanski filmski sezoni je začela sokurirati filmski program in uvedla art kino projekcije, ujeti pa jo je bilo mogoče tudi ob filmskih uvodnikih pred projekcijami art filmov. Poleg uvodnikov in kuriranja programa je izvajala tudi delavnice animacije v kinu, njena želja pa je približati filmsko umetnost tako mlajši publiki kot vsem ostalim. Se vidimo v kinu!

Kino Pivka, foto: Valter Leban

Poletje v Centru o velikih zvereh Dina Pivka

Med poletnimi počitnicami, ko so učenci in učitelji na zasluženem odmoru, je v Centru Dina nekoliko manj živahno, saj ni vsakodnevnih obiskov šolskih in vrtčevskih skupin. Kljub temu pa to ne pomeni, da pri nas ni dogajanja. Prav nasprotno, čas počitnic prinaša več individualnih obiskovalcev in družin, ki prihajajo iz vseh koncev Slovenije in Evrope.

Poleg individualnih obiskovalcev smo v tem času gostili tudi različne počitniške in oratorijske skupine, ki so pogosto prispale z vlakom, kar je še dodatno popestrilo njihovo doživetje. V sklopu brezplačnih počitniških aktivnosti, ki jih organizira **Zavod za turizem Pivka**, smo izvedli številne raziskovalne sprehode in delavnice.

Center Dina praznoval 3. rojstni dan

2. avgusta je bila na vrsti prav posebna počitniška aktivnost, saj smo praznovali Dinin rojstni dan. Opremljeni z naglavnimi svetilkami smo v zatemnjenem centru reševali naloge in uspešno odkrili ključ omarice, v kateri se je skrival ustvarjalni material. Izdelali smo si odlitke stopinj velikih zveri in se posladkali s sladoledom.

Ste vedeli, da lahko rojstni dan v Centru Dina praznuje tudi vaš otrok?

Zabavne in poučne naloge ter ustvarjalna delavnica so odličen način za rojstnodnevno praznovanje.

Izvedeni program z imenom DINAmična zabava je nastal v LAS projektu (Do)živite v urbanem okolju in je en od štirih programov, ki se izvajajo pod krovnim imenom DINAmična Pivka.

Center o velikih zvereh Dina

DINAmična Pivka

Na vročo poletno sredo smo se v manjši, a zelo radovedni skupini, podali na DINAmično raziskovanje. Osnova program, ki je nastal v okviru LAS projekta (Do)živite v urbanem okolju, je raziskovalna beležka, ki vsebuje številne naloge in uganke. Od Krpanovega doma smo se

podali po okolici, iskali različne gozdne plodove in izdelali zvočni zemljevid.

Slikarska delavnica Volčja vreča in Izdelava smrekovega mazila

Avgusta smo pripravili dve ustvarjalni delavnici na temo velikih zveri in njihovega življenjskega prostora. Pod vodstvom akademske slikarke Karmen Bajec so otroci

s tehniko šablonskega lista ustvarjali podobe volkov. Z Mojco Poje pa so raziskovali uporabne lastnosti smole in izdelali mazilo Smrekomaz.

Lov na kakce (delavnica LIFE WolfAlps EU)

Julija je delavnico vodila **Vesna Oražem Mihelič** iz **Zavoda za gozdove Slovenije**, ki je v okviru projekta **LIFE WolfAlps EU** pripravila aktivnost »Volk v nahrbtniku«. Med drugim smo s pomočjo umetnih iztrebkov, ki jih je izdelala akademska slikarka, spoznavali sledi velikih zveri. Nato smo se podali na lov za pravimi iztrebki in bili zelo uspešni! Le nekaj metrov stran smo naleteli na svež medvedji kakec, poln pešk divje češnje. S pomočjo seta za odvzem genetskih vzorcev smo izvedli vzorčenje in kakec označili z leseno paličico. Kasneje smo na poti našli še nekaj dni star medvedji iztrebek ter dva starejša volčja iztrebka. Zaradi hude vročine smo raziskovanje nadaljevali v **Ekomuzeju**, kjer smo si ogledali lobanje, odlitke odtisov šap in druge pripomočke.

Pivška presihajoča jezera

Občina Pivka usmerja sredstva Evropske unije tudi v varstvo narave

Občina Pivka je po črpanju sredstev Evropske unije med uspešnejšimi slovenskimi občinami. Sredstva EU uspešno usmerja v novo infrastrukturo (npr. sistem čiščenja odpadne vode, cestna infrastruktura idr.), energetsko učinkovitost, turistični razvoj območja ter tudi varstvo narave. Zadnja tri leta je Občina izvajala projekt **PIVKA.KRAS.PRESIHA**, s katerim so na območju **Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera** izboljšali in ohranjali stanje nekaterih evropsko pomembnih vrst in življenjskih okolij **Nature 2000**.

Z omenjenim projektom in pridobljenimi sredstvi EU so na območju **Krajinskega parka** prispevali k zmanjšanju zaraščanja in obnovi travnikov za izboljšanje stanja metuljev in ptic, obnovi kalov za dvoživke, urejanju zatočišč za netopirje. Izvedli so najboljše čiščenje jame v Sloveniji in tako prispevali k varstvu okolja in podzemnega sistema ter tudi pitne vode. Aktivnosti so usmerjali tudi v nadgradnjo turistične infrastrukture in tako v celoti prenovili **Ekomuzej Pivških presihajočih jezer**, kjer obiskovalec

spozna posebnosti Pivške pokrajine – presihajoča jezera ter druga življenjska okolja posebnih rastlin in živali ter ljudi, ki tukaj živijo.

Projekt se je letos spomladi skupaj z drugimi 20 projekti uvrstil v finale natečaja »**EU projekt, moj projekt**«, ki ga izvaja Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj. Uspeh in pomembnost EU sredstev za varstvo narave so prepoznali tudi širše, saj je bil projekt na podlagi spletnega glasovanja okronan s tretjim mestom med finalisti natečaja »**EU projekt, moj projekt**«.

KP Pivška Presihajoča jezera

Raznoživost Zgornje Pivke

Z dogodkom »**Raznoživost Zgornje Pivke**« so v **Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera** predstavili rezultate projekta **PIVKA.KRAS.PRESIHA** in posebne predstavnike parka. Udeleženci delavnic so spoznali življenje netopirjev, naših nočnih sosedov, in zanje izdelali netopirnico. Spoznali so posebnosti pivških mokrotnih in suhih travnikov, ki slovijo po izjemnih rastlinskih in živalskih predstavnikih, pri njihovem upravljanju pa so ključni pivški kmetje. V ambientu **gradu Kalc** so udeleženci spoznali izjemna drevesa in njihovo vlogo. Dogodka so se udeležili tudi udeleženci tradicionalnega **pohoda po Vilharjevi poti**, ki ga organizirajo v Zagorju v spomin na slovenskega pesnika in narodnega buditelja Miroslava Vilharja, ki je živel in deloval na območju Zgornje Pivke.

KP Pivška presihajoča jezera

Krajinski park Pivška presihajoča jezera in njegov pomen

Petelinjsko jezero v juniju, ko ga obdajajo cvetoči travniki, foto: Tina Kirm

Pivška presihajoča jezera so dala ime krajinskemu parku, ki obsega Zgornjo Pivko in Javornike v Občini Pivka. In od tu vode podzemeljsko odtekajo proti Planinskemu polju z vodnim virom Malni. V času visokih voda pa se podzemne vode razlijejo na površje in zapolnijo strugo reke Pivke in kotanje Pivških presihajočih jezer. Krajinski park s svojim varstvenim režimom prispeva tudi k varovanju kraških voda, ker na primer prepoveduje večje posege v prostor. Pomeni pa tudi obogatitev našega območja. S tem ko je bil dodan na zemljevid naravnih parkov Slovenije, je to območje postalo bolj prepoznavno in privlačno za naravoslovni turizem.

Naš park je v desetih letih obstoja z vrsto aktivnosti prispeval k večji prepoznavnosti Pivških presihajočih jezer kot edinstvenega hidrološkega sistema oz. jezerske družine kar 17 presihajočih jezer (11 od njih jih leži v parku, ostalih 6 pa v sosednjih dveh občinah). Ta jezera ne ogrožajo naselij, nasprotno so naravne vrednote oziroma lepote, zato se njihovega pojava lahko veselimo. Morda simbolično je bil krajinski park ustanovljen ravno v letu

2014, ko so se zadnjič pojavile izjemno velike ojezeritve Pivških presihajočih jezer, in to kar dvakrat; prva z viškom februarja/marca in druga z viškom novembra/decembra, predvsem nam je ostala v spominu prva, ki se je pojavila po žledu.

Upravljanje s krajinskim parkom vključuje veliko izzivov, kot je ohranjanje travšč pred zaraščanjem, usmerjanje obiskovalcev in izvajanje nadzora v naravi, odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst, sožitje z divjimi zvermi in čiščenje onesnaženih jam. S temi aktivnostmi krajinski park tudi prispeva k izboljšanju kakovosti življenja domačinov v ohranjenem naravnem okolju in krepi svojo povezovalno vlogo na tem območju ob sloganu **»Varujemo, ker spoštujemo«**. Park bi postal še močnejši v svojih prizadevanjih za ohranjanje narave preko morebitnega zavarovanja ostalih Pivških jezer, predvsem v Občini Ilirska Bistrica, s katero meja krajinskega parka razdeli skupino jezer v okolici Gradu Kalec.

Tina Kirm

Z mladimi biologi na poletni šoli spoznavali delo s podatki

Zadnji avgustovski teden smo v Ekomuzeju in krajinskem parku gostili udeležence **Poletne šole z naslovom »Podatki o naravi – od terena do informacijskega sistema«**. Poletno šolo so organizirali strokovnjaki skupine za speleobiologijo Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, v okviru projekta **LIFE NarcIS**, s katerim se vzpostavlja celoviti informacijski sistem za slovensko naravovarstvo.

13 udeležencev je teden dni spoznavalo postopke zbiranja in urejanja naravovarstvenih (bioloških, gozdarskih in drugih) podatkov, s predavatelji različnih strok. Poleg predavanj, ki so bila vsebinsko prav tako zanimiva za ekipo parka, so spoznavali tudi različne metode zajemanja podatkov na terenu. S samostojnim delom po skupinah so obdelovali podatke, urili veščino urejanja podatkov in spoznavali informacijski sistem NarcIS.

V program je bilo vključeno tudi spoznavanje krajinskega parka, tako smo udeležencem predstavili zgodovino in delovanje krajinskega parka, skupaj pa smo se odpravili tudi na terenski ogled. Zelo nas je veselilo, da so ob zaključku udeleženci izkazovali navdušenje nad izvedbo poletne šole, območjem in interpretacijo v Ekomuzeju.

Potrdili so tudi, da prostori novega Ekomuzeja nudijo zelo dobre pogoje za izvedbo podobnih dogodkov v prihodnje. Poleg pregleda območja in podatkov je ekipa krajinskega parka s poletno šolo pridobila veliko novega znanja, predvsem s področja pridobivanja in urejanja podatkov, ki so nujni za oblikovanje naravovarstvenih ukrepov v prihodnje.

Hvala ekipi **doc. dr. Maji Zagmajster** in **Anji Pekolj** iz skupine za speleobiologijo in sodelavcem projekta **LIFE NarcIS**, da smo jih lahko gostili.

KP Pivška presihajoča jezera, foto: SubBio Lab

100 let Franca Primožiča

Ob stotem rojstnem dnevu je bilo Francu Primožiču podeljeno častno članstvo Društva prijateljev Parka vojaške zgodovine (PVZ) v zahvalo za veliko naklonjenost, ki jo izkazuje Parku. Franc Primožič je živa priča pestrega zgodovinskega dogajanja celega stoletja, ki s svojimi pričevanji nenehno opominja na pomen prizadevanj za mir v svetu.

Franc Primožič, rojen 9. avgusta 1924, je bil leta 1942 mobiliziran v nemško vojsko in poslan na vzhodno fronto, od koder je pobegnil k sovjetskim partizanom. Leta 1944 se je vključil v **II. tankovsko brigado NOVJ** in se v **Sovjetski zvezi** izšolal za tankista. Najprej je postal voznik, kasneje pa poveljnik tanka T-34. Bil je udeležen pri preboju sremske fronte in v več drugih spopadih, pri čemer je s svojim tankom preživel dva neposredna zadetka nemške protitankovske obrambe. Po koncu vojne je moral odslužiti še vojaški rok v jugoslovanski armadi in je bil demobiliziran šele konec leta 1947. Glede na to, da je v in ob tanku T-34 preživel cela tri leta, smo ga, v okviru praznovanja njegovega stotega rojstnega dne, v PVZ zapeljali z muzejskim primerkom tega legendarnega tanka.

Vitalni stoletni Kamničan je doživel neverjetno življenjsko pot vse od otroških dni, ko se je kot predvojni primorski begunec preselil iz Gorice v Kamnik, do mobilizacije v nemško vojsko ob pričetku druge svetovne vojne, dezertiranja k sovjetskim partizanom na vzhodni fronti in priključitvi jugoslovanski vojski, kjer je služil kot tankist. V pretresljivem pričevanju se je dotaknil tudi težkega povojnega obdobja, ki ga je na lastni koži doživel kot nekdanji pripadnik Hitlerjeve mladine in nekdanji sovjetski vojak. Kljub nasilni izkušnji fašizma, nacizma in tudi povojnega režima ter številnim preizkušnjam, ki jih je kot

živa priča zgodovine preстал v svojem življenju, ni nikoli izgubil ne optimizma ne življenjskega elana. Pred natanko letom dni je svojo življenjsko zgodbo predstavil tudi v **podcastu Atmosfercev**.

Park vojaške zgodovine

Vitrina meseca: Utrinek iz 1991 – Črni Vrh nad Idrijo

Park vojaške zgodovine (PVZ) je v začetku leta prejel zbirko predmetov **Lucijana Trošta**, ki je kot začasna razstava predstavljena v »Vitrini meseca« avtorja **Petra Požarja** in bo na ogled do jeseni. Za podarjene predmete se iskreno zahvaljujemo.

Na vrhuncu vojne za Slovenijo, v noči na ponedeljek, 1. 7. 1991, je ob 2.35 zjutraj močna eksplozija uničila vojaško skladišče Jugoslovanske ljudske armade v Črnem Vrhu nad Idrijo. Vojaki JLA, ki so skladišče varovali, so po tem dogodku pobegnili. Iskali so jih miličniki postaje milice Idrija, miličniki postaje Ajdovščina, posebna enota milice in 2. vod diverzantskega odreda, ki je istega dne dopoldne na Colu postavil zasedo in zajel pobegle vojake.

Predmete, razstavljene v vitrini, so izgubili oz. odvrgli pripadniki JLA med bežanjem po eksploziji. Dan po eksploziji jih je našel **Lucijan Trošt**, ki je sledil stezi od Zatropa proti dolini Bele. Odkril je čelado, bojni nahrbtnik, dve zapakirani bombi M75, šotorsko krilo, nabojnik avtomatske puške kalašnikov skupaj z naboji ter del obcestne table Črni Vrh.

Lucijan Trošt je bombe in naboje dal v uničenje, ostalo pa je obdržal. Največjo najdbo pa je odkril skoraj 30 let po dogodku, ko je ponovno pregledoval vsebino bojnega nahrbtnika. V njem je našel prej spregledan okrogel kosček papirja, na katerem sta bila napisana ime in priimek verjetno takratnega lastnika: **KALARAIĆ PREDRAG**. Kljub vztrajnemu iskanju in poizvedovanju nismo uspeli ugotoviti, za koga je šlo in kakšna je bila njegova usoda.

Park vojaške zgodovine

Erasmusova poletna šola: Heritologija na obisku v Parku vojaške zgodovine

Park vojaške zgodovine (PVZ) je bil skupaj z Univerzo Alma Mater Europaea (Institutum Studiorum Humanitatis), Oddelkom za arheologijo Univerze v Ljubljani, Narodnim muzejem Slovenije in podjetjem Krasen Kras soorganizator Erasmusove poletne šole Heritologija (Erasmus Summer School on Heritology), ki sodi v mešani intenzivni program (Blended Intensive Programme) v okviru programa Erasmus+ in je potekala od 8. do 12. julija. Častni pokrovitelj poletne šole je bil nekdanji predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Heritologija je veda o varovanju in širjenju poznavanja kulturne dediščine s pomočjo muzejev in spomenikov. Preučuje različne trenutne in pretekle prakse predstavljanja dediščine in venomer išče tudi nove načine prezentacije kulturne dediščine ter z njo povezanih zgodb javnosti.

Udeleženci poletne šole heritologije so poslušali številna predavanja, se udeležili enodnevnih ekskurzij in delavnic eksperimentalne arheologije, obiskali pa so tudi različne muzeje ter druge znanstvene in kulturne institucije. Teme predavanj so zajemale dediščino na sploh, pomen njene

pristnosti, identitete in vrednot, ki jih predstavlja, dobre prakse interpretacije in komunikacije dediščine med znanostjo in javnostjo, ter vlogo muzeologije, muzejev ter njihovega poslanstva. V okviru predavanj je bila predstavljena tudi vloga novih in razvijajočih se tehnologij v muzejih. Celotna sekcija izobraževanja je bila namenjena obdelavi občutljive in sporne dediščine, na primer dediščini konfliktov in njenemu družbenemu pomenu, dotaknili pa so se tudi vprašanja, kako tovrstno dediščino predstaviti javnosti.

Udeleženci šole, skupaj jih je bilo 36 iz različnih evropskih držav, so 11. julija, obiskali tudi PVZ, kjer jim je direktor, **mag. Janko Boštjančič**, pripravil predavanje **»Muzeji in težka dediščina vojaške oborožitve«**, pri čemer je dal poseben poudarek vprašanju, kako Park osvetljuje občutljive teme preteklih in žal tudi trenutnih vojn in konfliktov v svetu. Predavanju je sledil ogled razstave **»Enigma: Skrivnostno zakulisje vojne«**, ki je bila letos tudi nagrajena z **Valvasorjevo nagrado za enkratne dosežke v muzealstvu**.

Park vojaške zgodovine

Počitniški dan pred Krpanovim domom

Park vojaške zgodovine je na povabilo **Zavoda za turizem Pivka** sodeloval na eni izmed počitniških aktivnosti pred Krpanovim domom. Na delavnici so otroci tako izdelovali periskope, grbe, modele helikopterjev in letal. Mladi udeleženci so v spomin prejeli tudi praktične nagrade.

Poleg Parka so na delavnici sodelovali tudi **pripadniki Slovenske vojske iz pivške Vojašnice Stanislava Požarja**, ki so predstavili svojo delovno opremo in skupino ogreli s kratko vojaško vadbo.

Park vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine z ZgodoVikendom odprli jesensko sezono

V Parku vojaške zgodovine je ta konec tedna kljub ne najboljše vremenu program tradicionalnega ZgodoVikenda kar pokal od pestrega dogajanja. Ekipa Parka je v sodelovanju s partnerji pripravila večdnevni muzejski dogodek, namenjen intenzivnemu spoznavanju in doživljanju zgodovine.

Kot uvod v ZgodoVikend je v petek, 13. septembra, v muzejskem kompleksu potekala tradicionalna **Vestirnga** s seznaitvijo vojaških obveznikov generacije 2006 v organizaciji **Uprave za obrambo Postojna**. Obvezniki iz pivških vasi se niso ustrašili slabega vremena in so se ob tej priložnosti – tako kot generacije nekoč – pripeljali na bogato okrašenih nabornih vozovih.

Sobotno dogajanje je v veliki meri zaznamoval **Dan odprtih vrat Vojašnice Stanislava Požarja v Pivki**, pestro pa je bilo tudi v Parku, saj je bil že dopoldne organiziran voden **pohod do podzemne utrdbe na**

Primožu, v samem muzeju pa so se čez cel dan vrstili vodeni ogledi po muzejskih razstavah ter projekcija novega dokumentarnega filma **Punčuh: Pravičnik v Varšavi**. Vrhunec sobotnega dogajanja je predstavljalo odprtje nove razstave **»Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945«**, s katero smo ob osemdesetletnici v Parku obudili zgodovinski spomin na takratno dogajanje. Razstavo je slovesno odprl slovenski pisatelj **Tone Partljič**. V sklopu ZgodoVikenda je bila prenovljena tudi fotografska razstava **Vojaškega muzeja Slovenske vojske Slovenska vojska – v službi domovine**. Ta vikend se je ob 30. obletnici Antonijevega rova v Parku začelo tudi gostovanje razstave **Centra za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija**.

ZgodoVikend se je v velikem slogu zaključil v nedeljo, 17. septembra, ko so muzejski utrip popestrile razgibane vsebine sodelujočih partnerjev. Obiskovalcem sta se kot del osrednjega programa predstavili **Slovenska vojska**

in **Policija**, pri čemer so sodelujoče enote poleg statične predstavitve tehnike pripravile tudi dinamičen prikaz akcijskega delovanja na terenu. **Enota za specialno delovanje (ESD)** in **15. brigada vojaškega letalstva in zračne obrambe** sta poskrbeli za vsesplošno navdušenje obiskovalcev ob prikazu reševanja sestreljenega pilota. **Gasilci iz PGD Postojna** so prikazali reševanje poškodovanca v prometni nesreči, posebno atrakcijo pa so predstavljali gasilci starodobniki **PGD Studeno**. Obiskovalci so si lahko od blizu ogledali delovanje in opremo **Društva slovenskih miličnikov**, pripadnikov **Uprave za zaščito in reševanje in Civilne zaščite**. Na svoj račun so prišli tudi ljubitelji živali, saj so si lahko ogledali predstavitvi **Kluba vodnikov reševalnih psov Postojna** ter **Rehabilitacijskega in trening centra za konje**

Napolitano. Eden od vrhuncev nedeljskega dogajanja je bila brez dvoma slovesnost ob koncu prve faze obnove policijskega čolna P-111, na kateri je **minister za notranje zadeve mag. Boštjan Poklukar** za obiskovalce slovesno odprl prenovljeno plovilo in notranjost čolna. Zbrane na slovesnosti je nagovoril tudi **generalni direktor Policije mag. Senad Jušič**.

ZgodoVikend, ki je z novo preobleko nasledil nekdanji Festival vojaške zgodovine, je ta vikend privabil v Pivko več kot 5.000 obiskovalcev. Obiskovalci so se domov vrnili bogatejši za kopico novih muzejskih izkušenj.

Park vojaške zgodovine

Petrovi v Narinu

V Narinu se že več kot dve desetletji odvija edinstvena zgodba, ki prepleta preteklost in sedanjost, tradicijo in trajnost. Majda in Darko Knafelc iz kmetije Petrovi že 23 let odpirata vrata svoje domačije obiskovalcem, ki želijo izkusiti pristno povezanost z naravo in dediščino prednikov. Program »Od zrna do kruha«, ki sta ga zasnovala, ni zgolj izobraževalni projekt, temveč globoko osebna izkušnja, ki obiskovalcem omogoča vpogled v življenje in delo naših prednikov.

Za Majdo in Darka je ohranjanje dediščine temelj trajnostnega razvoja. »Vse, kar imamo danes, so nam podarili predniki. Vsaka stara skleda, seme ali pesem nosi svojo zgodbo,« poudarjata zakonca, ki verjameta, da je spoštovanje preteklosti ključ do bolj trajnostne prihodnosti. V svetu, kjer se vse več pozornosti namenja ohranjanju narave in trajnostnemu načinu življenja, program »Od zrna do kruha« ponuja edinstveno priložnost za vpogled v preteklost. Obiskovalci se naučijo, kako so naši predniki skrbeli za zemljo, pridelovali hrano in živeli v skladu z naravo. Program podpira programski svet nacionalnega projekta Eko šola kot način življenja.

Celovita izkušnja od njive do mize

Program »Od zrna do kruha« obiskovalcem ponudi celovito izkušnjo, ki vključuje spoznavanje narave, kulturne in tehnične dediščine. Ob prihodu na kmetijo se obiskovalci najprej srečajo z značilnostmi stare kmečke hiše, ki stoji kot opomnik na čase, ko so ljudje živeli v tesni povezanosti z naravo. Sledi predstavitev orodij in strojev, ki so jih uporabljali za pridelavo pšenice – od ročnega sejanja in žetve s srpom do mletja pšenice na starih mlinskih kamnih. Posebnost programa je v tem, da se obiskovalci lahko sami preizkusijo v uporabi starih orodij. Otroci in odrasli se zavedajo, koliko truda in spretnosti je bilo potrebnih za pridobivanje osnovnih sestavin za kruh. Program vključuje tudi praktično delavnico, kjer se obiskovalci naučijo zakuriti krušno peč, mesiti testo in oblikovati svoj hlebček kruha, ki ga nato spečejo v krušni peči.

Program pa ni omejen zgolj na peko kruha. Obiskovalci se sprehodijo skozi črno kuhinjo, kjer lahko opazujejo ogenj na ognjišču, kotličke, v katerih so babice kuhale, in broštoline, kjer so pražile kavo. Spoznajo, kako so nekoč likali, prali in kako so pripravljali domači pralni prašek. Na kmetiji srečajo tudi domače živali, kot so mačke, kužki, mini koze in kokoši, na pašniku pa pasejo govedo.

Pri Petrovih so vrata odprta za vse – od najmlajših iz vrtcev do srednješolcev in skupin s hendikepiranimi otroci. Vse aktivnosti so prilagojene in dostopne tudi z invalidskimi vozički. Program se prilagaja starosti in interesom skupine, po dogovoru pa pripravijo tudi delovne liste, ki dopolnjujejo aktivnosti.

Ob koncu obiska vsakdo odnese domov svoj hlebček kruha. Majda Knafelc se z veseljem spominja, kako so otroci, ki so prvič obiskali njuno kmetijo, danes že odrasli, mnogi pa se vračajo kot učitelji s svojimi učenci. To je največje priznanje za njuno delo in dokaz, da vrednote, ki jih gojita, živijo naprej v novih generacijah.

Pogled v prihodnost

Čeprav Majda in Darko Knafelc še vedno z vso energijo in predanostjo izvajata program »Od zrna do kruha«, že pogledujeta v prihodnost, z željo, da bo dediščina Petrovih živela naprej. Zavedata se, kako dragoceno je njuno delo, in želja po ohranitvi programa je močna. Veseli ju, da bo družina skušala ohraniti ta edinstven stik s preteklostjo tudi za prihodnje rodove.

Domačija skriva številne ne-razstavljene predmete, ki jih je varčno shranila Darkova nona Frančiška, poznana kot babica, ki je pomagala porodnicam v okolišu. Med njimi so šolski zvezki, šolske uniforme, predpasniki, kombineže... pa tudi dokument iz leta 1908, v katerem je Frančiška zaprosila tedanjo deželno vlado za opravljanje svoje dejavnosti.

Njuna srčna želja ostaja, da bi svoje znanje in veščine zabeležila tudi na filmskem traku, kar bi omogočilo še širšo dostopnost tega bogatega izročila.

Alenka Furlan Čadež

Slovesno ob predstavitvi obnovljenih kapelic na Kalu

25. avgusta so na Kalu ob prazniku sv. Jerneja slovesno predstavili obnovo dveh kapelic, ki sta pomemben del kulturne dediščine Košanske doline. Kapelica Svete družine, postavljena leta 1891, in kapelica na Prepilu iz leta 1656, sta bili temeljito obnovljeni v lanskem letu.

Po nedeljski maši je obnovljeni kapelici blagoslovil **župnik Zdenko Štrukelj**. Vsi prisotni so lahko prisluhnili tudi krajši predstavitvi o zgodovinski vrednosti in izvedenih obnovitvenih delih na kapelicaх ter povabilu, da lahko še več zanimivosti preberejo v publikaciji, ki so jo vaščani pripravili posebej za ta velik dogodek.

Restavratorska dela je izvedlo podjetje **Gnom d.o.o.** iz Šentvida pri Stični v sodelovanju z **Zavodom za varstvo kulturne dediščine** iz Nove Gorice. **Občina Pivka** je obnovo financirala iz občinskega proračuna, za kar je namenila 38.600 evrov.

Kapelica Svete družine

Kapelico je leta 1891 v domači vasi postavil **Jakob Mankoč**, rojen leta 1812 pri Kašetnih na Kalu, ki je v Trstu zgradil uspešno kariero kot veletrgovec z lesom, pri čemer je postal eden najbogatejših tržaških Slovencev. O kapelici »iz rezanega kamna« je 30. decembra 1891 pohvalno poročal tržaški list **Edinost**. V tem prispevku so omenjeni tudi inženir **Scalmanini** iz Trsta, domači kamnosek **Miha Stegu (Stegel)** in slikar **Ogrin** z Vrhnike, ki so načrtovali, postavili in opremili kapelico.

Med obnovo kapelice, ki je izdelana iz klesanih kvadrov kraškega apnenca, so bila izvedena številna dela: prenovljena je bila kamnita streha, tlak v notranjosti, stopnišče in oporni zidovi. Izvedena je bila drenaža,

kovinski deli vrat in ograja so bili očiščeni in pobarvani, restavrirane pa so bile tudi notranje poslikave. Posebno odkritje med obnovo sta bili poslikavi pod kovinskima ploščama v notranjih nišah, ki ju je naslikal slikar **Josip Macarol** iz Križa pri Tomaju, podpisan kot **J. Mazzaroli**. Podobe sv. Cirila in Metoda ter sv. Roka, datirane v leto 1891, so bile temeljito restavrirane.

Kapelica na Prepilu

Nasproti večje kapelice Svete družine stoji, na prvi pogled manjša, skromna kamnita kapelica na Prepilu, ki pa ima veliko kulturnozgodovinsko vrednost.

Njen spodnji del z majhno ločno nišo je zidan iz navadnega lomljenega kamna in je bil ometan. Gornji del v obliki hišice z ločno nišo in dvokapno kamnito streho pa je imenitno kamnoseško delo iz domačega sivega apnenca. Nad lokom niše je razprto vklesana letnica njene postavitve: J 6 S 6, se pravi 1656, ki dokazuje, da je najstarejše nabožno znamenje te vrste v Košanski dolini in še v dosti širšem merilu. Izdelal jo je kamnosek Janez Sever, ki je sredi 17. stoletja imel kamnoseško delavnico v Dolnji Košani.

Obnova kapelice je vključevala izvedbo armiranobetonskega temelja in izgradnjo novega opornega zidu iz armiranega betona za kapelico. Sledila je obnova znamenja, na katerem se je temeljito očištilo kamnite surovce, iz katerih je bilo znamenje zgrajeno, očistilo vse fuge in stike med kamni, in nazadnje rekonstruiralo tonirani omet.

Po končanem slovesnem blagoslovu se je druženje nadaljevalo ob pogostitvi, ki jo je pripravila vaška skupnost.

Vaška skupnost Kal, foto: Megi Avsec

Dediščinski pohod po sledih pivških cerkva

15. avgusta je **Odbor za varstvo kulturne dediščine biosfernega območja v sodelovanju s TKŠD Urbanščica, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Nova Gorica in JZ Park Škocjanske jame** izpeljal že šesti tradicionalni romarski pohod k Mariji Vnebovzeti v Vremskem Britofu. Pohod, ki se je začel pri farni cerkvi v Dolnji Košani, je pritegnil več kot štirideset romarjev iz različnih krajev Slovenije.

Romarji so po blagoslovu **župnika Zdenka Štruklja** obiskali cerkev v Gornji Košani, kapelo na Čepnem in cerkev na hribu nad vasjo. Pot jih je nato vodila preko Špitala nad Dolnjimi Vremami do romarske cerkve v Vremskem Britofu, kjer jih je pričakal **župnik Slavko Obed**. Udeleženci so prejeli romarske podobice in razglednice, domačini pa so jim predstavili zgodovinske in umetnostne posebnosti cerkva ter krajev.

Poseben čar dogodku so dodali kulturni vložki. V Čepnem je romarje pričakal sprejem pri **družini Pulin** in kulturni program, ki so ga popestrili nastop **Kvarteta flavt 4F iz Nove Gorice** ter deklamacije pesmi domačinke **Dore Hrvatič**.

Organizatorji pohoda so poskrbeli tudi za predstavitev drugih zanimivosti ob poti. Pri tem je pomembno vlogo odigral odbornik **Miro Križnar**, ki je bil nepogrešljiv pri organizaciji in izvedbi dogodka. Zahvale za uspešno izvedbo so namenjene tudi **predsedniku vaše skupnosti Čepno Danilu Belčiču in vaščankam Čepnega**.

JZ Škocjanske jame, foto: Katja Prunk Volk

Spomenik NOB v Volčah ni pozabljen

Poletje je čas sprostitve, ko na zasluženem dopustu vsakdo išče način za pozabo vsakdanjih obveznosti: na morju, v planinah ali pa uživa kar v domači senci. Res ni čas za brskanje po preteklosti ali obiskovanju kulturno zgodovinskih pomnikov.

Obiskovalec, namenjen v vas Volče, pa pogosto postoji in ustavi korak ali vozilo na začetku vasi, ob spomeniku NOB, ki je posvečen vaščanom in umrlim v času vojne. Sredi brezovega gaja stoji na pokončnem kamnu pomenljiv zapis. Govori o aprilu 1943, ko so fašisti požgali 21 domačij iz maščevanja upornim vaščanom, ki so pomagali partizanom.

Spomenik, urejen pred nekaj leti, obkrožajo gredice cvetja in zelenja. Zasaditev in urejanje je delo vaščanke **Milke Biščak**, ki je ljubiteljica lepega, zlasti cvetja. Tudi njen dom v bližini je prava paša za oči in občudovanja vreden cvetlični gaj.

Za njeno požrtvovalno delo in skrb smo neizmerno hvaležni! Tudi z urejanjem spomenikov in obeležij NOB izkazujemo spoštovanje in hvaležnost do padlih za svobodo.

Občinski odbor ZB za vrednote NOB Pivka, foto: Jože Pavzin

Štirinajsti zaporedni cikel potepov ob baklah v Zagorju

Glede na letošnjo številčno udeležbo obiskovalcev lahko sklepamo, da bakle, ki spremljajo naše potepe, še ne bodo ugasnile tako kmalu. Letos so nam bile avgustovske sobote vremensko precej naklonjene, saj je bilo na vrtu pri gasilskem domu prijetno posedeti in se v ob fotografijah odpraviti do Toskane, Francije in indonezijskih otokov.

Alenka Frantar nam je za uvodni potep predstavila svoje lanskoletno potovanje po toskanskem delu Italije. Marc Vadnjal je predstavil svoje nedavno potovanje po precejšnjem delu Francije in nas pogostil s francoskimi rogljički in siri. Indonezijska otoka Flores in Sulavezi pa sta vzbudila močno zanimanje pri poslušalcih, saj je Katarina Zadravec po predavanju z zadovoljstvom še nekaj časa odgovarjala na številna vprašanja.

Društvo se ob tej priložnosti zahvaljuje tako popotnikom, ki so bili pripravljeni svoje izkušnje deliti z drugimi, kot tudi

obiskovalcem, še posebej tistim zvestim, ki so z nami od vsega začetka.

Če bi želeli v naslednji sezoni tudi sami predstaviti kakšno izmed vaših potovanj, nas lahko pocukate za rokav.

Kulturno prosvetno društvo Miroslav Vilhar Zagorje

Slovenski otroški zbor 2024

Mladi pevci naše občine že vrsto let sodelujejo v Slovenskem otroškem zboru. Letos je avdicijo opravilo dvanajst pevcev iz Košane in Pivke: Tia Belovec, Vita Juvan, Julija Kobal, Julija Kristan, Maja Morelj, Ambrož Penko, Nika Sotlar, Maja Stavanja, Rebeka Šabec, Jernej Šprohar, Žiga Turnšek in Veronika Uršič.

Teden dni so pevci z vseh koncev Slovenije preživeli v **Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani**. Dnevi so bili večinoma napolnjeni z glasbo in petjem, našel pa se je čas tudi za druženje, zabavo ter razne delavnice in seveda za ogled nogometne tekme. Skupaj z gostujočim pevskim zborom **Toronto Children's Chorus** iz Kanade so mladi pevci pripravili dva koncerta – v baziliki Marije, Božje Matere na Sveti Gori in v Veliki dvorani Marjana Kozine v Slovenski

filharmoniji in s svojim ubranim petjem navdušili številno občinstvo.

Damjana Morel

Kamišibaj in ustvarjalna delavnica

13. avgusta se je v »knjižnici pod krošnjami« na **kmetiji Slavec v Knežaku** dogajalo veliko zanimivega. Program so pripravili člani **Kulturnega društva Lipa Pivka** v sodelovanju s kmetijo Slavec. Zbralo se je blizu 30 otrok, ki so pozorno spremljali pripoved Kettejeve pravljice Šivilja in škarjice, ki jo je v kamišibaj tehniki povedala **Irena Margon**. Nato je sledila ustvarjalna delavnica, ki jo je vodila zavzeta članica **KD Lipa Pivka Anita Boštjančič**. Ob njenem vodenju so otroci ob pomoči staršev izdelali praktične papirnate škatlice in ugotovili, da se lahko uporabi star odslužen papir, škatlice pa so uporabne za marsikaj. Pred koncem druženja so otroci obiskali še živali na kmetiji, koze, osličke, pse, najbolj pa so se zabavali ob petih mladih muckah. **Gregor Slavec**, lastnik kmetije, je otrokom postregel z odličnim domačim sladoledom, narejenim iz kozjega mleka, ki ga pridela na kmetiji. Ponovno lep obisk je dokaz, da je bilo prav, da smo letos že drugič pripravili srečanje na kmetiji Slavec.

Zadovoljen pa je bil tudi Gregor, ki se srčno in skrbno predaja delu na kmetiji, je pa tudi odprt za nove stvari, kot so srečanja različnih skupin, saj rad vidi zadovoljne ljudi, ki se sproščeno družijo. Sam pa jim lahko ponudi domače dobrote in pridelke.

Irena Margon, foto: Anita Boštjančič

Tabor na Gornjem Jezerskem

V juliju so člani Planinskega društva Postojna preživali na Gornjem Jezerskem. Osvajali so okoliške vrhove in uživali

v popoldanskih družabnih, izobraževalnih in umetniških aktivnostih.

N.Š.

Poletni tabor v Nadvanem selu

Tradicionalni poletni tabor je letos potekal 23. in 24. avgusta, ko so se poletne počitnice vaščanov zaključile, zaključku pa so se bližale tudi šolske počitnice. Vsako leto se tabora udeleži večina vaških otrok. Tako je bilo tudi letos.

Prvi dan tabora se je dogajanje odvijalo v vasi, kjer so otroci ustvarjali, igrali v športnih igrah ter kurili ogenj, pekli hrenovke... Naslednji dan pa smo se družine odpeljale na kopališče ob reki Reki. Otroci so tam uživali v vodnih vragolijah, v druženju z vrstniki in v pikniku v naravi.

Tabor je bil prav gotovo nepozabna dogodivščina pred začetkom šole.

Martina Samsa

Shod v Radohovi vasi

10. avgusta ob godu Svetega Lovrenca je radohovska mladina izpeljala že drugi vaški shod. Po lanskoletnem debiju je bilo letos organizacijsko še bolje izpeljano. Otroškega teka skozi vas se je udeležilo kar 30 otrok.

V večernih urah so obiskovalce zabavali kar štirje nastopajoči. **Duo Fijona Herlič in Miha Žele, Ella Roš, Kataliza in CeanUp Crew.** Vsi nastopajoči prihajajo iz lokalnega okolja in se jim zahvaljujemo za nastop. Vaška mladina je poleg igrišča izdelala in postavila jurčka, ki bo služil tudi za ostale prireditve, ki se jih načrtuje v prihodnje.

V nedeljo po Sv. maši so organizatorji izpeljali še pogostitev za blagoslov ob Sv. Lovrencu. Hvala vsem prostovoljcem, sponzorjem, Turističnemu društvu Pivka (Peter Ženko), vaščanom in vsem ostalim, ki so kakor koli pomagali pri organizaciji dogodka. Z odzivom in obiskom so organizatorji dobili potrditev in zagon, da prireditve

postane tradicionalna. Za drugo leto pa obljublajo še večji kulturno športni dogodek.

Marko Barle

103 rojstni dan Marije Kristan iz Trnja

1. septembra je **Marija Kristan** iz Trnja praznovala 103. rojstni dan. Gospa Marija je zadnjih 12 let v oskrbi v zavodu **Talita Kum v Postojni**, kjer so ji omogočili manjše prijetno praznovanje rojstnega dne. Voščit smo ji šli tudi vaščani in predstavniki vaške skupnosti Trnje.

Tisti, ki so bili njeni sosedje, se jih je še spomnila in bila je zelo dobro razpoložena za pogovor, tako da smo tudi mi doživeli nekaj urno prijetno druženje. Zato gospa Marija, hvala za to priložnost, saj nam je bila čast skupaj z vami praznovati tako visoka častitljiva leta vašega življenja.

Vaška skupnost Trnje

Pohod po dolini Suhorce

Vaško društvo Suhorje je 7. septembra organiziralo tradicionalni pohod po dolini potoka Suhorce.

Izkoristili smo zadnje sončne dni. Tokrat je pohodnike pot vodila od Vaške hiše na Suhorju, preko Podsel, mimo ostankov opekarne (Frnaže) do Ložka in nato ob potoku Suhorca do Šmagurja. Tu so se pohodniki malo ustavili ter se nato vrnili po isti poti. Posebej zanimiv je bil za pohodnike povratek nazaj, saj so se lahko peljali s tradicionalnim prevozom - "na bali". Pohod je bil zaključen z druženjem ob joti, frtalji, sladicah in dobri volji.

Vaško društvo Suhorje

Romarji iz Duracha na Šilentabru

5. septembra se je skupina 40 romarjev iz Duracha, ki jih je vodil **Christoph Furch**, ustavila v naših krajih. Odpravili so se namreč na romanje v ta del Slovenije, obiskali razne kraje, seveda z obvezno Postojnsko jamo. V četrtek so se podali na ogled Eko muzeja v Slovensko vas, kjer so se po naši lepi navadi in gostoljubnosti pogostili s kraškim pršutom, ki ga je spretno rezal **Edo Štavar**. Popoldne pa so obiskali cerkvico na Šilentabru, kjer je gospod **Niko Štrancar** daroval sveto mašo. Pred začetkom maše je vse prisotne pozdravil **Ernest Margon, predsednik društva prijateljstva Most**. Pri maši je sodelovala **Vokalna skupina Studenec**, po maši pa so pevci zapeli še nekaj ljudskih pesmi.

Irena Margon, foto: Ernest Margon

Poklon msgr. Francetu Boletu

V Knežaku so se v nedeljo popoldne, 25. avgusta 2024, domačini, prijatelji in sorodniki poklonili spominu zaslužnega rojaka iz Koritnic, duhovnika, medijskega in karitativnega, misijonarskega in mladinskega pionirja msgr. Franca Boleta.

Pred kneško župnijsko cerkvijo, v kateri je bil leta 1932 krščen, so postavili spominsko obeležje. **Kipar Mirsad Begić** je v kovinski bust na kamnitem podstavku vtisnil lik ustanovitelja Ognjišča.

Slovesno sveto mašo, ki so se je udeležili mnogi verniki od blizu in daleč, je vodil **koprski škof msgr. dr. Jurij Bizjak**. Z njim je somaševalo čez 20 duhovnikov, med njimi tudi **odgovorni urednik revije Ognjišče Božo Rustja** in **direktor radia Ognjišče Franci Trstenjak**.

Škof Bizjak je spomnil na Jozuetove besede, ki je postavil kamen, ki naj bi ljudi spominjal na Gospoda. "Z istim namenom kakor Jozue velik kamen smo tudi mi postavili spomenik očetu Francu, naj nas kliče k vedno večji zvestobi do Gospoda in do njegove Cerkve," je med slovesno sveto mašo poudaril koprski škof.

Pri sveti maši sta pela domači otroški in mlajši mešani zbor, sodelovali so tudi drugi sodelavci. Po sv. maši je škof Bizjak pred cerkvijo blagoslovil kip in mu odprl pot za ogled in za spomin današnjim in vsem bodočim rodovom. Nato je v polni cerkvi sledil kulturni program - akademija, ki so jo pripravili sodelavci Radia Ognjišče. Z besedo in videoposnetki so predstavili Boleta in njegovo uspešno medijsko in drugo prizadevanje in delo.

V župniji Knežak so bili še posebej počaščeni, da se je dogodka lahko udeležila **Lea Zajc, sestra Franca Boleta**. Kneški otroci so ji v spomin na dogodek podarili sliko slavljenca, ki so jo sami narisali. Njihov izdelek je bila tudi

broška, iz mase oblikovan plamen-simbol Ognjišča, ki so ga podarili tudi škofu.

Po uradnem delu programa je pred cerkvijo sledilo druženje ob prigrizku in pijači ter zvokih harmonike. Kljub zelo vročemu popoldnevu so si verniki vzeli čas za ogled kipa in slikanje pred kipom. Vsi so se strinjali, da je novo spominsko obeležje velika obogatitev za kneško župnijo in domači kraj.

Lojze Milharčič, foto: Rok Mihevc

Obisk Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer in Centra o velikih zvereh Dina

Vsako poletje po Sloveniji potekajo oratoriji. Gre za tabore, namenjene osnovnošolskim otrokom, ki jih navadno v sklopu župnij organizirajo prostovoljci. Njihove dejavnosti med drugim obsegajo športne aktivnosti, petje, dramsko igrice, ustvarjanje, molitev in skupno spoznavanje izbrane katoliške tematike. Letošnji oratorij pod okriljem **Oratorija Slovenija** nosi naslov **Blagor zvestim**, otroci pa spoznavajo zgodbo preroka Daniela. Ta je najbolj znan po svojem bližnjem srečanju s smrtjo, saj je živ prišel iz leve jame, ker je Božji angel zverem zavezal žrela in Daniela tako nagradil za njegovo zvestobo.

Na oratoriju Mengeš, kjer sem v avgustu sodelovala kot animatorka, je sredi vedno nekoliko drugačen dan, čas je namreč za izlet. Ko smo izbirali svoj cilj, so nas levi iz Danielove zgodbe spomnili na velike zveri. Tako smo se

družno odločili, da je čas, da obiščemo tudi Pivške konce. Ker nas je bilo skoraj 170, smo se razdelili na polovico. Starejši otroci so zavili proti Slovenski vasi v **Ekomuzej Pivških presihajočih jezer**, kjer so se po ogledu razstavišča odpravili tudi na sprehod do jezera. Vode v njem sicer ni bilo, a so kljub temu uživali v drugih lepotah narave. Mlajše otroke je vodnica pričakala v **Centru Dina**. Po vodenem ogledu in raziskovanju so si ogledali še film o risu, medvedu in volku ter na ustvarjalni delavnici izdelali vsak svoj taumatrop. Sledila je malica pred Krpanovim domom, nato pa smo se peš odpravili še do župnijske cerkve sv. Petra, kjer smo imeli zaključno sveto mašo. Polni novega znanja in vtisov smo se odpeljali nazaj proti Mengšu.

Karolina Marc

V Brodskem Stupniku smo predstavljali občino Pivka

Na povabilo župana Občine Brodski Stupnik, gospoda Gorana Jeliniča, smo se partnerji LAS med Snežnikom in Nanosom in predstavniki Občine Pivka 13. septembra odpravili na pot v Slavonijo.

V petek so v **Brodskem Stupniku** praznovali Dan občine. Najpomembnejši dogodek dneva je bila otvoritev novega **Predelovalno podjetniškega inkubatorja**. Praznovanje smo sicer začeli s sveto mašo in polaganjem venca k spomeniku žrtvam zadnje vojne. Praznični program se je nadaljeval v novem inkubatorju. Župan nas je popeljal po prostorih, namenjenih predelavi orehastih plodov, pripravi satja za čebelarje, kuhanju marmelad in kompotov, destilaciji in v hladilnice. Skupaj je v več hladilnicah dovolj prostora za 150 ton jabolk. Nekatere so opremljene za shranjevanje z nižjo vsebnostjo kisika. Novi prostori so namenjeni predelavi in shranjevanju sadja kmetij širšega območja županije. V času gradnje inkubatorja so pripravili več izobraževalnih delavnic za sadjarje in ostale pridelovalce, celotna investicija je stala več kot šest milijonov evrov.

Navdušenje ob otvoritvi so z domačini delili visoki gostje z županije, ministrstev in župani sosednjih občin. Po slavnostni seji občinskega sveta so podelili nagrade najbolj zaslužnim občanom. Sledila je večerja za goste ob spremljavi tamburašev, v centru mesta pa je poslušalce navdušil nastop **Maje Šuput** in skupine **Enjoy**.

V soboto se je odvijala manifestacija **38. stupnička trgatév**. Dopoldne smo si v spremstvu župana Jeliniča ogledali ostale nove pridobitve občine, najprej prenovljeno lovsko kočico namenjeno druženju in praznovanju vseh občanov. V vasi **Lovčič** je urejen družabni prostor za različne dogodke in obnovljena šola. Atraktivna turistična točka je **hotel Stupnički dvori** sredi vinogradov z odlično restavracijo in bogato vinsko ponudbo. Občina **Brodski Stupnik** je učinkovita v črpanju evropskih sredstev. Kljub nizkemu proračunu na ta način uspejo financirati tudi velike projekte. Čudovita narava, bogata gastronomska ponudba in gostoljubnost omogočajo turistični razvoj tega področja. Zvečer smo na glavnem trgu na eni izmed številnih stojnic predstavili našo občino. Nastopil je **Martin Krpan**, mladi harmonikaši **Andraž**, **Patrik** in **Matija** so kljub dežju

poskrbeli za odlično vzdušje, številne obiskovalce smo pogostili s pršutom. Zanimive so se jim zdele predvsem podobe velikih zveri in naših jezer, s katerimi smo okrasili stojnico. Kulturno umetniški program je bil zelo pester, nastopile so hrvaške folklorne skupine iz domače občine, drugih delov Hrvaške in Bosne. Pivko so na koncertu imenitno zastopali člani **Vokalne skupine Studenec**. Prav za to priložnost so se naučili slavonsko pesem, kar so domačini nagradili z aplavzom. Zabavni večer so za vse nastopajoče popestrili tamburaši skupine **Satir**, slavonskemu kolu smo se z veseljem pridružili vsi prisotni. Ob pavzi tamburašev so za nadaljevanje veselja spet poskrbeli naši trije harmonikaši. V nedeljo smo se od gostiteljev poslovili in se odpravili proti domu.

Slavonci so odlični gostitelji, zavzeto ohranjajo tradicijo, ponosni so na svoje korenine in slavonsko dušo. Rodovitnost tega področja ponazarjajo izredno bogate narodne noše, v posameznih folklornih skupinah so starejši in mlajši plesalci. Živ je spomin na »branitelje«, junake zadnje vojne, verski obredi so še vedno prisotni ob vseh družinskih in javnih dogodkih.

Pevke Drumarice iz Brodskega Stupnika so v Pivki nastopile že lani. Letos bodo zapele na koncertu Glasba brez meja v soboto, 28. septembra, ob 19. uri v Krpanovem domu. V nedeljo pa bodo popestrile Okuse Pivke pred Krpanovim domom s slavonskimi dobrotami. Lepo vabljeni!

Jana Gržinič

Oratorij v Šmihelu

Tudi letos smo konec avgusta v **Šmihelu pri Pivki** uspešno izvedli štiridnevni oratorij. Naslov letošnjega je bil **Ostanem zvest!**, osrednji junak pa prerok sv. Daniel. Skozi vse štiri dni smo spoznavali njegovo težko, a poučno življenjsko pot. Dogajanje, ki smo ga animatorji skrbno pripravljali že dlje časa, se je za 38 otrok iz več župnij pričelo v nedeljo, 25. avgusta, in se zaključilo v sredo, 28. avgusta s sveto mašo.

V ponedeljek so nas obiskali tudi policisti iz Policijske postaje Postojna, ki so nam predstavili policijsko opremo in nas - upam, da zadnjič - pustili, da si ogledamo tudi njihovo vozilo - marico. Animatorji smo otrokom pripravili različne igre, med njimi tudi vodne, pri katerih smo se v sicer vročem vremenu vsaj malo ohladili. V torek smo se odpravili v Polhov Gradec, kjer smo med sprehodom po gozdni poti spoznali življenjsko zgodbo polha. Pot nas je nato zanesla proti Horjulu, kjer smo si od blizu ogledali medveda, kamele, tigre, volke. Gre za živali, ki so bile rešene pred nemarnimi lastniki, nekatere so prišle celo iz cirkusa. Namen skrbnika živalskega vrta je, da živalim pomaga in jim polepša še zadnje trenutke življenja ter jim tako dokaže, da so na svetu tudi dobri ljudje.

Ne bomo pozabili tudi obiska **sestre Andreje Godnič**, ki se nam je pridružila že v nedeljo in nam predstavila svoje življenje v misijonu. Skupaj smo se naučili tudi špansko pesmico. Skozi vse štiri dni smo imeli ustvarjalno delavnico, na kateri smo iz dasmase, zobotrebcev in volne izdelovali levčke. Naučili smo se tudi nove pesmi, ki smo jih zapeli v sredo pri zaključni sv. maši.

Otroke je letos spremljalo 20 animatorjev iz **Šmihelske doline, Pivke** in tudi okolice **Sežane**. Veseli smo, da smo se zbrali v tolikšnem številu in otrokom polepšali zaključek poletnih počitnic, v katerih smo tudi animatorji neizmerno uživali, se kaj novega naučili, spletli nova prijateljstva in se med seboj močno povezali. Radi bi se zahvalili gospodu **župniku Marjanu**, ki nam je vse to omogočil, in kuharicam **Marici, Bernardi, Boži** ter **Mirki**, ki so skrbele za naše lačne želodce. Ekipa že komaj čaka na drugo leto, ko bo šmihelski oratorij praznoval že deseto obletnico!

Doroteja Kaluža

100 letnica Alojza Sedmaka

13. septembra smo praznovali rojstni dan **Alojza Sedmaka** – dan, ki ga bomo še dolgo nosili v srcu. Častitljivi jubilej spoštovanega vaščana Juršč, skromnega, družinskega človeka, z zanimivo življenjsko zgodbo. Sprejel nas je v toplem domu, kjer ob vzorni skrbi hčerk preživlja jesen življenja. Člani ZB za vrednote NOB Pivka in Postojna, nekaj prijateljev in sorodnikov, člani pevske skupine Studenec smo njegov rojstni dan obogatili s čestitkami in petjem. Ob torti in obloženi mizi nam je pregledno in sproščeno opisal svojo življenjsko pot. Vstop v osnovno šolo – pouk v neznanem italijanskem jeziku, otroška leta, ki jih je kot pastirček preživel v Selcah. Delo z očetom na cesti. Še mladoleten je bil vpoklican v italijansko vojsko. Po razpadu Italije, se je priključil partizanom v Šerčerjevo brigado, kjer je nadaljeval partizansko pot vse do osvoboditve 1945. Nemci so ga ujeli, izkopati si je moral celo grob, večkrat je bil zaprt in mučen. Po srečnih okoliščinah se je ponovno

priključil partizanom in sodeloval pri osvobajanju Trsta. Po vojni se je šolal v Beogradu. Delovno dobo je preživel v Ilirski Bistrici in Postojni kot upravni delavec v vlogi vodje. Druženje smo zaključili s petjem in željo po ponovnem srečanju.

Občinski odbor ZB Pivka, Boža Pečko, foto: Jože Pavzin

Brezčasni Vilhar

Posvečeno Veri Dobaj, potomki Miroslava Vilharja, in njenim sorodnikom

Z namenom oživljanja in ohranjanja dediščine, posebej tiste, ki ji institucije posvečajo premalo pozornosti v domačem okolju, sem pred več kot desetletjem pričela z izvajanjem **Študijskega krožka Naravna in kulturna dediščina Zgornje Pivke**.

V letih 2016–2019 smo predstavili sistematično povezano tematiko **Vilhar grad Kalc poezija fotografija spomin**. Združili smo jo v **Tradicionalni pohod »Po Vilharjevi poti«**, ki v spomin na **Miroslava Vilharja** od takrat organizirano poteka vsako leto, in sicer na prvo soboto v septembru, v sodelovanju s **Kulturno-prosvetnim društvom Zagorje** in zadnji dve leti z **Zavodom za turizem Pivka**.

Ob 200-letnici rojstva **Miroslava Vilharja (1818 –1871)** je študijski krožek izdal na večjem formatu prikazan **»Rodovnik rodbine Miroslava Vilharja«** ter v sodelovanju s fotografi Zgornje Pivke brošuro **»Poezija Miroslava Vilharja in grad Kalc v fotografiji«**.

Po izidu knjige **»Rodovnik Rodbine Vilhar«** avtorja Matjaža Vilharja I. 2015 so naju začeli kontaktirati različni ljudje od vsepovsod; občasno sva se skupaj srečevala z njimi, zanimala so jih različne povezave in knjiga nasploh. Pridobivala sva nove podatke in uživala v srečanjih, ki so nama odpirala nove dimenzije poznavanja Vilharjeve rodbine. Zaradi kriterija iskanja in zapisovanja dejstev je bilo ugotovljenih precej narobe zapisanih ali povedanih informacij.

Lepega dne se je tako oglasila tudi **Vera Dobaj, prapravnukinja Miroslava Vilharja**, ki živi v Kanadi, s skromno željo po izvodu knjige o rodbini, kateri pripada. Takole nam je zapisala:

»Pisateljske žilice nisem podedovala po Miroslavu Vilharju, delno je za to seveda tudi ta razlog, da že več kot 45 let živim v zemlji, kjer uporabljam vsakodnevno drugačen jezik in tako se v slovenskem jeziku težje izražam pri pisanju ...

Že kot otrok se spominjam, kako je moja mama s ponosom pripovedovala o njenem pra, pradedu Miroslavu Vilharju. Ne prepogosto, je pa tu pa tam z veseljem zasledila iz časopisa kakšen članek o Miroslavu Vilharju, katerega je izrezala in si ga shranila. Na svojega pra, pradedu je bila zelo, zelo ponosna.

Tudi sama je rada pesnevala in to še posebno hudomušnice. Z mamo sva v preteklosti kar dvakrat obiskali grad Kalc in Planino. Hodili sva po ozemlju, kjer se je rodila njena pra, babica Josefina Vilhar, in si probale v duhu predstavljati, kakšno je bilo takratno njihovo življenje. Josefina Vilhar se je kasneje poročila z Ludvikom Premrou in se z njim za stalno preselila v Maribor, kjer se potomci njene rodbinske veje še danes nahajajo.

Ko smo živeli v Mariboru, se o Vilharju ni kaj dosti govorilo, vedeli pa smo, da je Vilhar dosti bolj upoštevan v Ljubljani. Žal pa se v času najinega obiska na Kalcu in Zagorju nisva

zavedali, da v teh krajih še vedno domujejo sorodniki Miroslava Vilharja. Po res skoraj neverjetnem naključju sem imela leta 2016 priliko navezati stike z Marjeto Marinčič in njenim bratom Matjažem Vilhar. Srečanje z njima je bilo enkratno. Izmenjali smo si dokumentacijo, hodili okoli gradu Kalc, šli na pokopališče, kjer je pokopan Miroslav Vilhar ... Čas je prehitro mineval, mi je pa ta dan ostal v lepem in prijetnem spominu.

Rojaki iz Zagorja in Ilirske Bistrice so mi ob srečanju podarili knjigo. Za pozornost se vsem srčno zahvaljujem.»

V začetku septembra 2017, ko smo skupaj z Vero obiskali **Sv. Barbaro**, pokopališče v **Knežaku**, kjer je Miroslav Vilhar pokopan, se seveda nismo mogli izogniti temu, da do 200 letnice rojstva Miroslav Vilhar še ni dobil nagrobnega napisa.

Josefina Vilhar, arhiv Vere Dobaj

Skupaj nam je uspelo obnoviti piramido na grobu družine Vilhar in postaviti ploščo z napisi njemu in članom družine, ki so živeli in umrli na Kalcu.

V objavo za javnost smo zapisali: »Ljubitelji kulture in rodoljubi s ponosom razglasimo, da sta na dan rojstva Miroslava Vilharja, 7. septembra 2018, nagelj in rožmarin ob prižgani svečki razglasila prvi obstoj spomenika Miroslavu Vilharju, ki so ga po tradiciji izdelali pivški kamnoseki. Nagrobna piramida, ki jo je Miroslav Vilhar postavil svojemu očetu Francu, je prenovljena, postavljena spet na pravo mesto groba, kjer je pokopan tudi Miroslav. Dodatno je ob vzhodju piramide postavljena spominska plošča, ki prvič v zgodovini nosi zapisano ime pokojnega Miroslava Vilharja iz leta 1871.«

7. septembra 2018 smo se skupaj udeležili večerne srčne in ponosne proslave ter uprizoritve igre **Jamska Ivanka** v Planini, Vilharjevem rojstnem kraju, ob 200 letnici njegovega rojstva. Ob tej priložnosti se je z Vero srečal tudi **Igor Marentič, župan Občine Postojna**, in ji poklonil spominsko darilo. Tudi za postavitve spomenika Miroslavu Vilharju v Planini leta 1931 so sredstva zbirali rojaki v Clevelandu, v Ameriki, kar nam prikazuje veliko narodno zavednost in pripadnost naših rojakov, živečih v tujini, slovenskemu narodu.

Vilharjeve pesmi so začele tudi zaradi našega **Jureta Počkaja**, priznanega baritonista, ljubitelja Vilharjevih verzov in skladb, zveneti bolj ponosno, državne proslave in prireditve ter znani posamezniki sporočajo zgodbo pomena Lipe in drugih ponarodelih, Vilharjevih verzov ...

Da je bil Vilhar v preteklosti spoštovan in cenjen v slovenskem prostoru, pričajo tudi drugi spomeniki, poimenovanja šol in ulic v različnih mestih. Žal pa smo si v premalo cenjenih prizadevanjih enotni, da Vilhar od odgovornih institucij, zlasti v domačem okolju, ki so dolžne ceniti, ohranjati in promovirati skupno kulturno dediščino, še ni dobil pravega **epiloga**, ki ga je vreden.

Povezovanje ljudi in vsebin po naših močeh morda ne bo odločilno v dvigovanju slovenske zavesti in zavedanja, kdo nam je ustvarjal svet, v katerem živimo. Če pa bodo naša prizadevanja prepoznavna kot en sam košček v mozaiku premika v ohranjanju kulturnih vrednot, se lahko mirno potrepljamo po rami ob dejstvu, da smo uporabili svojo moč besede na pravi način.

Letos se skupaj veselimo dodatnega preboja brezčasnosti v pomenu naprednega ustvarjalca, ki ohranja sodobnega duha. Vilharja, velikega ljubitelja narave, smo predstavili tudi na lovskem dogodku v marcu. S svojim projektom je **RRA Zeleni kras** nadgradila spomin na delo in življenje Miroslava Vilharja z interpretativno glasbeno literarno delavnico »**Vilharjev naboj**« pri gradu Kalc in s samostojnim glasbeno-literarnim večerom o življenju in delu Miroslava Vilharja »**Naprej s pesmijo!**«

Tu pa se zgodba o Vilharjevi ustvarjalni kulturni dediščini nadaljuje in povezuje čez mejo na Hrvaško in dalje ..., pravzaprav v obratni smeri. Iniciativa **Društva Sklad Bakar** o prvih, prej nepovezanih predstavitev **Miroslavovega sina Serafina** pri nas, je naravnost čudovita, še posebej ker

prihaja iz srca ljudi, ki se prav tako kot mi trudijo ohranjati ključne vrednote skupne identitete ne glede na jezikovne ovire, kar presega razumevanje rodbinskih povezav!

Srečanja z Vero Dobaj in njenimi najbližjimi le utrjujejo ponos in čast, da smo se po naključju, ki to najbrž ni, povezali zaradi vrednot zavedanja in hvaležnosti našim prednikom.

Naprej naj zvenijo pesmi, ki preglasijo vsakršne ovire in dvigujejo zavest vseh generacij.

*Na Kalcu prebivam,
kjer Pivkin je vir,
po zemlji slovenski krog mene je mir ...
(Miroslav Vilhar, Na Kalcu)*

Marjeta Marinčič Vilharjeva

Vera Dobaj z mamo pri spomeniku Miroslavu Vilharju, Planina 1994, osebni arhiv

80 let listine o ustanovitvi župnije Št. Peter

Raziskovanje preteklosti in zgodovine domačih krajev je vedno znova izziv. Še posebej zanimivo je takrat, ko sežemo daleč nazaj. Letos je minilo **80 let**, odkar je bila vasi Št. Peter podeljena listina o ustanovitvi samostojne župnije. Tržaški škof Anton Santin je z dekretom, datiranim **29. junija 1944**, prav na praznik našega zavetnika, sprejel odločitev o ustanovitvi župnije. Pred to pomembno odločitvijo je tu delovala duhovnija Št. Peter, ki je spadala v slavinsko župnijo. Dekret je bil uresničen z vročitvijo župnemu uradu v Slavini **2. marca 1947** in prav ta dan se šteje za začetek samostojnega delovanja pivške župnije.

Pa pogledajmo nekoliko v zgodovino nastanka in delovanja župnije Pivka. Cerkev in krščanska skupnost sta bili na tem kraju že v **letu 1300**. Ta zapis lahko najdemo v izvlečku listin oglejskega patriarhata. Besedilo se glasi: »Manjše fevde na Postojnskem so leta 1300 za časa patriarha Petra Gere dobili razni vitezi. Med temi sta goriška vojna veterana Henrik in Giraldo dobila fevd zemlje v vasi Št. Peter na Pivki.« (Zbornik Prispevki historičnega društva za Kranjsko, december 1855. Prevod besedila dr. Anton Požar, marec 1996). Že ta zapis priča, da je tu bila majhna vasica, poimenovana po farnem zavetniku sv. Petru. Prvotna cerkev je bila sezidana **1652. leta** na istem mestu na hribu, a kmalu premajhna. **1780** je bila ustanovljena duhovnija Št. Peter, ki je sodila v slavinsko župnijo. Podatki so povzeti po navedbah v knjigi Postojnsko okrajno glavarstvo (1889), ki so jo napisali »učitelji v okraj« in v knjigi Slavina duhovnika Janeza Zabukovca (1910). Do **leta 1830** je duhovnija Št. Peter spadala pod tržaško škofijo. Od tega leta dalje je sodila k ljubljanski škofiji in postojnski dekaniji. Število prebivalstva je naraščalo in cerkev je bila premajhna, zato so naši predniki v dobrem letu dni **od 1853 do 1854** cerkev razširili. Janez Zabukovec je dejal, da je to bil pravi podvig, in cerkev omenja kot klasičen primer »pivškega« sloga z zvonikom in klonico v pročelju cerkve. Naj omenimo še zanimivost, da je **leta 1807** cerkev dobila krstni kamen, ki je dolgo služil svojemu namenu, danes ga ni več v cerkvi in se hrani v župnišču. Verniki so ves čas skrbeli za svojo cerkev, zato želimo predstaviti še zgodbo glavnega oltarja od **leta 1907** naprej. Glavni oltar je bil do leta 1907 še lesen, obletnica njegove posvetitve pa se je praznovala vsako leto 8. februarja. Prvotno je cerkev imela tri lesene oltarje. Župljanom stari oltar ni bil všeč. Bil pa je tudi v slabem stanju in potreben popravila. Zato so ga na belo nedeljo v letu 1907 po službi božji začeli podirati. Nadomestili so ga z novim oltarjem iz marmorja. Oltar je delo kamnoseka Feliksa Tomana iz Ljubljane. Novi oltar so domačini plačali s prostovoljnimi darovi, veliko pa so prispevali tudi domačini, ki so odšli »s trebuhom za kruhom« v daljino Ameriko. Oltar je blagoslovil knezoškof Anton Bonaventura Jeglič 17. julija 1907, istočasno je posvetil tudi cerkev. Sveti Peter sedi na tronu, na obeh straneh oltarja stojita apostola, sv. Pavel na evangelijski strani, sv. Andrej pa na listni strani. Zanimive podatke smo dobili iz Kronike duhovnije Šempeter na Krasu med leti 1904 in 1913. Kot zanimivost navajamo, da se je posvetitve udeležilo 11 duhovnikov in 2 bogoslovca. »Ljudstva je bilo brez števila. Po posvečevanju je bilo birmanih 127 otrok,« je še zapisano v kroniki. Iz teh zapisov lahko vidimo, da je bila potreba po samostojni župniji takrat velika, saj je število prebivalstva stalno naraščalo, ljudje pa so poleg materialne blaginje skrbeli tudi za duhovno rast.

Do ustanovitve samostojne župnije je bilo treba počakati vse do 29. junija 1944, ko je bil izdan dekret. Zanimiv zapis v zvezi s tem dogodkom se glasi: »Na predlog stolnega kapitlja, župnika v Slavini in župana v Št. Petru na Krasu, in da bodo verniki tega važnega središča na Krasu mogli biti deležni vseh sredstev zveličanja,« se je škof odločil »dosedanjo kaplanijo sv. Petra odtrgati od župnije matere v Slavini in ustanoviti novo župnijo,« kot je zapisal »**za večne čase**«. Prispevki vernikov so povzeti po pogodbi ob ustanovitvi kaplanije (1807). To je bilo 18 kubičnih metrov drv, 17 kvintalov pšenice in 10 kvintalov rži. V dekretu so tudi natančno določene meje nove župnije. Župnija Št. Peter obsega »poleg svojega središča Št. Petra še sledeče vasi - Gradec, Petelinje, Radohovo vas in Hrastje pri Št. Petru«. Kasneje je bila v župnijo vključena še Slovenska vas (nekdanj Nemška vas). Župnija Št. Peter je dejansko začela samostojno delovati **2. marca leta 1947**.

Prvi duhovnik, ki je deloval v pivški župniji, je bil gospod Anton Hostnik iz Medvod, nasledili so ga Marijan Hrvatin, tržaški Slovenec. Za njim je župnijo upravljal dr. Anton Požar, doma iz Petelinj, ki je deloval do leta 1958 in poskrbel za čudovito poslikavo župnijske cerkve, delo akademskega slikarja Staneta Kregarja, ki je poslikal celoten prezbitერი s prizori iz življenja sv. Petra. Kregarjevo delo v Št. Petru je dr. Požar natančno dokumentiral. Zaradi modernega sloga slikanja so župljani sprva zadržano sprejeli novo podobo cerkve, a so se kmalu navadili nanjo in prizore iz življenja sv. Petra vzeli za »svoje«. V pivški župniji so službovali še naslednji duhovniki: Andrej Ercigoj, sledil mu je Slavko Hrast v letih 1971 do 2000. V njegovem obdobju so dobili nov veliki zvon, obnovljene so bile cerkvene orgle, restavrirana sta bila kipa Matere božje z detetom in kip Srca Jezusovega ter Križev pot. Sledilo je obnavljanje podružničnih cerkva, kapelic in znamenj. V letu 1979 do 1981 je bilo zgrajeno novo župnišče. Leta 2000 je pivsko župnijo v upravljanje prevzel gospod Marjan Škvarč, ki poleg pivške župnije sedaj upravlja še šmihelsko in košansko župnijo. Letos, 2024, pa je prevzel skrb še za župniji Trnje in Zagorje.

Župnija je doživljala različne spremembe, tako v materialnem kot duhovnem smislu. Vloga današnje župnije pa je skrb za versko in duhovno življenje ljudi v času, ki ponuja veliko materialnih dobrin, duhovne vrednote pa potiska na stran. Skrb prednikov je zaveza za nas, ki danes živimo v tem kraju, da ohranjamo ne le stavbo, kar je najlažje obnoviti in ohraniti, marveč moramo skrbeti tudi za duhovno podobo današnjega časa.

Irena Margon, foto: Ernest Margon

Otvoritev razstave 1. in 2. likovne kolonije ter predstavitev vasi Suhorje

16. avgusta je bila v galeriji **Krpanovega doma v Pivki** otvoritev razstave likovnih del, ki so nastala na dveh likovnih kolonijah v majhni brkinski vasi Suhorje lani in letos. Vsakokrat se je udeležilo preko 10 slikark in slikarjev. Letos smo srečanje umetnikov obogatili tudi z likovno delavnico za otroke, ki so z veliko vnemo sodelovali in na svoj način ustvarjali. Na ogled je bilo tudi nekaj njihovih umetnin. Razstavo je postavil **kurator Bagrat Arazyan iz Centra za sodobno umetnost Pivka** in član **KD Lipa**.

Prvič je bila razstava postavljena v vaški hiši Suhorje takoj po koloniji, nato smo jo v dogovoru z **Zavodom za turizem Pivka** postavili tudi v občinskem središču. Dodali smo tudi lanske slike. Kulturni program so oblikovali flavtistka **Julija Cevec**, **Vokalna skupina Studenec iz Pivke**, mladi harmonikar **Jan Živec** in predstavnice **Vaškega društva Suhorje Kristina Dekleva** in recitatorki **Pia** in **Martina Volk**. Prireditve je povezovala **predsednica KD Lipa Irena Margon**, ki je pripravila program in razložila, kako so začeli sodelovati s Suhorjem. Skupna skrb za ohranjanje kulturne dediščine je povezala Brkince in Pivčane. V svojem nagovoru je spregovorila **direktorica Zavoda za turizem Pivka Jana Gržinič** in poudarila, da začenjajo s ciklusom predstavitev vasi in njihovih ustvarjalcev. Čestitala je Suhorcem za aktivnost in ustvarjalnost, saj so prepoznavni, čeprav živijo na robu pivške občine.

Kristina Dekleva je v svoji predstavitvi opisala vas, vaščane, njihove značilnosti in tradicijo in se še posebej zahvalila za veliko podporo prizadevanjem za ohranitev Suhorce **Andreju Suši** iz Sežane in **Ernestu Margonu**, ki se je v pivški občini poleg Suhorcev edini javno zavzel za ohranitev doline Suhorce. Slikar **Janez Ovsec** pa je predstavil likovna dela. Otvoritev razstave s prireditvijo je bila posneta, zato si jo je mogoče ogledati na **lokalni televiziji VASCOM**.

KD Lipa Pivka

Otvoritev likovne razstave »Samotne poti« slikarja Jožeta Valenčiča

V petek, 6. septembra 2024, je v Krpanovem domu v Pivki potekala otvoritev likovne razstave »Samotne poti« domačina Jožeta Valenčiča, priznanega slikarja in pesnika. Dogodek, ki ga je organiziralo Kulturno društvo Šmihel v sodelovanju z Zavodom za turizem Pivka, je privabil številne obiskovalce.

Otvoritveni nagovor je imela **direktorica Zavoda za turizem Pivka Jana Gržinič**, za glasbeno točko pa je poskrbel **moški pevski zbor Izvir**. Osrednji gost večera, **Jože Valenčič**, je navdušil z recitacijo **Soneta iz cikla Kolesarski soneti** ter pesmi **Večer v planini**, kjer je mojstrsko prepletel svojo ljubezen do narave z osebnimi življenjskimi izkušnjami.

Ime razstave »**Samotne poti**« nosi enak naslov kot Valenčičeva pesniška zbirka, kar še dodatno poudarja povezavo med njegovim literarnim in likovnim ustvarjanjem. Valenčič ni le vrhunski pesnik, ampak tudi slikar, kar potrjuje razstava njegovih del, ki bo v galeriji Krpanovega doma na ogled do 3. oktobra. Poleg umetniškega ustvarjanja se je Valenčič v mladosti zapisal tudi v športno zgodovino. Bil je član jugoslovanske reprezentance, udeleženec olimpijskih iger v Münchnu, večkratni državni prvak v cestni vožnji,

zmagovalce Dirke po Srbiji, Sloveniji in Hrvaški ter dvakratni balkanski prvak v kolesarstvu.

Večer je zaključil domači glasbenik **Pavel Kaluža**, ki je s svojo avtorsko pesmijo in priredbo pričaral prijetno vzdušje. Prireditve se je nadaljevala z druženjem ob pogostitvi, kjer so obiskovalci ob sproščenem klepetu sklenili bogat kulturni večer.

Meri Kaluža, foto: Nataša Železnik Kovšca

Glasbeno-literarni večer in delavnica o Miroslavu Vilharju

RRA Zeleni kras je v sklopu Interregovega projekta Tartini Bis v soboto, 7. septembra, pripravil glasbeno-literarni večer **Naprej s pesmijo!**, posvečen Miroslavu Vilharju.

Glasbena skupina **Ensemble Contemporanea** s sopranistko **Kristino Kolar** in hrvaškim ženskim zborom **Sklad** je odigrala 13 Vilharjevih skladb v sveži priredbi **Zdravka Plešeta**. Na dogodku so predstavili tudi Tartinijevo variacijo na temo slovenske ljudske pesmi **Čuk se je oženil**. Glasbeni program je s pripovedjo o življenju in delu Miroslava Vilharja povezala dramska igralka **Marijana Brecelj**.

Ta veliki mož je povezal in utrdil slovenski nacionalni prostor. S svojim literarnim, glasbenim in političnim delovanjem je dokazal, kako učinkovito orožje je slovenska beseda, tako v obrambi pred tujo politično in kulturno nadvlado kot v boju proti lastni brezbriznosti. To je bilo tudi eno pomembnejših sporočil tega večera.

Poleg večernega dogodka je na prvo septembrsko soboto na gradu **Kalec** potekala tudi glasbeno-interpretativna delavnica **Vilharjev naboj**. V družbi glasbenikov in interpreta kulturne dediščine **Andreja Rijavca** so se udeleženci seznanili z Vilharjevim življenjem in delom ter prisluhnili njegovim pesmim. Delavnica je bila namenjena predvsem delavcem v turizmu, kot so turistični vodniki in strokovni delavci v turističnih organizacijah in agencijah. Interpretacijski model sobotne delavnice o Miroslavu Vilharju je lahko v pomoč pri ustvarjanju novih turističnih produktov in zgodb.

Namen aktivnosti, ki jih RRA Zeleni kras izvaja v okviru projekta **Tartini Bis**, je ohranjanje in raziskovanje kulturne dediščine Miroslava Vilharja ter kakovostna uporaba le-te na turističnem in izobraževalnem področju.

RRA Zeleni kras

Srečanje klap v Gornji Košani

Na zadnji poletni dan, v soboto 31. avgusta, je v **Gornji Košani** potekalo tradicionalno, tokrat že deveto "**Srečanje klap**" v organizaciji domače klape **Škvadra**. Srečanje je pritegnilo veliko množico domačinov od blizu in daleč ter ostalih ljubiteljev klapskega petja in imeli so kaj slišati. Nastopilo je pet različnih klap, in sicer: **Klapa Škvadra**, **Klapa Bela Istrijana iz Šmarij**, **Klapa San Lorenzo iz Portoroža**, **ženska klapa Fritule iz Kopra** in **gostujoča klapa iz sosednje Hrvaške Klapa Mirakul**. Vsaka klapa je imela v uradnem delu programa na voljo tri skladbe. Večina jih goji tradicionalne dalmatinske napeve, od koder tudi izvira klapsko petje, vse skupine pa se dotaknejo tudi drugačnih zvrsti glasbe, od narodne do popularne, prepevajo jih v slovenskem, hrvaškem in angleškem jeziku. V Košani je seveda najbolj odmevala dalmatinska pesem in prav vse klape so ponudile publiki odlične, navdušujoče nastope. Po uradnem delu programa je klapa Škvadra ponudila še "dodatek". Na odru sta se jim na kitarah pridružila še mojstra David Penko in Alen Klebčar in skupaj so zapeli še lepo "porcijo" skladb in z njimi navdušili glasbe željno občinstvo.

O sami lokaciji je škoda izgubljati besede. Čudovito poletno prizorišče na zelenici ob vaški cerkvi in naravni "amfiteater" pod njim ponujata čudovit pogled in pašo za oči kot tudi akustično doživetje za ušesa. Nič čudnega, da se je fantom poklonila še narava in jim podarila prekrasen, topel a ne vroč poletni večer. Večer, ki ga bodo obiskovalci še dolgo v mrzli zimi nosili v srcu.

Silvo Čelhar, foto: Jože Pavzin

Studenec prepeval rojakom v Tuzli

Pevska skupina Studenec je sodelovala na slovesnem zaključku jubilejne, 10. regijske likovne kolonije, ki jo je Slovenska skupnost Tuzla organizirala konec avgusta v Bosanskem kulturnem centru.

Slovenska skupnost v Tuzli je izredno aktivna. Poleg šole dopolnilnega pouka slovenščine in likovne sekcije v njej uspešno deluje tudi **Ženski pevski zbor Slovenčice**, ki pod vodstvom **Mirele Ibrahimović-Mehanović** prepeva slovenske pesmi kot tudi sevdalinke. Slovenčice so bile spomladi gostje Studenca v Pivki, tokrat pa so pivškim pevcem izdatno povrnile gostoljubje.

Studenec se je občinstvu predstavil s pestrim programom slovenskih ljudskih in zimzelenih melodij ter požel navdušene aplavze. Prireditve se je poleg vidnih predstavnikov kulture v Tuzli udeležil tudi **namestnik veleposlanika v Sarajevu, Zvone Žigon**, ki je pozdravil

tvorno sodelovanje med Pivko in Tuzlo. Spomnimo, pred časom so bili na tamkajšnje kulturne prireditve večkrat povabljeni tudi pevci **MoPZ Pivka**.

Simpatično druženje se je nadaljevalo v pozne večerne ure. Pevci pa so vroče poletne dni v Tuzli izkoristili tudi za kopanje v slanih jezerih **Pannonica**, tamkajšnji veliki turistični atrakciji.

Studenec je tako uresničil svoj drugi letošnji projekt. Konec junija so pevci prepevali v **Durachu**, čakajo pa jih še nastopi v **Brodskem Stupniku** na Hrvaškem ter v **srbski Subotici**. Seveda pa bodo tudi na domačih odrih nanizali še kar nekaj nastopov in tako zaokrožili še eno plodno pevsko sezono.

Irena Rep, foto: Magdalena Avdić

11. srečanje klap v Novem Vinodolskem

Klapa **Škvadra** je 27. julija nastopila na prireditvi **11. ljetna smotra klap** v Novem Vinodolskem. Nastopilo je deset klap, med njimi dve slovenski: poleg naše klape še kamniška **Mali grad**. V prelepem ambientu v središču mesta na Korzu hrvatskih branitelja se je zbralo veliko gledalcev. Da je bil večer lep, so pokazali tudi obiskovalci, ki so vse klape nagradili z dolgimi aplavzi. Prijazne gostiteljice srečanja, **ženska klapa Puntape**, so poskrbele, da se je druženje ob dobri hrani in pijači nadaljevalo še pozno v noč.

Klapa Škvadra, foto: Jože Pavzin

Vitavox z novo pevko in svežo skladbo

Domača skupina **Vitavox** je pred dobrim letom ostala brez pevke **Vite Jordan**, ki je odšla po poteh samostojne glasbene kariere. Po nekaj mesecih iskanja in čakanja pa so se našli skupaj z mlado pevko **Niko Ožbolt**.

Nika prihaja iz Begunj pri Cerknici in se prvič podaja v »bandovske« vode. Glasbeno in vokalno se je svoj čas »brusila« pri **Barbari Tanze** in njenem zavodu **VoiceUp Slovenija**, sicer pa večino časa preživi v Ljubljani, kjer je študentka fakultete IAM. Pevsko in ustvarjalno se najbolj najde v rocku in funku, elektronska glasba pa ji krade srce in plesne korake. Skupina je skupaj z Niko posnela novo pesem, s katero se Nika prvič predstavlja širši javnosti. Pesem »**Hvala za laži**« govori o razočaranju in bolečini, ki ti jo lahko zada le nekdo, ki si mu zaupal in verjel. Govori o tem, kako je spoznati pravi obraz nekoga. Predvsem pa govori o tem, kako je po takšnem spoznanju pomembno, da se poberemo, se ne pustimo ponižati in poraziti in da pokončno nadaljujemo svoje življenje.

Avtor skladbe je prekaljeni glasbeni maček **Dare Kaurič**, posneta pa je bila pri producentu **Zvonetu Kukcu**, v studiu **Transformator**, v Ljubljani. Dare je prispeval tudi scenarij za videospot, ki je bil posnet na različnih lokacijah

na Pivškem, pod režisersko taktirko **Jakoba Ješelnika**. Skladbo lahko slišite tako na lokalnih radijih, kot tudi na različnih spletnih platformah, ki ponujajo tovrstne glasbene vsebine, ter seveda na uradnem facebook, instagram in spotify profilu skupine. Vabljeni k poslušanju, vabijo v skupini Vitavox.

AFČ, foto: Vitavox

Hiša kulture

Nova razstava v Hiši kulture povezuje galerijo in javni prostor

Razstavno sezono v **Hiši kulture** odpira razstava z naslovom **Kulturo s ceste v Hišo ... in nazaj**. Izhodišče za razstavo je projekt **Kulturo na cesto!**, ki sta ga zasnovali **Jovana Đukić** in **Maša Pušnik** kot promocijsko spodbudo mladim v kreativnem sektorju na Krasu. Potekal je v obliki dveh kulturno-umetniških dogodkov v javnem prostoru v Sežani (2021 in 2022), ki sta se odvila z namenom predstaviti mlade kreativce in kreativke s Krasa, jim ponuditi možnost, da zavzamejo svoj prostor, pokažejo svoje delo in se med seboj spoznajo. Izhajal je iz ugotovitve, da v Sežani primanjkuje prostorov, kjer bi se mladi kreativci zbirali, si izmenjevali ideje in razstavljali svoje delo. Ustvarjalne prostore so zato vzpostavili kar na ulicah Sežane – zakupili so plakarna mesta, običajno namenjena oglaševanju, jih preoblekli v belo barvo in tako ponudili »ulični atelje« za ustvarjanje v živo. Udeleženci in udeleženke dogodkov so se povezali v neformalno skupino in se odločili, da raziščejo, kam jih lahko pripelje skupna vizija – razstava **Kulturo s ceste v Hišo ... in nazaj** je eden izmed njihovih prvih projektov.

V skladu z izhodiščnim projektom je razstava zasnovana kot interakcija med zaprtim razstavnim prostorom in ulico. Kot uvod v razstavo sodelujoči – to so **Ana Batistič**, **Jovana Đukić**, **Petra Grmek**, **Rina Jurjevčič**, **Anja**

Majcen, **Tim Matkovič**, **Maša Pušnik**, **Zala Reberc**, **Ana Stevanovski**, **Ana Ščuka**, **Eva Švigelj** in **Kresna Dara Valečič** – predstavljajo zgodovino projekta **Kulturo na cesto!** v obliki skupne umetniške publikacije. Sledi predstavitev individualnih umetniških del, ki so nastala na umetniški rezidenci v Istri, kjer so sodelujoči skozi osebno, intimno videnje skupnega urbanega prostora skušali odgovoriti na vprašanja, kam sodi umetnost, kje se lahko z njo srečamo in kdo vse jo (so)ustvarja, in prek tega razmišljali o nastajanju, prezentaciji in percepciji umetnosti v različnih prostorih.

hisakulturepivka.com
fb.com/galerijahisakulturepivka
instagram.com/hisakulturepivka/

Mojca Grmek

Prvošolci korajžno prestopili šolski prag

V okolici osnovnih šol v **Košani** in **Pivki** ter podružnični osnovni šoli v **Šmihelu** je ponovno slišati razigrane glasove in smeh otrok.

V Košani je v prvi razred vpisanih pet prvošolčkov, v Pivki 45 in Šmihelu šest. Na prvi šolski dan so jih obiskali župan **Robert Smrdelj**, podžupanja **Majda Godina** in **predsednik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Ernest Margon**.

Vsem prvošolkam, prvošolcem ter ostalim učenkam, učencem in dijakinjam ter dijakom želimo veliko novega znanja, uspehov in prijetnih doživetij.

Občina Pivka

Skupaj poskrbimo za varnost na šolskih poteh

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Pivka se je 28. avgusta sestal s predstavniki **Občine Pivka**, kjer so razpravljali o ukrepih za zagotovitev varnosti otrok na šolskih poteh. **Predsednik sveta Ernest Margon** je člane odbora seznanil z aktivnostmi ob začetku šolskega leta ter podelil OŠ Košana **priznanje Agencije za prometno varnost** za sodelovanje ob tednu mobilnosti na področju prometne varnosti.

Ob začetku šolskega leta so prostovoljci tudi letos dežurali na šolskih poteh, zlasti v prvih septembrskih dneh. Na povabilo Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu so se tudi letos pridružili člani **Združenja šoferjev in avtomekanikov Postojna**, ki so spremljali promet v bližini šol in ob prehodih za pešce. V sklopu teh aktivnosti je učence prvih razredov obiskal **predstavnik policije**, ki jih je seznanil s pravili varnega ravnanja v prometu.

Največ za varnost naših šolarjev pa lahko naredimo prav starši in ostali udeleženci v prometu. Starši lahko svoje otroke poučite o nevarnostih v prometu, z njimi prehodite šolske poti in se zavedate, da ste sami vzor varnega

vedenja v prometu. Vsi ostali udeleženci pa bomo s potrpežljivostjo in strpnostjo pomagali zagotoviti, da bo prehod iz brezskrbnih počitnic v vsakdanje šolsko življenje čim bolj varen in miren.

Občina Pivka

Uvrstitev učenk OŠ Pivka na turnir šampionov na ameriško univerzo Yale

V času od 10. do 16. julija 2024 je v Stockholmu potekalo svetovno tekmovanje imenovano Stockholm Global Round 2024. Udeležile so se ga tudi 3 učenke in 2 učiteljici z OŠ Pivka. Tovrstna izkušnja je bila hkrati zahtevna, a tudi nagradujoča, saj nam je ponudila priložnost za intelektualno in kulturno rast.

Naša pot se je začela 10. julija navsezgodaj zjutraj, ko smo z učenkami Niko S., Špelo M. in Tajdo S. odpotovali z Letališča Pulj, in sicer v spremstvu dveh učiteljic angleščine, mentorice Karin Primožič in organizatorke potovanja Tanje Stavanja. V Stockholm smo prispeli z željo, da bi predstavili našo šolo in skupnost na tem imenitnem svetovnem akademskem dogodku.

Tekmovanje se je začelo z navdihujočo otvoritveno slovesnostjo v zgodovinskem gledališču Intiman. Sledil je obisk Skansena, muzeja na prostem, kjer so se udeleženci tekmovanja s celega sveta lahko s pomočjo lova na zaklad spoznali med seboj. Naslednji dnevi so bili polni izzivov: tekmovalci so se pomerili v debatah, pisanju esejev ter reševanju individualnih in skupinskih kvizov, pri katerih so bila vprašanja vezana na predelano snov s šestih različnih področij. Poudariti je treba, da celotno tekmovanje poteka le v angleškem jeziku.

Poleg tekmovanja je dogodek ponudil dragoceno priložnost tudi za kulturno izmenjavo. 15. julija smo namreč sodelovali na kulturnem sejmu, kjer ni šlo zgolj za spoznavanje drugih kultur, pač pa tudi za praznovanje raznolikosti in učenje drug od drugega.

Prosti čas smo udeleženke namenile raziskovanju Stockholma in njegove bližnje okolice. Odpravile smo se na izlet z ladjico, obiskale smo več znanih muzejev, med katerimi je bil tudi muzej, posvečen glasbeni skupini ABBA, ogledale smo si še muzej Vasa, pa pomorski muzej in švedski zgodovinski muzej. Slednji nam je ostal

še posebej v spominu, saj smo se v okviru »Vikinškega poletja« tam preizkusile v peki starodavnega vikinškega kruha, si izdelale vikinški nakit, se naučile nekaj vikinških run, se preizkusile v vikinških igrah, v samem muzeju pa smo na interaktiven način izvedele marsikaj o bogati zgodovini Švedske. Raziskale smo tudi staro mestno jedro s čudovito kraljevo palačo in Nobelovo hišo.

Tekmovanje se je zaključilo 16. julija s podelitvijo nagrad. Naše učenke so osvojile 2 žlahtni zlati medalji in kar 13 srebrnih medalj. Poleg tega so se kvalificirale na naslednjo in zadnjo stopnjo, in sicer na Tournament of Champions ali Turnir šampionov, ki vsako leto poteka na znameniti univerzi Yale v ZDA. Letos bo tekmovanje potekalo od 14. do 20. novembra 2024. Tekmovanje samo je bilo nepozabna izkušnja tako za učenke kot za učiteljce.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sponzorjem in županu občine Pivka, ki so nas podprli s finančno pomočjo in materialom za kulturni sejem, obenem pa srčno upamo, da nas bodo tudi v prihodnosti ponovno finančno podprli, da bomo to pot lahko nadaljevali in da bomo lahko dosegli tudi naslednji mejnik.

Mentorica, Karin Primožič

Od prvih izzivov do žurke

Peljati otroke v današnjem času v neko naravno okolje in koristno preživljati čas v njem ob igri, gibanju, raziskovanju ipd. je na začetku pravi podvig. Čutiti je strah, mogoče tudi nejevoljo tako pri nas vzgojiteljih kot pri otrocih. Vendar se z močno željo, motivacijo, vztrajnostjo in večkratnimi ponovitvami, to prav zagotovo spremeni v sproščeno, samozavestno, igrivo in radovedno odkrivanje naravnih okolij in vsega, kar nam le-ta ponujajo.

V neposredni bližini našega vrtca so travniki, gozd, potoček, vzpetine in presihajoča jezera. Zakaj jih ne bi izkoristili za raziskovanje, smo pomislile. In tako se je pričela naša zgodba o uspehu, ki jo je letos pisalo kar šest skupin. Otroci so skozi celo šolsko leto z obiski gozda gradili medsebojne odnose, razvijali lastno domišljijo, urili medsebojno sodelovanje, interakcija med njimi pa je

postala bolj prisotna in pristna. Gozd je torej za nas postal prostor, kjer neznansko uživamo in se ves čas učimo. Oziroma, kot je rekel eden izmed dečkov, ko je zagledal še ostale skupine v gozdu: »Kaj bo danes žurka v gozdu? Ja, ja bo žurka!«

Polona Ronzullo s sodelavkami, Vrtec pri OŠ Pivka

Izlet Društva upokojencev Pivka z vlakom v Škofjo Loko

Za izlet z vlakom smo si pivški upokojenci tokrat izbrali obisk **Škofje Loke**.

Zjutraj se nas je na železniški postaji v Pivki zbrala kar velika skupina. Zaradi obnovitvenih del, ki jih Slovenske železnice izvajajo na skoraj vseh odsekih prog, smo na pot krenili z občutno zamudo. Tudi v nadaljevanju našega popotovanja se je tako priporočen javni prevoz izkazal za svojevrsten izziv: malo na vlak, pa na avtobus, pa spet malo na vlak, pa malo zamude tu, pa malo zamude tam...ampak cilj smo dosegli, pot pa je minila v prijetnem klepetu in druženju.

Škofja Loka je res očarljivo staro mesto z bogato zgodovino, zanimivimi zgradbami, mostovi in cerkvami, ki obiskovalce očara kljub temu, da v samem mestnem jedru izvajajo obnovo komunalne infrastrukture in so nekatere ulice prekopane.

Sprehodili smo se preko znamenitih mostov, po slikovitih mestnih ulicah, si ogledali notranjost dveh cerkva, najdlje pa smo se zadržali na Škofjeloškem gradu, ki se dviguje nad mestom in v njem domuje **Loški muzej**.

Muzej obsega pritličje, prvo nadstropje in klet in na ogled ponuja kar 26 različnih muzejskih zbirk, od arheoloških, zgodovinskih, kulturnozgodovinskih, etnoloških, prirodoslovnih, športnih zbirk, zbirko znamenitega **Škofjeloškega pasijona** in še veliko drugih zanimivosti in je resnično vreden ogleda.

Pred povratkom smo si privoščili še kosilo, potem pa ponovno malo na avtobus, pa na drugi avtobus, pa na vlak in proti večeru smo se, sicer nekoliko utrujeni, pa vseeno zadovoljni in veseli vrnili v Pivko, saj je bil za nami zanimiv dan in prijetno druženje.

Društvo upokojencev Pivka

Zahvala dobrim ljudem za pomoč in podporo

Leta 2013 so moji mami postavili diagnozo Alzheimerjeve bolezni. Bila je neizmerno boleča izkušnja, ko sem se soočila z dejstvom, da me nekoč ne bo več prepoznala. Mama je živela sama v Pivki, naši obiski iz Ljubljane pa so ji prinašali veselje in olajšanje, vendar enkrat tedensko ni bilo dovolj, da bi premagali vse izzive, ki jih je prinesla bolezen. Njene stiske so se kazale v nerazumnih nakupih, dvigih denarja in tavanjih po Pivki v najhujši vročini. V tej težki preizkušnji so mi pri skrbi za mamo na daljavo nesebično pomagali številni dobri ljudje iz Pivke, kar je omogočilo, da je lahko dlje časa ostala v svojem domu. Redno so me obveščali in sodelovali: njena osebna zdravnica, delavke CSD Postojna, zaposleni na takratni Banki Koper, prostovoljci

Karitasa, Rdečega križa in mnogi drugi, ki jih morda nisem omenila. Vaše dobrote ne bom nikoli pozabila. Hvaležna sem za vsako besedo in dobro dejanje. Mama je sedaj že osmo leto v DSO Ilirska Bistrica, kjer zanjo čudovito skrbijo.

Ana Jakšič

Slovenska mreža
starosti prijaznih
mest in občin

"POD LIPO"

pisarna za kakovostno staranje
in medgeneracijsko sožitje

Potrebujete informacije o domovih za starejše, prilagajanju stanovanja, zdravem staranju, duševnem zdravju, skrbi zase in drugih socialno-zdravstvenih vprašanjih?

Oskrbujete očeta, mamo, zakonca, nono ali pa boste v kratkem začeli z oskrbovanjem?

Ste se **nedavno upokojili** in razmišljate kako aktivno preživljati svoj čas? Vas zanima kaj se v občini **dogaja za starejše**?

Profesionalno ali prostovoljno prihajate v stik s starejšimi ljudmi in bi si želeli **dodatnega znanja** s tega področja?

Potrebujete pomoč pri **uporabi IKT**: pametni telefon, tablica, računalnik?

Si želite kakovostnega **medgeneracijskega sodelovanja**?

Si radi vzamete čas za **pogovor** ob pomembnih temah ali sproščen klepet ob kavi?

VABLJENI V PISARNO POD LIPO VSAK TOREK!

PISARNA: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5,
Mala sejna soba, pritličje

URADNE URE: torek 10:00 – 12:00 in 13:00 – 15:00

TELEFON: 064-138-553

E-NASLOV: leja.zakelj@iat.si

Shod v Dolnji Košani

Prvo soboto v avgustu je bilo v **Dolnji Košani** veselo. V **Društvu košanske mladine** smo kot vsako leto organizirali vaško veselico, **shod v Dolnji Košani**. V soboto je nastopila skupina **Gadi**, s katero smo plesali do jutranjih ur. V nedeljo pa je ob zvokih **Ansambla Petan** potekal še srečlov z bogatimi nagradami in lov na pršut. V ponedeljek smo se člani društva z vozom

zapeljali še po okoliških vaseh in se povesečili. Hvala vsem obiskovalcem, ki so se prišli zavrtet na shod, hvala pa tudi vsem sponzorjem, ki so nam olajšali organizacijo!

Društvo košanske mladine

Kšoppov turnir v odbojki na mivki

17. avgusta je **Klub študentov občin Postojna in Pivka (KŠOPP)** na odbojškem igrišču pri dvorani Skala izvedel turnir v odbojki na mivki, ki je privabil številne ljubitelje športa in gledalce. Zbralo se je 12 ekip, ki so se vse do zadnjega borile za lepe nagrade. Lepih akcij ni manjkalo, prav tako dobre hrane in hladne pijače. Organizatorji so kljub dežju, ki je za nekaj časa prekinil turnir, z izvedbo dogodka zelo zadovoljni in ga bodo zagotovo še kdaj ponovili. Čestitke ekipam Little Spikers, Smrkci in Leteči kozli za osvojene stopničke.

Kšopp

SHOD ŠMIHEL

sobota, 28. 9. 2024

na igrišču
pod šotorom

ob 15:00
tradicionalni
"motoshod"

pri Pivki

TANJA ŽAGAR

zvečer nas bosta zabavala

Štravs

ANSAMBL

Štravs

Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov v Postojni: Dodatni prostori že konec septembra

Župana Občin Pivka in Postojna Robert Smrdelj in Igor Marentič sta 29. julija z direktorjem podjetja Adaptacije - vzdrževanje d.o.o. Miranom Mihaličem podpisala pogodbo za izvedbo gradbeno obrtniških del pri ureditvi ambulantnih prostorov za izvajanje programa Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM) v vrednosti 192.805 evrov. Vrednost celotne izvedbe projekta, ki poleg obnove vključuje tudi pripravo dokumentacije in nabavo opreme ter nadzor, pa znaša 266.520 evrov.

Zaradi naraščajočih potreb po zdravstvenih storitvah na področju duševnega zdravja otrok in mladostnikov je širitev programa nujna

Naložba bo omogočila potrebno širitev centra, ki je bil ustanovljen novembra 2019 in doslej oskrbel 1.413 pacientov. Čeprav deluje z omejenimi prostorskimi in kadrovskimi viri, je center postal pomemben vir podpore za otroke in mladostnike iz občin Pivka, Postojna, Ilirska Bistrica, Cerknica, Loški Potok, Loška Dolina, Logatec in Idrija ter tudi za uporabnike iz drugih delov Slovenije. Njegov pomen presega meje regije, saj v celotni koprski enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije podobni programi obstajajo le še v Zdravstvenem domu Piran.

Trenutno so čakalne dobe za zdravstvene obravnave v centru dolge, in sicer od 1,5 leta za nujne primere, napotnice s stopnjo nujnosti »zelo hitro«, ter več kot dve leti za redne primere. Zaradi naraščajočih potreb po zdravstvenih storitvah na področju duševnega zdravja otrok in mladostnikov je širitev programa nujna. Z načrtovanimi naložbami bodo v centru pridobili dodatnih šest ambulantnih prostorov, ki bodo ustrezali zahtevam za delo kliničnih psihologov, specialnega pedagoga, socialnega delavca, kliničnega logopeda ter logopeda. Ob tem bo CDZOM dobil tudi prostore za delo v manjših skupinah, kar bo omogočilo izvajanje celovite in kakovostne obravnave otrok in mladostnikov.

»Prostori, ki bodo zagotovili ustrezno in pravočasno obravnavo otrok in mladostnikov na področju duševnega zdravja, bodo urejeni v neposredni bližini že delujočega Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov, kar bo omogočalo vsakodnevno timsko delo strokovnih delavcev, ki se med seboj povezujejo v strokovne time. Do centra bo omogočen tudi ustrezen dostop za gibalno ovirane uporabnike,« je pojasnila direktorica Zdravstvenega doma Postojna, prim. Irena Vatovec, dr. med., spec. druž. med., in poudarila, da je izvedba projekta glede na potrebe v okolju, predvsem pa strokovni vidik in pomen kakovostne obravnave otrok in mladostnikov na področju duševnega zdravja, ena od prioritet in zavez, zato so veseli sodelovanja z občinama, ki sta prepoznali nujnost izvedbe.

Od leve: Župan Občine Pivka Robert Smrdelj, Eva Sojer Borsellino iz ZD Postojna, župan Občine Postojna Igor Marentič, Miran Mihalič, direktor podjetja Adaptacije-vzdrževanje d.o.o., Fotoatelje Postojna

Celovita obravnava duševnega zdravja otrok in mladostnikov

CDZOM ponuja celostno obravnavo otrokom in mladostnikom s številnimi duševnimi in razvojnimi težavami. Strokovna ekipa, sestavljena iz specialistov otroške in mladostniške psihiatrije, klinične psihologije, logopedije, specialne pedagogike, socialnega dela in delovne terapije, je osredotočena na reševanje vedenjskih in čustvenih motenj, nevrorazvojnih motenj (kot so motnja aktivnosti in pozornosti, avtizem in Aspergerjev sindrom), motenj hranjenja, depresivnih epizod, anksioznih motenj, govorno-jezikovnih motenj in učnih težav.

»Obravnava v našem centru je vedno prilagojena potrebam posameznega otroka ali mladostnika,« je za Pivški list pojasnila Nina Mlakar, dr. med., specialistka otroške in mladostniške psihiatrije. »Postopek lahko poteka pri enem od strokovnjakov, na primer pri logopedu ali psihologu, ali pa vključuje celoten tim, odvisno od narave težave. Običajno je otrok ali mladostnik obravnavan le pri enem strokovnjaku, včasih pa tudi pri dveh hkrati,« je povedala. Strokovnjaki centra tesno sodelujejo tudi z različnimi institucijami, vključno z vrtci, šolami, centri za socialno delo in pediatri, kar omogoča usklajen pristop k reševanju težav otrok in mladostnikov.

Celotna izvedba projekta, ki vključuje obnovo, pripravo dokumentacije, nabavo opreme in nadzor, je ocenjena na 266.520 evrov. Občini ustanoviteljici sta za sofinanciranje projekta zaprosili za sredstva v skladu s sklepom Vlade RS o pogojih sofinanciranja investicij na primarni ravni zdravstvene dejavnosti. Načrtovani prihodki iz tega naslova za Občino Pivka znašajo 56.134 evrov, za Občino Postojna pa 118.390 evrov. Lastna udeležba občin pri sofinanciranju je predvidena v višini 22.889 evrov za Občino Pivka ter 69.107 evrov za Občino Postojna.

Gradbeno-obrtniška dela bodo predvidoma zaključena do konca septembra, čemur bo sledila še namestitev opreme. Polno delovanje CDZOM bo omogočeno z zaposlitvijo manjkajočega kadra.

Alenka Furlan Čadež

September je mesec Alzheimerjeve bolezni

Meseca septembra obeležujemo svetovni mesec Alzheimerjeve bolezni, ki letos poteka pod sloganom »Čas za ukrepanje proti demenci, čas za ukrepanje proti Alzheimerjeve bolezni«. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) obvešča javnost, da smo julija lani v Sloveniji dobili drugo Strategijo za obvladovanje demence v Sloveniji do leta 2030, letos januarja še Akcijski načrt. Oba strateška dokumenta sta bila potrjena na vladi in naslavljata problematiko demence s številnimi ukrepi. NIJZ želi prebivalcem sporočiti, da je pomembno, da ukrepa tudi vsak posameznik, saj za zmanjševanje tveganja za demenco lahko veliko storimo sami tako, da poskrbimo zase in za svoje zdravje. 21. septembra vsako leto pa obeležujemo svetovni dan Alzheimerjeve bolezni.

Po podatkih NIJZ je Alzheimerjeva bolezen najpogostejši vzrok demence in predstavlja okrog dve tretjini vseh primerov demence. Demenca je širši pojem, ki zajema različne vrste in oblike. Strokovnjaki se vse bolj strinjajo, da je Alzheimerjeva demenca faza Alzheimerjeve bolezni. Demenca je splošni izraz za bolezen, ki prizadene človekove možgane, zaradi česar se pojavljajo motnje spomina, spremembe v razpoloženju in vedenju, težave z mišljenjem ali govorom ter negativni vplivi na vsakodnevne aktivnosti posameznika. Demenca se sčasoma poslabšuje. Trenutno ni zdravila, s katerim bi lahko demenco pozdravili, so pa zdravila, ki upočasnjujejo napredovanje bolezni. Kljub temu pa lahko tudi sami vplivamo na nekatere dejavnike tveganja in si tako zmanjšujemo tveganje za demenco.

Dejavniki tveganja

»V letu 2024 so raziskovalci na področju demence potrdili dva nova dejavnika tveganja za demenco: povišan holesterol v krvi in slabšanje vida. Tako imamo zdaj 14 prepoznanih dejavnikov tveganja za demenco, za katere je na voljo dovolj dokazov, da pripomorejo k njenemu nastanku. Ti so: slabša možnost izobraževanja, predvsem v zgodnjem obdobju življenja, visok krvni pritisk (tlak), sladkorna bolezen, visok holesterol, debelost, telesna neaktivnost, kajenje, čezmerno uživanje alkohola, onesnaženost zraka, travmatska poškodba možganov, izguba sluha, socialna izolacija, depresija, slabšanje vida, če ni zdravljeno,« je povedala **prim. doc. dr. Barbara Lovrečič, dr. med., specialistka javnega zdravja in specialistka socialne medicine, svetnica z NIJZ**. Ob tem je dodala: »Vsi naštetih dejavniki tveganja so spremenljivi,

kar pomeni, da nanje lahko vplivamo, in če bi jih preprečili, bi po ocenah strokovnjakov lahko preprečili ali zamaknili pojav demence v skoraj polovici primerov, natančneje v 45 odstotkov primerov«. Med dejavniki tveganja za demenco poznamo tudi nespremenljive, torej tiste, na katere ne moremo vplivati. Največji nespremenljivi dejavnik tveganja za demenco je starost. Med te dejavnike sodijo še spol, ženske so bolj prizadete, genetika in zgodovina bolezni v družini.«

Za skrb za dobro zdravje možganov ni nikoli prezgodaj in tudi ne prepozno

»Za skrb za dobro zdravje možganov ni nikoli prezgodaj in tudi ne prepozno. Pomembno je, da skrbimo za zdravje srca, ohranjamo telesno in psihično kondicijo ter imamo dobro socialno mrežo in smo socialno povezani. Največ dejavnikov tveganja za demenco se pojavlja že v srednji življenjski dobi, med 40. in 65. letom starosti. Za dejavnik tveganja, povezan s kvaliteto izobraževanja, je pomembno poskrbeti že v zgodnjem življenju, v starejši življenjski dobi pa je pomembno poskrbeti za dejavnike tveganja, ki so povezani z onesnaženostjo okolja, težavami z vidom in socializacijo. Za vse ostale dejavnike tveganja je dobro poskrbeti že v srednji dobi,« je povedala **prim. doc. dr. Barbara Lovrečič**.

Deset preprostih napotkov za zmanjšanje tveganja za razvoj demence

1. Bodite telesno aktivni.
2. Izogibajte se kajenju in čezmernemu pitju alkohola.
3. Spremljajte svoje vrednosti krvnega pritiska, holesterola, sladkorja v krvi ter telesno težo in jih ohranjajte znotraj priporočenih vrednosti.
4. Ostanite socialno povezani in radovedni.
5. Jejite uravnoteženo in zdravo prehrano, bogato z žiti, ribami, stročnicami in zelenjavo.
6. Izbirajte zdrave načine za spopadanje s stresom.
7. Ohranjajte svoje možgane aktivne, preizkusite nekaj novega, začnite nov hobi ali se učite novega jezika.
8. Poskrbite za svoj sluh, izogibajte se dolgotrajni izpostavljenosti glasnim zvokom in nosite slušni aparat, če vam sluh opeša.
9. Zmanjšajte tveganje za padce in poškodbe. Razmislite o namestitvi ograj na stopnicah in oprijemal v kopalnicah.
10. Zmanjšajte svojo izpostavljenost onesnaženemu zraku, kot so izpušni plini zaradi gostega prometa.

Pet igralk ŠD Košana v reprezentanci Slovenije

Ženska futsal (dvoranski nogomet) reprezentanca Slovenije se je v začetku septembra v dveh pripravljalnih tekmah pomerila z ustrezno reprezentanco Madžarske, dvakratno polfinalistko na evropskih prvenstvih.

V Gornji Radgoni so **Madžarke** slavile 4 : 1, gol je dosegla Tina Jesenovec, v Nagykanizsi pa so zmagale 2 : 0. Slovensko zasedbo zadnji vikend v tem mesecu čakata še dve trening tekmi proti selekciji Hrvaške, v Zagrebu in Mariboru. **V reprezentanci Slovenije je bilo med 15 igralkami tokrat kar tretjina (5 igralk) iz ŠD Košana.** Na fotografiji reprezentance Slovenije so: **12 Sanela Balić, 10 Teja Keržič, 6 Tina Jesenovec, 9 Anja Žvokelj, 14 Maja Srebot.**

Ekipa ŠD Košana ima **novega trenerja Damjana Ljubiča**, ki prihaja iz Ilirske Bistrice. Po treh sezonah je nadomestil dosedanjega trenerja Miho Osojnika, ki je s košansko ekipo v minuli sezoni osvojil naslov pokalnega prvaka in državnega podprvaka Slovenije. Ekipa ŠD Košana ostaja skorajda v nespremenjeni postavi, poslovila saj je le Ajdovka Šejla Čibukčič, **prišlo je kar pet novih igralk: Sara Ljubič iz Ilirske Bistrice, vratarka Alenka Bric (Ajdovščina), Hrvatica Dušanka Juko Jukić (Rijeka), Vita Dodič (Divača) in Patricija Steklačič (Ivančna Gorica), dve sta za Košanke pred leti že nastopali.**

Brane Fatur, foto: NZS

NK Košana je odprl sezono s tekmo proti Taboru Sežana

Članska ekipa **NK Košana** se je poleti pod vodstvom **novega trenerja Smiljana Lukmana** pripravljala na tekme v **Enotni primorski nogometni ligi.**

Na domačem stadionu na **Vidmu** so odigrali nekaj pripravljalnih tekem z različnim uspehom. 28. avgusta so začeli sezono 2024/25 s pokalno tekmo proti drugoligašu **Taboru** iz Sežane, ki so jo pričakovano izgubili z 0:3.

Kljub porazu so se Košanci dobro upirali, še posebej se je izkazal vratar **Matej Zadnik**. Za Tabor je v drugem delu zaigral tudi mladi **Miha Morelj** iz Gornje Košane, ki že nekaj sezon igra za mlajše selekcije sežanske ekipe.

Brane Fatur, foto: NK Košana

Renee Lenzi je državni prvak med kadeti

Renee Lenzi iz Suhorja, član **Strejskega društva Vremščica**, je 1. septembra na 34. Državnem prvenstvu v Pragerskem s 332 točkami osvojil naslov državnega prvaka med kadeti.

Strejsko društvo Vremščica

Košarkarski tabor v Savudriji

Tudi v letošnjem letu smo v **Košarkarskem klubu Pivka Perutninarstvo** organizirali košarkarski tabor v Savudriji, ki se ga je udeležilo 50 nadobudnih košarkarjev in košarkaric, starih od 8 do 15 let. Otroci so marljivo trenirali in tekmovali pod budnim očesom trenerjev kluba. Poleg treningov in tekem smo otrokom ponudili obilo drugih

aktivnosti (kopanje, odbojka na mivki, večerna animacija, vodna igrala). Vsak izmed otrok je prejel tudi simbolično darilo. Pohvaliti je potrebno vse otroke, saj so bili zelo pridni, tako na treningih, kot v prostem času. Vsi se že veselimo prihodnjega tabora.

Jure Kotnik

Balinarski klub Orlek ORO MET Pivka organiziral državni prvenstvi dvojic U-14 in U-18

V nedeljo, 1. septembra, je **Balinarski klub Orlek ORO MET Pivka** uspešno organiziral državni prvenstvi dvojic U-14 in U-18.

V mlajši kategoriji otrok je nastopilo devet ekip, med njimi tudi domača ekipa, v kategoriji mladincev pa je nastopilo osem ekip, med njimi dve domači dvojici.

Prvenstvo smo izvedli v balinarski dvorani Rešta in na zunanjih balincih od 8. ure zjutraj do 18. ure. Veliko število gledalcev je videlo lepe in športne tekme.

Uvrstitve:

U-14

1. mesto KOLEKTOR Idrija
2. mesto **ORLEK ORO MET Pivka** v zasedbi: **Hana Gruden Hiti, Miha Širca, Žan Štunf**
3. mesto KOZLEK Kuteževo
4. mesto HRAST Kobjeglava

U-18

1. mesto KOZLEK Kuteževo
2. mesto PLISKOVICA
3. mesto POSTOJNA
4. mesto ZMAJČKI KRIM Ljubljana

V nedeljo je v Bistrici pri Trziču potekalo tudi državno prvenstvo članic – pari. Na prvenstvu so nastopile tudi tri dvojice iz **ženskega Balinarskega kluba Pivka ORO**

2.mesto u14

3. mesto ženske dvojice

MET. Vse tri dvojice so se uvrstile med osem najboljših ekip. Najboljšo končno uvrstitev pa sta s 3. mestom dosegli lanskoletni državni prvakinji **Barbara Samsa** in **Iva Guštin**.

Drago Štunf

Karin Škapin tekmuje za Fr. Mathews Cork

Iz pivške občine in njene okolice prihaja kar nekaj športnikov, ki z velikimi uspehi nastopajo v tujini. Med njimi je tudi košarkarica Karin Škapin, katere oče in sorodstvo izvirajo iz Pivke. Karin se je s košarko začela ukvarjati že v osnovni šoli, igrala je za več slovenskih klubov ter bila članica mlajših slovenskih reprezentanc. Že šest let pa uspešno igra v tujini.

V preteklih letih je nastopala na Hrvaškem, kjer je igrala za prvoligaške ekipe na Reki in v Pulju ter se vedno uvrščala med najboljše igralko in strelke. Njene odlične predstave so pritegnile pozornost tudi v Italiji, kjer je v sezoni 2023/24 igrala za drugoligaški klub Fasano. Klub je sezono zaključil na nehvaležnem 4. mestu in se ni uvrstil na turnir za preboj v prvo italijansko ligo. Karin, 25-letna Pivčanka, ki stanuje na Prestranku, je bila s povprečjem 16 točk druga strelka ekipe in sedma najboljša strelka lige. Njen osebni rekord v ligi znaša 27 točk.

Kot je sporočila za Pivški list, v novi sezoni igra na Irskem, za ekipo Fr. Mathews Cork.

Brane Fatur, foto: osebni arhiv Karin Škapin

FINANČNI URAD SVETUJE

RSS (Real Simple Syndication) ali »resnično preproste objave«

je spletna tehnologija, ki omogoča samodejno obveščanje o novostih na spletnem mestu. Novice se v določenih časovnih intervalih samodejno prenesejo v nabiralnik vašega RSS odjemalca. Uporabniki ste tako vedno v koraku z najbolj svežimi informacijami, hkrati pa vam je prihranjeno zamudno brskanje.

Za prebiranje novic preko RSS potrebujete odjemalca - program, ki v urejeni obliki prikaže informacije, dobljene iz različnih RSS spletnih virov. Po namestitvi odjemalca sami določite RSS spletne strani, iz katerih boste zbirali novice.

Namestitev RSS novic v brskalniku Chrome (namizni računalniki, prenosniki)

- iz Spletne trgovine Chrome si namestite RSS Feed Reader > Dodaj v Chrome > Dodaj razširitev
- Lahko se prijavite z računom, kar omogoča sinhronizacijo med vašimi napravami, sicer prijava ni potrebna in jo lahko preskočite (Continue without account > Next > Skip > Next > Next > Done)
- Za namestitev RSS novic FURS pojdite na stran RSS novice (dostop tudi prek glavnega menija na strani www.fu.gov.si) in izberite iz seznama novice, ki jih želite namestiti (Prebivalci, Podjetja, eStoritve, ...)
- S klikom na posamezno povezavo bo brskalnik zaznal, da gre za RSS in vam ponudil, da se naročite

na izbrane novice > Sprejmite s tem, da kliknete na gumb **Subscribe**

- RSS novice se bodo privzeto osveževale vsakih 10 minut
- RSS nastavitve lahko tudi spreminjate (čas osveževanja, način obveščanja, dodajanje/brisanje prejemanja novic, ...)
- Ikono RSS si lahko tudi **pripnete v vrstico** zgoraj-desno tako, da bo stalno vidna > Kliknete na ikono Razširitve (ikona puzzle) > Pripenjanje razširitve (ikona žebliček, desno od ikone RSS Feed Reader)

Na spletu je na voljo veliko različnih RSS odjemalcev kot:

- Samostojni programi za branje RSS novic
- RSS odjemalci, vključeni v program za e-pošto
- RSS odjemalec preko spletnega brskalnika

Na spletnem mestu Finančne uprave RS lahko spremljate naslednje RSS spletne strani z vsebinami v slovenskem jeziku:

- Uvodne strani
- Prebivalci
- Podjetja
- E-storitve

ODIS-FU: obvestila o delovanju informacijskih sistemov FURS

Portal eDavki

OBIŠČITE NAŠO TRGOVINO!

SPECIALISTI ZA ZAKLEPANJE.

Zagotovite si hitro in kakovostno izdelavo ključev za domove, pisarne in večje objekte (šole, vrtce...).

OSTALA PONUDBA:

- kljuke za vrata
- cilindrični vložki
- pametne ključavnice
- digitalna kukala

☎ 051 669 066

🏠 Selce 17, 6257 Pivka

🌐 www.slavecpro.si

SLAVEC-PRO

DELOVNI ČAS:

Ponedeljek - Petek:

8:00 - 16:00

Malica od 12:30 - 13:00

Sobota in nedelja: zaprto

Dan odprtih vrat Skupine Pivka - Delamaris nedelja, 29. 9. 2024

Proizvodnja ta dan ne bo obratovala.
Ogledi bodo vodeni. Obisk je brezplačen.

Vabljeni!

Število mest je omejeno, zato vas vabimo k prijavi.

PIVKA
DELAMARIS
SKUPINA

Okusi Pivke 2024 in dan odprtih vrat Skupine Pivka - Delamaris

29. 9. 2024

🕒 11.00 - 17.00

📍 Krpanov dom

kulinarično glasbeni festival

Pivka · Delamaris®

**OTROŠKI ABONMA
PIŠČANEC
PETER**

**ZAVOD ZA TURIZEM PIVKA VABI K VPISU V
OTROŠKI ABONMA PIŠČANEC PETER**

Tudi v letošnji abonmajski sezoni razpisujemo abonma Piščanca Petra, ki je namenjen otrokom med 3. in 8. letom starosti.

V sezoni 2024/25 abonma obsega **5 predstav**, ki se bodo zvrstile med oktobrom 2024 in marcem 2025. Na sporedu bodo vsaki tretji četrtek v mesecu, ob 17. uri.
V decembru bo v enakem terminu na sporedu **brezplačna predstava**, ki jo pivškim otrokom v prazničnem decembru podarja občina Pivka.

PROGRAM:

- 17. oktober **BUČA DEBELUČA** (Gledališče Pravljizarna)
- 21. november **VIDKOVA SRAJČICA** (Gledališče FRU FRU)
- 19. december **PRAZNIČNA POMOČ** (Lutke Pika Poka) - brezplačna predstava
- 16. januar **VELIK LONEC, MAJHNA MIŠ** (Hiša otrok in umetnosti)
- 20. februar **HIŠICA IZ KOČK** (Hiša otrok in umetnosti)
- 20. marec **POŠASTOZAVRI IN JABOLKO SPORA IN DELAVNICA DEŽELA DINOZAVROV** (Gledališče Bičikleta in KUD Galerija C.C.U.)

Cena abonmaja v sezoni 2024/25 je 24 eur. Abonma velja za enega otroka in enega odraslega spremljevalca. V primeru vpisa več otrok iz iste družine, je doplačilo za drugega in vsakega naslednjega otroka 22 eur.

Nakup abonmaja je od **1. septembra 2024** do razprodaje mest mogoč na recepciji Krpanovega doma v Pivki.

Delovni čas recepcije:

- Ponedeljek - petek: 8.00 - 15.00
- Sobota - nedelja: 10.00 - 17.00

Če vam navedeni čas ne ustreza, nas lahko pokličete na telefonsko številko 030/644.799.

V kolikor imate zanimivo podjetniško idejo, vam na RRA Zeleni kras ponujamo kakovostno podjetniško svetovanje. Strokovni sodelavci vas vodimo skozi celoten proces od idejnih zametkov do uresničitve vaše poslovne ideje:

- kako oblikovati uresničljivo poslovno idejo,
- kako jo realizirati,
- kako se ustrezno registrirati za izvajanje dejavnosti,
- pomagamo vam najti vire financiranja (povratna in nepovratna sredstva).

Osnovna podjetniška svetovanja so brezplačna za vse prebivalce Primorsko-notranjske regije, v sodelovanju z Občinami Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina in Pivka pa izvajamo tudi **nadaljnja brezplačna podjetniška svetovanja** ter nudimo **pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise** na različnih področjih po subvencionirani ceni **do 70 % cene**.

Za podjetniško svetovanje je obvezna predhodna uskladitev termina, na naslednjih kontaktih:

- Tadeja Pecman Penko,
tadeja@rra-zk.si, 05 721 22 32
- Živa Ložar, ziva@rra-zk.si, 05 721 22 40

V Občini Pivka so na voljo sodobni in urejeni poslovni prostori.

NUDIMO NAJEM PROSTOROV
v Podjetniškem inkubatorju
Neverke (IOC Neverke)

V urejenih prostorih lahko izvajate svojo **podjetniško dejavnost, seminarje** in druge **poslovne dogodke**.

Za več informacij smo vam na voljo:
info@inkubator-perspektiva.si, 051/ 371 656.
Ogled prostorov je možen po predhodnem dogovoru.

Pivka

Začnemo 8.10.2024

Vadba v telovadnici OŠ PIVKA

VPIS DO 27.9.2024

Zmajčkova Telovadba

Za otroke OD 2 - 8 LET STAROSTI

INFO:
zmajckovatelovadba@gmail.com
ali GSM: 031 371 331 Samanta

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREGLED

I FEEL LOVE

Sofinancira
Evropska unija

LJUNSKA
UNIVERZA
POSTOJNA

K3ET
OSNOVNA ŠOLA PIVKA
Prečna ulica 3
PIVKA

KDAJ?
• 8.10.2024 (pričetek)
• 10.10.2024
• 13.10.2024

**12-URNI BREZPLAČNI PROGRAMI
DIGITALNEGA OPISMENJEVANJA
"DIGIZVEM" (OSNOVNI PROGRAM)**

#digiSI

Pogoj: starost 30+

VSEBINE:

- Informacijska in podatkovna pismenost.
- Komuniciranje in sodelovanje.
- Ustvarjanje digitalnih vsebin.
- Varnost na spletu.
- Reševanje težav.

INFORMACIJE IN PRIJAVE:
T: 05 / 721 12 87
E: erika.svara@lu-postojna.si
I: www.lu-postojna.si

Prijava

Projekt sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za digitalno preobrazbo.

Vabljeni k vpisu!

**UNIVERZA ZA TRETJE
ŽIVLJENJSKO OBDOBJE**

PROGRAMI IN VSEBINE

Jeziki (angleščina, italijanščina, nemščina, francoščina), Računalništvo za upokoence, Mesečne delavnice v Središču za samostojno učenje, Skriti biseri Slovenije, Rastlinstvo lokalnega okolja, Zeliščarstvo, Tečaj Terapevtska moč samomasaže dlani, Muzejski špandir, »Zdravo staranje«, Joga, Jogarobika, Nordijska hoja, Pohodništvo, Telovadba, Druge dejavnosti (peka kruha z drožmi, ustvarjanje z glino, zvočna terapija...), Bralna srečanja (dejavnost izvaja Klub upokojencev v izobraževanju občin Postojna in Pivka), Zgodovinski krožek (dejavnost izvaja Klub upokojencev v izobraževanju občin Postojna in Pivka).

**Vpis v novo izobraževalno leto 2024/2025
poteka v septembru (od ponedeljka do
petka, od 8. do 16. ure, v tajništvu
Ljudske univerze Postojna. Izvajanje
programov se prične v oktobru.**

Vpisnina za eno leto znaša 25€ in omogoča
vključitev v katerokoli dejavnost U3O
(doplačilo za tuje jezike in jogo).

**LJUNSKA
UNIVERZA
POSTOJNA**

Več informacij:
05 721 12 80
info@lu-postojna.si
www.lu-postojna.si

Šmihel

**začnemo
v mesecu oktobru**

Vadba v
telovadnici
v Šmihelu

**VPIS DO
27.9.2024**

Zmajčkova Telovadba

**ZA OTROKE
OD 2-8 LET STAROSTI**

INFO:
zmajckovatelovadba@gmail.com
ali GSM: 031 371 331 Samanta

BALINANJA

V mesecu septembru vas vabimo k vpisu

**Vpišejo se lahko otroci od
10. leta starosti naprej.**

Vpise sprejemamo:

drago.stunf@gmail.com ali na GSM: 041 354 327
samanta.abram@gmail.com ali na GSM: 031 371 331

Geodetske storitve

Parcelacija

Ureditev meje

Izravnava meje

Inženirska geodezija

Določitev hišne številke

Označitev meje v naravi

Izdelava geodetskega načrta

Zakoličba stavbe in drugih objektov

Izdelava elaborata lokacijske izboljšave

Izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb

Pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin [izpeljava celotnega posla]

Izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb

Določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe

📍 Knežak 3, 6253 Knežak ☎ +386 (0)31 733 290 / +386 (0)31 344 738 ✉ info@merkantil-geo.si 🌐 www.merkantil-geo.si

Novi TUCSON. Pripravljen na vse.

5 let Garancije
brez omejitve kilometrov

8 let Garancije
na baterijo

Povprečna poraba goriva: 1,383 – 7,816 l/100 km, emisije CO₂: 31,4 – 177,68 g/km.

Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka.

Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov.

Slike so simbolne. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai.

Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

HYUNDAI

POOBLAŠČENI PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL HYUNDAI

www.avtoplus-tps.si

Avtoplus TPS d.o.o., PE SEŽANA
Partizanska c. 75d, 6210 Sežana
sezana-servis@avtoplus-tps.si,
sezana-prodaja@avtoplus-tps.si

AVTOPLUS TPS

prodaja **0820/55416**
prodaja GSM **031/717 243**

servis **0820/55415**
servis GSM **031/374 866**

SPLOŠNI SERVIS | AVTOOPTIKA | VULKANIZERSTVO | AVTOPRALNICA | PRODAJA E-KOLES

Vpis v

Gledališki abonma

2024
2025

8. 10. 2024	TRIO PUPE glasbena komedija Gledališče Koper
5. 11. 2024	KAJMAK IN MARMELADA komedija Gledališče Toneta Čufarja Jesenice
3. 12. 2024	ARIADNA NA NAKSOSU opera HNK Ivana pl. Zajca Rijeka (organiziran prevoz)
14. 1. 2025	PREBRISANE MALE LAŽI broadwayska komedija SSG Trst
18. 2. 2025	AMERIŠKI SEN drama SNG Drama Ljubljana
18. 3. 2025	MAFIJSKI POSLI (Shady Business) komedija Špas Teater

Otroški abonma

17. 10. 2024	ŽELODKOVA SKRIVNOST Lutkovno gledališče Maribor
21. 11. 2024	POLŽ ŠTEF SE UČI VLJUDNOSTI Pravljična Frtina
19. 12. 2024	ČAROBNI PRAZNIKI Zavod Enostavno Prijatelji
23. 1. 2025	KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO? Festival Velenje
20. 2. 2025	VRVICA, KI JE REŠILA SVET KUD Transformator
20. 3. 2025	POVODNI MOŽ AMBROŽ Plesni teater Ljubljana

vpis od 2. septembra do 8. oktobra 2024 | www.kulturnidom-postojna.si

KULTURNI DOM
POSTOJNA

KOSOVELOV
DOM SEŽANA

VABLJENI K
2024/2025
VPISU V ABONMAJE

TEATER • MELODIJA • FILMSKA SEDMICA • ŠKRATKIN

VEČ KOSOVELOVDOM.SI

RENTAKOMBI

Oprema kombijev:

- Navigacija
- Tempomat
- Parkirni senzorji
- Podaljšana verzija
- 8 + 1 Sedežev
- Dodatno ogrevanje / hlajenje potniškega prostora

že od

50€

na dan

KLIKSHOP | Tržaška cesta 50a | 6230 Postojna | **031-382-786** | info@klikshop.net

*Cena 50€ na dan velja pri najemu za vsaj 4 dni

PRAZNUJ

ROJSTNI DAN

V MUZEJU!

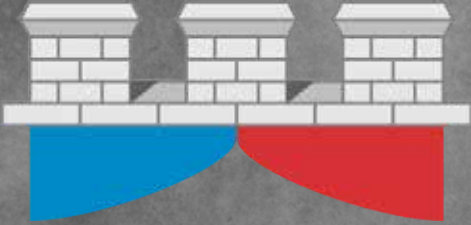

Notranjski muzej Postojna
 Kolodvorska cesta 3
 6230 Postojna
 Kontakt: +386 5 721 10 90 / info@notranjski-muzej.si
 Odpiralni čas: torek - nedelja 10.00 - 17.00

Občani Pivke imajo vsako prvo nedeljo v mesecu prost vstop v muzej.

NOVA ZAČASNA RAZSTAVA

KAMEN NA KAMEN – PALAČA!
 (Plemstvo na Postojnskem)

VABLJENI V PISARNO POD LIPO VSAK TOREK!

PISARNA: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5,
Mala sejna soba, pritličje

URADNE URE: torek 10:00 – 12:00 in 13:00 – 15:00

TELEFON: 064-138-553

E-NASLOV: leja.zakelj@iat.si

BONUS

Prisluhnite življenju

Tako majhen in neviden, da še vaši najbližji ne bodo vedeli zanj!

Si želite, da za vaš slušni aparat veste samo vi?

Si ne želite povedati svetu, da slabo slišite?

To z najnovejšo tehnologijo ne predstavlja nobenih težav več. Ponujamo vam slušne aparate, ki so tako majhni, da jih je skoraj nemogoče videti.

Beltone – sinonim kakovosti in 80-letne tradicije.

Konec piskanja in šumenju v ušesu!

Vključen brezplačen test sluha.

Tudi brezplačno,
na napotnico
ZZZS.

T: 05 393 6775

M: 031 601 581

PE POSTOJNA
Center Vitalis,
Prešernova 1 Postojna

PE NOVA GORICA
Erjavčeva 30
Nova Gorica

Prepričate se lahko sami!

Obiščite eno od naših poslovalnic in z veseljem vam bomo slušni aparat predstavili v živo.

ZAHVALA

V 101 letu se je poslovila draga mama, stara mama in pra nona

DANIELA SREBOT – DANICA (MARTINOVA) IZ NEVERK.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeno zadnjo pot.

Posebno zahvalo namenjamo gospodu župniku Zdenku Štruklju za opravljen obred, pevcem iz Košane, pogrebniemu zavodu Postojna, domu upokojeencev Sežana za dolgoletno oskrbo.

Otroci z družinami

*Pravijo, da čas vse pozdravi.
Vendar je izredno težko
ob odhodu ljubljenih oseb.
Samo živeti moramo naprej
in to z božjo pomočjo.*

**ZAHVALA
MARKO KAPELJ
1968-2024**

Ob slovesu sina se iz srca vsem zahvaljujemo: svojcem, sorodnikom, sodelavcem, vaščanom, znancem, vsem, ki ste bili z nami ob hudem in težkem slovesu.

Iskrena hvala za izrečene besede, sveče, cvetje in darove. Hvala tudi pevcem, gospodu župniku u, dr. Đukiću ter vsem, ki so nam stali ob strani.

Tebi, sin, pa hvala za vsa leta, ki sva jih preživela skupaj.

Žaljuči: sin, hčerka, mama, brat z družino

SEPTEMBER

Sobota, 28. september

Doživite Pivko: »Glasba brez meja«, mednarodni koncert.

Nastopajoči: Klapa Jadran iz Tivata, Drumarice iz Brodskega Stupnika, Ansambel MIR 4 iz Duracha, Fantje spod Šilentabra. Vstop je prost!

🕒 19.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Šhod Šmihel

Nastopajoči: Tanja Žagar, Ansambel Štravs

🕒 14.00 motoshod

🕒 20.00 veselica

📍 Društvo mladine Šmihelske doline Šmihel

Nedelja, 29. september

Brezplačna otroška kamišibaj predstava DREVO VOLKOV

Predstavi bo sledila otroška ustvarjalna delavnica. Vabimo vas tudi na ogled razstave »Volk in mi: od razumevanja do sobivanja«, ki bo v Krpanovem domu na ogled od 28. septembra 2024.

🕒 11.30 in 15.30

📍 Zavod za turizem Pivka – Center DINA

🏠 Ploščad pred Krpanovim domom Pivka

Ponedeljek, 30. september

Odprtje razstave Čar lesa

🕒 17.00

📍 Društvo za zaščito lesa Slovenije, Svet za les, RRA Zeleni kras

🏠 Krpanov dom Pivka

Doživite Pivko z okusi

OKUSI PIVKE 2024 in dan odprtih vrat Skupine Pivka – Delamaris

🕒 11.00 – 17.00

📍 Zavod za turizem Pivka, skupine Pivka – Delamaris

🏠 Ploščad pred Krpanovim domom Pivka, Kal pri Pivki

OKTOBER

Četrtek, 4. oktober

Sonja Vulpes, grafike, osebna razstava

4. – 25.10.2024

🕒 19.00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Sobota, 5. oktober

Jesenski pohod po Brkinskih gozdovih

Dolžina: 8 km, trajanje: cca 4 ure.

🕒 9.30

📍 Vaško društvo Suhorje, prijave: 041 425 183 (Brigita)

🏠 pred vaško hišo v Suhorju

Kino večer: Konča se z nama, romantična drama

🕒 19.00

📍 KŠOPP

🏠 Krpanov dom Pivka

Sobota, 12. oktober

Nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja

🕒 8.30

📍 Ljudska univerza, prijave: 05 721 1283

🏠 v prostorih šole v Zagorju

Sreda, 16. oktober

MPIP na terenu

🕒 14.00

📍 Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva

🏠 Krpanov dom Pivka

Četrtek, 17. oktober

Otroška predstava BUČA DEBELUČA

(Abonma Piščanec Peter in IZZVEN)

Predstava je primerna za otroke od 3. leta dalje in traja 35 minut.

🕒 17.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Sobota, 19. oktober

Otroška delavnica ob razstavi Sonje Vulpes

4. – 25.10.2024

🕒 10.00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Ponedeljek, 28. oktober

Počitniška delavnica

Podrobnejši program in lokacije bodo objavljeni na spletni strani www.visitpivka.si.

🕒 9.00 – 12.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Četrtek, 24. oktober

Razkrivanje vodnih skrivnosti zgornje Pivške doline: Najnovejša odkritja

Predavatelj: dr. Cyril Mayaud z Inštituta za raziskovanje krasa.

🕒 18.00

🏠 Ekomuzej Pivških presihajočih jezer

Torek, 29. oktober

Počitniška delavnica

Podrobnejši program in lokacije bodo objavljeni na spletni strani www.visitpivka.si.

🕒 9.00 – 12.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Sreda, 30. oktober

Počitniška delavnica

Podrobnejši program in lokacije bodo objavljeni na spletni strani www.visitpivka.si.

🕒 9.00 – 12.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

NOVEMBER

Petek, 8. november

Boštjan Kavčič, skulpture, osebna razstava

8. – 29.11.2024

🕒 19.00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Četrtek, 21. november

Otroška predstava VIDKOVA

SRAJČICA (Abonma Piščanec Peter in IZZVEN)

Predstava je primerna za otroke od 2. leta dalje in traja 35 minut.

🕒 17.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Sobota, 23. november

Otroška delavnica ob razstavi Boštjana Kavčiča

🕒 10.00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki